

JĘZYK POLSKI

Formy prac pisemnych – szczegółowe kryteria oceniania

DYKTANDA ORTOGRAFICZNE.

Podział błędów według kategorii:

Błędy I kategorii: u, ó, ż, rz, h, ch, „nie” z różnymi częściami mowy, wielka litera, pisownia łączna i rozłączna.

Błędy II kategorii: brak znaków diakrytycznych i liter na końcach wyrazów, zamiana liter w pisowni głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, pisownia samogłosek nosowych oraz –om, -em, -on, -en, przenoszenie wyrazów. Dwa błędy II kategorii liczone są jak jeden błąd I kategorii.

Błędy interpunkcyjne – 3 błędy interpunkcyjne są traktowane jak 1 błąd ortograficzny I kategorii.

Ilość błędów	Ocena
0	celujący
1	bardzo dobry +
2	bardzo dobry
3	bardzo dobry –
4	dobry +
5	dobry
6	dobry –
7	dostateczny +

8	dostateczny
9	dostateczny –
10	dopuszczający +
11	dopuszczający
12	niedostateczny

O liczbie oraz o stopniu trudności dyktand w każdej klasie decyduje nauczyciel polonista, biorąc pod uwagę poziom wiedzy i umiejętności klasy oraz poszczególnych uczniów.

RECYTACJA

Lp.	Kryteria
1.	Dykcja – włożony wysiłek w staranność wymowy
2.	Interpretacja tekstu Dostosowanie tempa mówienia do treści i formy utworu, właściwa intonacja i modulacja głosu
3.	Przestrzeganie zasad interpunkcyjnych
4.	Opanowanie tekstu
5.	Ogólne wrażenie

OPOWIADANIE USTNE.

Lp.	Kryteria
1.	Zgodność z tematem
2.	Łączenie tekstu w logiczną całość
3.	Unikanie powtarzania tych samych myśli
4.	Poprawność językowa
5.	Odpowiednie tempo mówienia i poprawna wymowa wyrazów
6.	Bogactwo słownictwa
7.	Płynność, intonacja i modulacja głosu, unikanie długich pauz oraz przerywników

4. GŁOŚNE CZYTANIE

Lp.	Kryteria
1.	Dykcja – włożony wysiłek w staranność wymowy
2.	Interpretacja tekstu Dostosowanie tempa mówienia do treści i formy utworu, właściwa intonacja i modulacja głosu
3.	Przestrzeganie zasad interpunkcyjnych
4.	Opanowanie tekstu
5.	Ogólne wrażenie

INSTRUKCJA.

Lp.	Kryteria
1.	Poprawna redakcja tekstu Konsekwentne użycie jednej formy wyrazów (np. czasowników w trybie rozkazującym, bezokoliczników)
2.	Właściwa kolejność wykonywanych czynności i poprawny, konsekwentny zapis instrukcji (w punktach, od myślników lub tekstem ciągłym)
3.	Zwiężłość wypowiedzi
4.	Poprawność językowa
5.	Poprawność ortograficzna
6.	Poprawność interpunkcyjna
7.	Estetyka zapisu (czystość, czytelność zapisu)

REKLAMA.

Lp.	Kryteria
1.	Redakcja tekstu Oryginalny, twórczy pomysł
2.	Zwiężłość i komunikatywność Tekst krótki, zrozumiały, logicznie uporządkowany, spójny i poprawny językowo
3.	Poprawność ortograficzna
4.	Poprawność interpunkcyjna
5	Estetyka zapisu (czystość, czytelność zapisu)

KOMIKS.

Lp.	Kryteria
1.	Redagowanie komiksu Twórczy pomysł, oryginalna technika plastyczna
2.	Dobór dialogów Właściwie dobrane dialogi wyrażające treść
3.	Poprawność językowa
4.	Poprawność ortograficzna
5.	Poprawność interpunkcyjna
6.	Estetyka zapisu (czystość, czytelność zapisu)

PLAN WYDARZEŃ.

Lp.	Kryteria
1.	Forma Zgodna z normą (równoważniki lub zdania oznajmujące) Zgodna z poleceniem
2.	Chronologia (Całkowicie poprawna)
3.	Ujęcie wydarzeń Pełne przedstawienie wydarzeń zapisanych w punktach (plan ramowy); w punktach i podpunktach (plan szczegółowy)

4.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
5.	Poprawność ortograficzna
6.	Poprawność interpunkcyjna
7.	Estetyka zapisu

OGŁOSZENIE.

Lp.	Kryteria
1.	Umieszczenie niezbędnych informacji: Kiedy? Gdzie? Co?
2.	Wprowadzenie dodatkowych informacji (np. zachęta do udziału itp.)
3.	Zwiężłość i komunikatywność Tekst krótki, zrozumiały, logicznie uporządkowany, spójny i poprawny językowo
4.	Poprawność ortograficzna
5.	Poprawność interpunkcyjna
6.	Estetyka zapisu (czystość, czytelność zapisu) i uwzględnienie akapitów

ZAPROSZENIE.

Lp.	Kryteria
1.	Redakcja zaproszenia Zawarcie pięciu informacji (Kto? Kogo? Na co? Gdzie? Kiedy?)
2.	Obecność nagłówka, dodatkowe informacje
3.	Poprawność językowa
4.	Pisownia zaimków osobowych grzecznościowych wielką literą
5.	Poprawność ortograficzna
6.	Poprawność interpunkcyjna
7.	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów

NOTATKA.

Lp.	Kryteria
1.	Zwiężłość i logiczność wypowiedzi; stosowanie różnych form notatek
2.	Wybór najistotniejszych informacji
3.	Brak interpretacji i oceny
4.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
5.	Spójność tekstu
6.	Poprawność ortograficzna
7.	Poprawność interpunkcyjna
8.	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów

SPRAWOZDANIE.

Lp.	Kryteria
1.	Forma Zgodna z poleceniem, całkowicie poprawna (Kiedy? Gdzie? Kto? Co? Po co? Dlaczego?)
2.	Zwięźle i konkretne przedstawienie faktów
3.	Przedstawienie opinii o zdarzeniach
4.	Zachowanie chronologii wydarzeń
5.	Wypowiedź przejrzysta i logicznie uporządkowana
6.	Narracja pierwszoosobowa
7.	Spójność tekstu
8.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
9.	Poprawność ortograficzna
10.	Poprawność interpunkcyjna
11.	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów

OPIS POSTACI Z ELEMENTAMI CHARAKTERYSTYKI.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji
2.	Forma zgodna z normą (zawiera wszystkie elementy – przedstawienie postaci, opis wyglądu, opis cech wewnętrznych, cechy charakteru poparte odpowiednimi przykładami z tekstu, ocena postaci)
3.	Zgodność z tematem i jego rozwinięcie
4.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
5.	Poprawność ortograficzna
6.	Poprawność interpunkcyjna
7.	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów

OPOWIADANIE.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji, akapity
2.	Realizacja tematu w stopniu
3.	Obecność narratora
4.	Wzbogacenie narracji poprzez wprowadzenie elementów opisu
5.	Uatrakcyjnienie opowiadania poprzez wprowadzenie np. dialogu, zmiany tempa narracji, puentę
6.	Spójność tekstu

7.	Poprawność językowa i dobór słownictwa wskazującego następstwa czasowe i przyczynowo-skutkowe
8.	Poprawność ortograficzna
9.	Poprawność interpunkcyjna
10.	Estetyka zapisu

KARTKA POCZTOWA.

Lp.	Kryteria
1.	Poprawne zaadresowanie kartki (umieszczenie we właściwych miejscach niezbędnych elementów adresu – imię i nazwisko, ulica z numerem domu, kod pocztowy i nazwa miejscowości)
2.	Zwrot do adresata oraz podpisanie kartki przez nadawcę
3.	Pisownia zaimków osobowych grzecznościowych wielką literą
4.	Umieszczenie w odpowiednim miejscu informacji o dacie i miejscu nadania kartki
5.	Realizacja podanego tematu
6.	Dobór słownictwa dostosowany do osoby adresata oraz wyrażonej treści
7.	Poprawność językowa
8.	Poprawność ortograficzna
9.	Poprawność interpunkcyjna
10.	Estetyka zapisu

LIST.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielna kompozycja listu Wstęp, rozwinięcie, zakończenie
2.	Obecność akapitów
3.	Nazwa miejscowości i data
4.	Nagłówek i podpis
5.	Poprawna pisownia zwrotów grzecznościowych/zaimków
6.	Zgodność z tematem i jego rozwinięcie
7.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
8.	Spójność tekstu
9.	Poprawność ortograficzna
10.	Poprawność interpunkcyjna
11.	Estetyka zapisu

OPIS.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji i akapity
2.	Zgodność z tematem i jego rozwinięcie

3.	Forma Zgodna z poleceniem, całkowicie poprawna (oryginalność, bogactwo określeń, epitetów, porównań)
4.	Spójność tekstu
5.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
6.	Ortografia
7.	Interpunkcja
8.	Estetyka zapisu

OPIS OBRAZU.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji i akapity
2.	Opis tego, co zostało przedstawione na obrazie [punktu nie przyznaje się, jeśli dominuje forma opowiadania]
3.	Wyodrębnienie i nazwanie elementów przedstawionych na obrazie
4.	Stosowanie różnorodnych przymiotników i określeń dotyczących kształtów, wielkości, kolorów, materiału itp. opisywanych elementów obrazu
5.	Stosowanie słownictwa sytuującego opisywane elementy w przestrzeni obrazu (np. na pierwszym planie, w tle, w centrum)
6.	Ocena obrazu/własne wrażenia i refleksje związane z obrazem
7.	Poprawność językowa i dobór słownictwa

8.	Ortografia
9.	Interpunkcja
10.	Estetyka zapisu

OPIS KRAJOBRAZU.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji i akapity
2.	Opis tego, co przedstawia krajobraz [punktu nie przyznaje się, jeśli dominuje forma opowiadania oraz gdy krajobraz nie jest głównym tematem opisu]
3.	Wyodrębnienie i nazwanie elementów krajobrazu
4.	Stosowanie różnorodnych przymiotników i określeń dotyczących kształtów, wielkości, kolorów itp. opisywanych elementów krajobrazu – bogactwo językowe
5.	Stosowanie słownictwa sytuującego opisywane elementy w przestrzeni (np. Za, obok, bliżej, dalej, z lewej strony itp.)
6.	Ocena krajobrazu/własne wrażenia i refleksje
7.	Poprawność językowa
8.	Ortografia
9.	Interpunkcja
10.	Estetyka zapisu

OPIS PRZEŻYĆ.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji i akapity
2.	Opis przeżyć związanych z sytuacją, która wywołała przeżycie (punktu nie przyznaje się, jeśli dominuje forma opowiadania)
3.	Nazwanie doznawanych uczuć (powyżej dwóch) oraz przedstawienie ich widocznych przejawów
4.	Poprawność językowa
5.	Poprawność ortograficzna
6.	Poprawność interpunkcyjna
7.	Estetyka zapisu

OPIS SYTUACJI.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji i akapity
2.	Opis uwzględnia jedno główne wydarzenie i towarzyszące mu zdarzenia, określa miejsce i czas sytuacji, uczestników i ich rolę w opisywanych zdarzeniach, nastrój i emocje towarzyszące zdarzeniom
4.	Poprawność językowa
5.	Poprawność ortograficzna
6.	Poprawność interpunkcyjna
7.	Estetyka zapisu

BAŚŃ.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji i akapity
2.	Obecność cech gatunkowych baśni charakterystyczny wstęp charakterystyczne zakończenie - nieokreślony czas i miejsce wydarzeń kontrastowe postaci - motywy wędrowne uosobienie przesłanie
3.	Obecność narratora
4.	Wzbogacenie narracji poprzez wprowadzenie elementów opisu
5.	Uatrakcyjnienie opowiadania poprzez wprowadzenie np. dialogu, zmiany tempa narracji, puentę
6.	Spójność tekstu
7.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
8.	Poprawność ortograficzna
9.	Poprawność interpunkcyjna
10.	Estetyka zapisu

STRESZCZENIE.

Lp.	Kryteria
1.	Zwiężłość i logiczność wypowiedzi
2.	Wybór najistotniejszych wydarzeń/faktów
3.	Chronologiczne powiązanie wydarzeń
4.	Brak zbędnych informacji, komentarzy
5.	Przejrzysty układ graficzny
6.	Spójność tekstu
7.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
8.	Poprawność ortograficzna
9.	Poprawność interpunkcyjna
10.	Estetyka zapisu

GRATULACJE.

Lp.	Kryteria
1.	Redakcja tekstu Zawarcie trzech informacji (Kto? Komu? Z jakiej okazji?)
2.	Poprawność językowa
3.	Poprawność ortograficzna (brak błędów)
4.	Poprawność interpunkcyjna (dopuszczalny 1 błąd)
5.	Estetyka zapisu

ŻYCZENIA.

Lp.	Kryteria
1.	Redakcja tekstu Zawarcie trzech informacji (Kto? Komu? Z jakiej okazji?)
2.	Realizacja tematu
3.	Poprawność językowa
4.	Poprawność ortograficzna
5.	Poprawność interpunkcyjna
6.	Estetyka zapisu

APEL.

Lp.	Kryteria
1.	Forma Zwrot do adresata, zwroty grzecznościowe Typowe dla formy apelu słownictwo
2.	Realizacja tematu Pełna (określenie zadania, które należy wykonać, krótkie wyjaśnienie, dlaczego należy tak postąpić)
3.	Poprawność językowa
4	Poprawność ortograficzna
5	Poprawność interpunkcyjna
6	Estetyka i uwzględnienie akapitów

DZIENNIK/PAMIĘTNIK

Lp.	Kryteria
1.	Forma Zapis daty po lewej stronie
	Konsekwentne stosowanie narracji pierwszoosobowej i czasu przeszłego
2.	Realizacja tematu Pełna (informacje o ważnych wydarzeniach, podanie miejsca i czasu, przedstawienie uczestników, opowieść o przebiegu zdarzeń; wyrażenie własnych opinii, przemyśleń, uczuć)
7.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
8.	Poprawność ortograficzna
9.	Poprawność interpunkcyjna
10.	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów

RECENZJA.

Lp.	Kryteria
1.	Podanie tytułu recenzowanego dzieła, informacji dotyczących autora dzieła, określenie gatunku (np. powieść przygodowa), określenie odbiorców dzieła

3.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
4.	Poprawność ortograficzna
5.	Poprawność interpunkcyjna
6.	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów

ROZPRAWKA

	KRYTERIA
1	Treść Praca odnosi się do problemu sformułowanego w temacie i zawiera trafną i wnikliwą argumentację
2	Segmentacja pracy Zachowany logiczny tok rozważań, segmentacja konsekwentna i celowa
3	Styl Styl konsekwentny, dostosowany do wyводу argumentacyjnego
4	Język
5	Ortografia
6	Interpunkcja

PRZEMÓWIENIE

	KRYTERIA
1	Treść Zgodność z tematem Zachowanie sztuki perswazji, namawiania, nakłaniania Figury retoryczne: apostrofy, pytania retoryczne, wykrzyknienia itp. Prezentowanie dowodów popartych trafną argumentacją
2	Segmentacja pracy Zachowany logiczny tok rozważań, segmentacja konsekwentna i celowa
3	Styl Styl konsekwentny, dostosowany do wyводу argumentacyjnego
4	Język
5	Ortografia
6	Interpunkcja

Uwaga szczególna:

Ze względu na szczególne walory artystyczne prac pisemnych, o których mowa w punktach 2-31, nauczyciel ma prawo wystawić ocenę wyższą niż ta, która wynika z uzyskanych przez ucznia punktów.

Uczeń otrzymuje oceny za sprawdziany, kartkówki, wypowiedzi pisemne, ustne, pracę na lekcji, prace dodatkowe, recytację, osiągnięcia konkursowe, prowadzenie zeszytu przedmiotowego, prezentację, projekt...

Zasady pracy na zajęciach z języka polskiego

Na każdej lekcji języka polskiego uczeń powinien posiadać:

- odpowiedni podręcznik, lekturę lub ćwiczenia,
- zeszyt przedmiotowy,
- odpowiednie przybory (długopis, ołówek, linijkę, kolorowe pisaki..)

Nieprzygotowanie ucznia do pracy będzie odnotowane w dzienniku elektronicznym. Uczeń ma prawo do zgłoszenia trzech nieprzygotowań w półroczu (w tym także z powodów losowych – dodatkowe nieprzygotowania pisane przez rodziców nie będą uwzględniane). Za każde następne nieprzygotowanie otrzyma ocenę niedostateczną. Nieprzygotowanie zgłasza się przed lekcją. Nieprzygotowanie nie zwalnia z klasówki, sprawdzianu z treści lektury. Uczeń wykorzystujący nieprzygotowanie braki musi uzupełnić niezwłocznie.

Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumiemy: brak znajomości tekstu literackiego (nie dotyczy lektur szkolnych), brak pomocy potrzebnych do lekcji, nieprzygotowanie do odpowiedzi ustnej.

Nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z uzupełnienia omawianego materiału i możliwości odpowiedzi na następnej lekcji.

Uczeń otrzymuje oceny za:

- prace klasowe, sprawdziany, kartkówki
- prace pisemne: ćwiczenia oraz wypracowania
- odpowiedzi ustne, recytacje
- pracę na lekcji (praca w grupie lub indywidualna - uczeń może otrzymać za pracę ocenę, plusa lub minus (pięć plusów - ocena bardzo dobra , pięć minusy – ocena niedostateczna)
- prace dodatkowe (osiągnięcia w konkursach przedmiotowych, pomoce naukowe, dodatkowe ćwiczenia...)

Prace klasowe są obowiązkowe. Termin realizacji prac klasowych jest ustalany z uczniami i odnotowywany w dzienniku lekcyjnym. Prace klasowe, testy, sprawdziany są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.

Uczeń nieobecny z przyczyn usprawiedliwionych ma obowiązek w terminie dwóch tygodni po powrocie do szkoły pracę uzupełnić. W przypadku unikania sprawdzianu uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

Uczeń ma prawo poprawić ocenę niezwłocznie lub w terminie ustalonym przez nauczyciela.

Kartkówki 10-, 15-minutowe, dotyczące materiału z ostatnich trzech lekcji, mogą być zapowiadane.

Uczeń przystępujący do poprawy jest zobowiązany do nadrobienia braków, które nie pozwoliły mu osiągnąć zadawalającego wyniku.

Wypracowania to dłuższe wypowiedzi pisemne. Wypracowania uczeń pisze odręcznie i czytelnie, pozostawiając odstęp między wierszami, na kartce formatu A4 z marginesem, zawsze wpisując temat pracy i dokładnie ją podpisując (imię, nazwisko, klasa, nr z dziennika). **Prace, które nie spełniają powyższych warunków, nie będą zaliczone. W razie nauczania zdalnego uczniowie przesyłają nauczycielowi prace pisane na komputerze.**

Rodzice mają możliwość wglądu do prac pisemnych swoich dzieci podczas zebrań, dni otwartych lub na życzenie ucznia lub rodzica są wydawane do domu. Uczeń powinien dostarczyć wypożyczoną pracę na następną lekcję, ponieważ wszystkie prace stanowią dokumentację nauczyciela i są

przechowywane w szkole. W przypadku braku zwrotu pracy następne nie będą udostępniane do domu.

Uczeń ma obowiązek starannie prowadzić **zeszyt**. Na ocenę mają wpływ: datowanie lekcji, temat lekcji, pełne notatki, estetyka.

Lektury. Na przeczytanie lektury (powyżej 100 stron) uczeń ma minimum 2 tygodnie. Z treści każdej lektury jest kartkówka/sprawdzian. Ocena ta nie podlega poprawie.

Zasady szczegółowe dotyczące oceniania z przedmiotu znajdują się na stronie internetowej szkoły. Oceniając ucznia, nauczyciel bierze pod uwagę opinię/orzeczenie PPP i dostosowuje wymagania do indywidualnych potrzeb dziecka.

Uczeń pracuje systematycznie przez całe półrocze i rok a oceny poprawia na bieżąco.

Ocena końcowa nie jest średnią arytmetyczną ocen otrzymanych w półroczu (roku); ocenę ustala nauczyciel. Na wysokość oceny półrocznej i rocznej mają wpływ oceny uzyskane w wyniku systematycznej pracy ucznia w ciągu całego półrocza.

Wszyscy uczniowie są zobowiązani do:

- przestrzegania zapisów Statutu Szkoły dotyczących zachowania na lekcjach;
- punktualnego przychodzenia na zajęcia;
- posiadania niezbędnych do pracy materiałów;
- czynnego uczestnictwa w lekcji;
- powstrzymywania się od rozmów niezwiązanych z omawianym tematem;
- przygotowania do lekcji bieżącej;
- znajomości w wyznaczonym terminie lektur oraz posiadania własnego egzemplarza lektury na lekcji (z zaznaczonymi odpowiednimi cytataми);

ZASADY DOSTOSOWANIA SYSTEMU OCENIANIA
DLA UCZNIÓW Z OPINIĄ/ORZECZENIEM PPP
W ZAKRESIE JĘZYKA POLSKIEGO

Nie wymaga się, by uczeń czytał głośno przy klasie nowy tekst, wskazywanie wybranych fragmentów dłuższych tekstów do opracowania i sprawdzanie na nich techniki czytania

Daje się więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w razie potrzeby pomaganie przy ich odczytaniu

Podawane są uczniom jasne kryteria oceny prac pisemnych (wiedza, dobór argumentów, logika wyводу, treść, styl, kompozycja itp.)

Pozwala się na korzystanie z audiobooków

Nie angażuje się do konkursów czytania (chyba że wola ucznia jest inna) - uwzględnia się trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, dawanie czasu, instruowanie lub zalecanie przeczytania tekstu wcześniej

Częściej sprawdza się zeszyt szkolny, nie ocenia się estetyki pisma, ustalenie sposobu poprawy błędów, czuwanie nad ich poprawą, ocenianie poprawności i sposobu wykonania prac

Umożliwia się uczniowi przygotowanie się do dyktanda poprzez podanie mu trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie; stosuje się teksty z lukami lub pisanie z pamięci

Nie omawia się błędów ucznia przy całej klasie

W przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczy się tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi

Pomaga się w doborze argumentów oraz odpowiednich wyrażań i zwrotów

Błędy ortograficzne i interpunkcyjne ocenia się według kryteriów dla dyslektyków (większa liczba dopuszczalnych błędów niż w przypadku uczniów bez orzeczenia)

Zobowiązuje się ucznia do znajomości zasad ortograficznych i systematycznej poprawy popełnianych błędów zgodnie ze wskazówkami nauczyciela

Daje się uczniowi więcej czasu na prace pisemne, sprawdza się, czy uczeń skończył notatkę z lekcji, w razie potrzeby skraca się długość notatek

W przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytuje się ucznia ustnie, pozwala się na wykonywanie prac pisemnych na komputerze.

PROCEDURA POPRAWY OCENY PÓŁROCZNEJ I ROCZNEJ NA WYŻSZĄ NIŻ PROPONOWANA

1. Po wystawieniu oceny proponowanej uczeń niezwłocznie wyraża nauczycielowi chęć poprawy oceny proponowanej i odbiera zakres materiału.
2. Poprawa oceny proponowanej odbywa się najpóźniej na tydzień przed ostatecznym wystawieniem ocen.
3. Uczeń powinien napisać prace wskazane przez nauczyciela z określonego zakresu materiału.

Język polski

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny w roku szkolnym 2025/2026

NOWE Słowa na start! klasa 4

I półrocze					
Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopelniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Poznajemy nasze nowe podręczniki do nauki języka polskiego w klasie 4. Zapoznanie z PSO.					
Rodzinne spotkania	wymienia kolory znajdujące się na obrazie wymienia postaci występujące na obrazie	prezentuje postacie przedstawione na obrazie określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	określa dominujące na obrazie kolory opisuje sytuację przedstawioną na obrazie	opisuje pierwszy i drugi plan obrazu opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie proponuje tematy rozmów postaci przedstawionych na obrazie	określa nastrój obrazu i uzasadnia swoją wypowiedź opowiada o sposobach spędzania wolnego czasu ze swoją rodziną przedstawia własne zdanie na temat sytuacji sprzyjających zacieśnianiu więzi rodzinnych
Witam w moim domu	czyta wiersz głośno wymienia bohaterów wiersza nazywa wers i strofę	czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia bohaterów utworu	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację określa cechy	prezentuje informacje o autorze wiersza określa zasady gościnności

	odtwarza wiersz z pamięci	wskazuje w tekście wiersza wers i strofę wygłasza wiersz z pamięci	określa dwie cechy gospodarza i dwie cechy gościa opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	gospodarza i cechy gościa opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu deklamuje wiersz odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej	przedstawia w nietypowy sposób swój dom, domowników i ulubione przedmioty
Co wiesz o swojej rodzinie?	czyta głośno wymienia bohaterów utworu podejmuje próbę sporządzenia notatki w formie schematu	czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu sporządza niepełną notatkę o bohaterze utworu w formie schematu	czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze sporządza notatkę o bohaterze utworu w formie schematu	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze sporządza notatkę o bohaterach utworu w formie schematów wyjaśnia, jak rozumie ostatnie wersy utworu	prezentuje informacje o autorze wyjaśnia pojęcie drzewa genealogicznego prezentuje informacje o swojej rodzinie w formie drzewa genealogicznego
Jak napisać kartkę z życzeniami lub pozdrowieniami?	poprawnie zapisuje miejscowość i datę podejmuje próbę napisania życzeń lub pozdrowień	poprawnie zapisuje adres redaguje życzenia lub pozdrowienia według wzoru	stosuje zwroty do adresata redaguje życzenia lub pozdrowienia	redaguje życzenia lub pozdrowienia odpowiednie do sytuacji i adresata wskazuje różnice między SMS-em a kartką pocztową stosuje emotikony	redaguje poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i kompozycyjnym kartkę pocztową z życzeniami lub pozdrowieniami w związku z określoną sytuacją
Co wiemy o głoskach, literach i sylabach?	wymienia litery w kolejności alfabetycznej dzieli wyrazy na sylaby	porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej poprawnie dzieli wyrazy	określa liczbę liter i głosek w podanych wyrazach	bezbłędnie odróżnia samogłoski i spółgłoski korzysta ze słownika	sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego korzysta z katalogu

		na sylaby odróżnia głoski i litery	poprawnie przenosi wyrazy do następnej linii odróżnia samogłoski i spółgłoski	ortograficznego	bibliotecznego
Jak korzystać ze słownika?	wyszukuje wyrazy w słowniku języka polskiego i słowniku ortograficznym	odczytuje definicje wyrazów w słowniku języka polskiego	odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe korzysta ze słownika ortograficznego podejmuje próby korzystania ze słownika języka polskiego	korzysta ze słownika ortograficznego i słownika języka polskiego podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słowników	samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego i słownika języka polskiego korzysta z internetowych wersji słowników
Jak się porozumiewamy?	wskazuje nadawcę i odbiorcę komunikatu odczytuje najczęściej występujące znaki graficzne i symbole	odróżnia komunikaty słowne, graficzne i dźwiękowe odczytuje znaki graficzne i symbole	odczytuje informacje przekazywane za pomocą gestów i mimiki	przekazuje określone informacje odpowiednimi gestami i mimiką	projektuje znaki graficzne przekazujące określone informacje przekazuje i odczytuje podstawowe słowa w języku migowym
Oznajmiam, pytam, rozkazuję...	buduje zdania rozdzielające zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące	buduje poprawnie proste zdania buduje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące	buduje poprawnie zdania przekształca zdania oznajmujące w zdania pytające	przekształca zdania rozkazujące tak, by wrażały prośbę	stosuje różne rodzaje zdań w zależności od zamierzonego celu
O czym rozmawiali pani Kropka i pan Przecinek?	wskazuje znaki interpunkcyjne: kropkę, pytajnik, wykrzyknik stosuje kropkę na końcu zdania	stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, wykrzyknik, pytajnik	poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, wykrzyknik, pytajnik	określa różnicę w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego: kropki, wykrzyknika, pytajnika	redaguje krótki dialog złożony z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne
Jak napisać list?	poprawnie zapisuje miejscowość i datę wymienia elementy listu podejmuje próbę napisania listu	stosuje zwrot do adresata redaguje list według wzoru	stosuje zwroty do adresata stosuje zwroty grzecznościowe redaguje list do kolegi	stosuje różne zwroty do adresata dzieli tekst na akapity redaguje list do określonego adresata na	samodzielnie, zgodnie z wymogami tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący list

				podany temat	
Do czego służy rzeczownik i przez co się odmienia?	wskazuje rzeczowniki wśród innych części mowy podaje liczby, rodzaje i przypadki rzeczownika	określa rodzaj rzeczownika odmienia rzeczownik przez liczby i przypadki	stosuje rzeczowniki w odpowiednich formach	określa przypadek i liczbę danego rzeczownika	rozpoznaje rodzaj rzeczowników sprawiających trudności, np. <i>pomarańcza, kontrola, kafelek</i> poprawnie używa różnych form rzeczowników sprawiających trudności, a w przypadku wątpliwości korzysta ze słownika
Dlaczego pani Słowikowa płakała?	czyta wiersz głośno wymienia bohaterów wiersza dzieli wiersz na wersy, strofy, wskazuje rymy, epitety odtwarza wiersz z pamięci	czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia bohaterów utworu wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, rym wygłasza z pamięci wiersz	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza wypisuje z wiersza przykłady rymów określa 2–3 cechy bohaterów wiersza opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu wskazuje w tekście wiersza epitety wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację określa cechy bohaterów wiersza opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu proponuje własne epitety deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej	prezentuje informacje o autorze wiersza przedstawia własne propozycje nazw oryginalnych dań

„Wszystko jest poezją, każdy jest poetą”	czyta wiersz głośno wymienia bohaterów wiersza rozpoznaje wersy, strofy, epitety	czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia bohaterów utworu wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, epitet	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza przedstawia osobę mówiącą w wierszu określa kilka cech bohaterki utworu opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu wskazuje w tekście wiersza epitety	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację określa cechy bohaterki utworu opowiada w ciekawy sposób o bohaterce wiersza określa nastrój utworu	tworzy poetyckie określenia dla zjawisk przyrody przedstawionych na zdjęciach
Znam zasady – piszę bezbłędnie!	wymienia zasady ortograficzne pisowni <i>ó</i> i <i>u</i> poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: - <i>ów</i> , - <i>ówka</i> , - <i>ówna</i>	stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>ó</i> i <i>u</i> tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z <i>ó</i> wymiennym	poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: - <i>uj</i> , - <i>uje</i> , - <i>unek</i> , - <i>us</i> , - <i>usz</i> , - <i>uch</i> , - <i>ura</i> , - <i>ulec</i> korzysta ze słownika ortograficznego	poprawnie zapisuje wyrazy z <i>ó</i> niewymiennym	samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego poprawnie zapisuje wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną (pisownia <i>ó</i> i <i>u</i>)
„Maszerują strzelcy, maszerują...”	Zna wydarzenia związane z dniem 11 listopada	Poprawnie opisuje fotografię, miejsca i bohaterów	Wie, o czym opowiadają pieśni patriotyczne	Wyszukuje inne pieśni i piosenki patriotyczne	
Podsumowanie wiadomości z rozdziału 1.					
Wspólne zabawy	wymienia kolory znajdujące się na obrazie wymienia postaci występujące na obrazie	prezentuje postacie przedstawione na obrazie określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	określa kolory dominujące na obrazie określa źródło światła opisuje sytuację przedstawioną na obrazie	opisuje pierwszy i drugi plan obrazu opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie proponuje tematy rozmów postaci	określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź opowiada o innych sposobach spędzania wolnego czasu w gronie

				przedstawionych na obrazie	rówieśników omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
Na skrzydłach marzeń	czyta wiersz głośno określa bohatera wiersza wyjaśnia, czym jest wers i epitet wyjaśnia, czym jest ożywienie	czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia bohatera utworu wskazuje w tekście wiersza wers i epitet rozpoznaje w tekście ożywienie	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza przedstawia osobę mówiącą w wierszu określa kilka cech bohatera utworu opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterze utworu wskazuje w tekście wiersza epitety wskazuje w tekście ożywienie	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację określa cechy bohatera utworu opowiada w ciekawy sposób o bohaterze wiersza i jego marzeniach określa nastrój utworu wskazuje w tekście ożywienie i wyjaśnia jego funkcję	prezentuje informacje o autorze wiersza wymyśla własne przykłady ożywienia
Pierwszy dzień w nowej szkole	czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia wydarzenia przedstawione w utworze	czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa osobę opowiadającą o przedstawionych wydarzeniach opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy bohaterki przedstawia sytuację, w której znalazła się	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterki wyraża swoją opinię o bohaterce, jej sytuacji w nowej szkole i uczuciach, jakich doświadczyła porównuje szkoły polską i szwedzką	przygotowuje w wybranej formie (plakat, film, prezentacja) interesujące informacje o swojej szkole dla rówieśników z innego kraju

			bohaterka przedstawia szkołę szwedzką		
Mily, grzeczny, koleżeński...	wskazuje przymiotniki wśród innych części mowy podaje liczby, rodzaje i przypadki przymiotnika	odmienia przymiotnik przez liczby i przypadki wypisuje z tekstu rzeczowniki wraz z określającymi je przymiotnikami	stosuje przymiotniki w odpowiednich formach odróżnia przymiotniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym	określa przypadek, rodzaj i liczbę danego przymiotnika określa rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej	w przypadku wątpliwości korzysta z odpowiedniego słownika opisuje szkolnego kolegę, używając przymiotników
Wspólna praca w grupie	czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia wydarzenia przedstawione w utworze określa narratora	czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze podaje nazwy określające narratora uczestniczącego w wydarzeniach i nieuczestniczącego w wydarzeniach	czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora w tekście utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy bohaterów	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi	prezentuje własne zdanie na temat pracy w grupie pracując w grupie, ustala zasady, które powinny obowiązywać podczas wspólnego wykonywania zadań
Czym jest dla mnie książka?	czyta wiersz głośno określa bohatera wiersza wie, czym jest wers, strofa podaje tytuł i autora swojej ulubionej książki	czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia bohatera utworu wskazuje w tekście wiersza wers i epitet wskazuje wers, który mówi o korzyściach płynących z czytania	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza przedstawia osobę mówiącą w wierszu wskazuje wersy, które mówią o korzyściach płynących z czytania	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację określa temat wiersza przedstawia korzyści płynące z czytania książek wskazuje w tekście ożywienie i wyjaśnia jego funkcję	wypowiada się na temat swoich doświadczeń czytelniczych pisze do gazetki szkolnej informacje o książce, którą warto przeczytać

		książek przedstawia w 2–3 zdaniach swoją ulubioną książkę	książek wskazuje w tekście wiersza epitety wskazuje w tekście ożywienie prezentuje swoją ulubioną książkę	wyjaśnia sformułowania <i>książka – przyjaciółka</i> , <i>książka czeka</i> prezentuje swoje ulubione książki	
Pierwsze spotkanie z lekturą „Akademia pana Kleksa”	czyta głośno i cicho wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu wskazuje postacie fantastyczne przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu określa wydarzenia i postacie fantastyczne	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze przedstawia bohaterów utworu określa cechy bohaterów utworu wyraża swoją opinię o lekturze	prezentuje informacje o autorze lektury i innych jego utworach pisze opowiadanie wywołane treścią lektury samodzielnie sporządza notatki
Niezwykłe lekcje w Akademii pana Kleksa	czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia wydarzenia przedstawione w utworze wskazuje postacie fantastyczne	czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazuje wydarzenia fantastyczne	czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o lekcjach w Akademii pana Kleksa określa 2–3 cechy pana Kleksa określa wydarzenia, postacie i przedmioty fantastyczne wypisuje wydarzenia fantastyczne	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy pana Kleksa opowiada w ciekawy sposób o lekcjach w Akademii pana Kleksa redaguje notatkę w	proponuje nietypowe przedmioty, których lekcje mogłyby się odbywać w szkole wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury

				punktach – plan dnia w Akademii pana Kleksa	
Widziałeś Rysia czy rysia?	wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów	stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów	poprawnie zapisuje imiona, nazwiska, przydomki, przezwiska, tytuły książek, filmów, programów, dzieł sztuki korzysta ze słownika ortograficznego	poprawnie zapisuje tytuły książek, filmów, utworów, dzieł sztuki, programów radiowych i telewizyjnych, również ze spójnikami i przyimkami wewnątrz tytułu samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego	zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia wielką i małą literą)
Cudzysłów i kursywa	wskazuje cudzysłów i kursywę wymienia zastosowanie cudzysłowu i kursywy	zapisuje tytuły utworów w cudzysłowach	zapisuje cytowane wypowiedzi w cudzysłowach	stosuje kursywę w tekście pisanym na komputerze	poprawnie zapisuje e-mail do kolegi lub koleżanki na temat swoich ulubionych książek, filmów i programów TV posługuje się poprawnymi formami rzeczownika <i>cudzysłów</i>
Dobry sposób na spędzanie wolnego czasu	czyta wiersz głośno podaje nazwę formy spędzania wolnego czasu przedstawioną w wierszu określa, czym jest wers, strofa i epitet	czyta wiersz głośno, wyraźnie wypowiada się na temat formy spędzania wolnego czasu przedstawionej w utworze wskazuje w tekście wiersza wers, strofę i epitet	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza opowiada w 2–3 zdaniach o tym, co dzieje się w świecie opisanym w książkach wskazuje w tekście wiersza epitety	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację przedstawia korzyści płynące z czytania książek wyjaśnia, jak rozumie dwa ostatnie wersy wiersza <i>W bibliotece znajdziesz...</i>	wypowiada się na temat swoich doświadczeń czytelniczych układa własne propozycje wyrazów rymujących się

Jak sporządzić notatkę?	określa, czym jest notatka i wymienia różne sposoby notowania	odróżnia różne sposoby notowania notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu i punktów	wybiera z tekstu ważne informacje notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu, punktów, schematu, tabeli	sporządza notatkę w określonej formie wybiera sposób zanotowania ważnych informacji	trafnie wybiera najlepszą formę notatki i samodzielnie ją redaguje, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi odczytuje skróty: <i>wg, nr, np., ok., m.in., r., w.</i> i posługuje się nimi w notatkach
Aniol i szkolne zabawy	czyta wiersz głośno wymienia bohaterów wiersza określa, czym jest wers, rym, epitet odtwarza wiersz z pamięci	czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia bohaterów utworu wskazuje w tekście wiersza wersy, rymy i epitet wygłasza wiersz z pamięci	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza przedstawia osobę mówiącą w wierszu określa kilka cech bohaterów utworu opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację przedstawia bohaterów utworu opisuje zachowanie bohaterów utworu i wyraża swoją opinię na ten temat wyjaśnia, jak rozumie komentarz anioła deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej	omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń
Jak opisać postać?	definiuje opis postaci i wymienia jego najważniejsze elementy wymienia wyrazy opisujące wygląd postaci opisuje ustnie w 2–3 zdaniach wygląd i zachowanie postaci	podaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym redaguje według wzoru opis postaci rzeczywistej	redaguje opis postaci rzeczywistej	stosuje odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej wydziela akapity w wypowiedzi pisemnej	samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący opis postaci, unikając powtórzeń

	rzeczywistej				
Podsumowanie wiadomości z rozdziału 2.					
Myślę, więc jestem	czyta wiersz głośno określa osobę mówiącą w wierszu określa, czym jest wers, rym wyjaśnia, czym jest porównanie	czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia osobę mówiącą w wierszu przedstawia myśli osoby mówiącej w wierszu wskazuje w tekście wiersza wersy, rymy i porównanie	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza określa kilka cech osoby mówiącej w wierszu opowiada w 2–3 zdaniach o swoich zainteresowaniach, ulubionych zajęciach i marzeniach wskazuje w tekście porównania	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację wskazuje w tekście wiersza porównania i określa ich funkcję opowiada o swoich zainteresowaniach, ulubionych zajęciach, planach i marzeniach	wymyśla własne przykłady porównań rysuje ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład intersemiotyczny)
Jaką cechę ośmiesza poeta?	czyta wiersz głośno określa osobę mówiącą w wierszu określa, czym jest wers, strofa, epitet odtwarza wiersz z pamięci	czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia osobę mówiącą w wierszu wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, epitet wygłasza wiersz z pamięci	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa nastrój wiersza wymienia kilka cech osoby mówiącej w wierszu opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu wskazuje w tekście wiersza epitety wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację określa osobę mówiącą w wierszu określa cechy osoby mówiącej w wierszu opisuje zachowanie bohaterki utworu i wyraża swoją opinię na ten temat deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu	wyjaśnia, jaka jest różnica między <i>chwaleniem</i> a <i>przechwalaniem</i> wyjaśnia, jakimi osiągnięciami, wiedzą i umiejętnościami warto się chwalić

Prawie wszystko o czasowniku	wskazuje czasowniki wśród innych części mowy podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym określa bezokolicznik jako nieosobową formę czasownika	odmienia czasowniki przez liczby i osoby odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym rozpoznaje bezokolicznik	stosuje czasowniki w odpowiednich formach określa osobę, liczbę i rodzaj czasownika odróżnia osobową formę czasownika od nieosobowej	poprawnie stosuje czasowniki w różnych rodzajach tworzy poprawne formy trudnych czasowników określa osobę, rodzaj i liczbę danego czasownika używa bezokoliczników w wypowiedzi	używa poprawnego sformułowania <i>ubieram się w płaszcz</i>
Pisałem, piszę, będę pisał?	wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika określa rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy czasownika w czasie przeszłym	odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym odmienia czasowniki w czasie przeszłym przez osoby, liczby i rodzaje określa rodzaj czasownika w czasie przeszłym w liczbie pojedynczej i mnogiej wskazuje czasowniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym	stosuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym odmienia czasowniki w czasie przyszłym w formie prostej i złożonej odróżnia rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy czasowników w czasie przeszłym	przekształca teksty pisane w czasie teraźniejszym na teksty pisane w czasie przeszłym lub przyszłym stosuje formy prostą i złożoną czasowników w czasie przyszłym	odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników
Pierwsze spotkanie z lekturą „Mikołajek”	czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy głównego bohatera	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze przedstawia bohaterów utworu	prezentuje informacje o autorach lektury redaguje twórcze opowiadanie związane z treścią utworu, np. o zabawnej historii, która wydarzyła się w szkole

			utworu wyszukuje w lekturze określone informacje wyraża w 2–3 zdaniach swoją opinię o lekturze	wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi wyszukuje w lekturze określone informacje i sporządza z nich notatki wyraża swoją opinię o lekturze	
Ludeczka da się lubić?!	czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze podaje nazwę opowiadania	czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wymienia charakterystyczne cechy opowiadania	czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu określa 2–3 cechy bohaterki utworu porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu wskazuje w tekście charakterystyczne cechy opowiadania	wypowiada się w sposób wyczerpujący na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury
Dobry sposób na przezviska	czyta wiersz głośno określa, czym jest podmiot liryczny w wierszu	czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia podmiot liryczny w wierszu	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację opisuje zachowanie	wyjaśnia, jaka jest różnica między <i>przezviskiem</i> a <i>przydomkiem</i>

	określa, czym jest wers i strofa wyjaśnia, czym jest wyraz bliskoznaczny	wskazuje w tekście wiersza wers i strofę wskazuje wyrazy bliskoznaczne	określa nastrój wiersza określa osobę mówiącą w wierszu wymienia kilka cech bohaterki wiersza opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu dobiera wyrazy bliskoznaczne	bohaterki utworu i wyraża swoją opinię na ten temat porównuje doświadczenia bohaterki z własnymi	pracując w grupie, wymyśla ciekawe i zabawne przydomki odnoszące się do zalet oraz mocnych stron kolegów i koleżanek
Jak korzystać ze słownika wyrazów bliskoznacznych?	wyszukuje wyrazy w słowniku wyrazów bliskoznacznych	odczytuje wyrazy bliskoznaczne w słowniku synonimów	odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe korzysta ze słownika synonimów	trafnie dobiera wyrazy bliskoznaczne podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słownika	samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika synonimów
Każdy z nas potrafi zrozumieć zasady ortografii!	wymienia zasady ortograficzne pisowni <i>rz</i> i <i>ż</i> poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: - <i>arz</i> , - <i>erz</i> , - <i>mistrz</i> , - <i>mierz</i>	stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>rz</i> i <i>ż</i> poprawnie zapisuje wyrazy z <i>ż</i> po <i>l</i> , <i>ł</i> , <i>r</i> , <i>n</i>	tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z <i>rz</i> i <i>ż</i> wymiennym korzysta ze słownika ortograficznego	poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni <i>rz</i> po spółgłoskach poprawnie zapisuje wyrazy z <i>rz</i> i <i>ż</i> niewymiennym	zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>rz</i> i <i>ż</i>) samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego
Niezwykle cenne stare tenisówki	czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w	czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów	opisuje magiczne tenisówki Percy’ego i wyjaśnia, na czym polegała ich moc

		utworze	głównego bohatera utworu	utworu i ich relacje wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu porównuje doświadczenia bohatera z własnymi	
Jak opisać przedmiot?	wymienia najważniejsze elementy opisu przedmiotu podaje wyrazy opisujące wygląd przedmiotu opisuje ustnie w 2–3 zdaniach wygląd, wielkość, kształt, kolor przedmiotu	wyszukuje w tekście informacje na temat wyglądu przedmiotu redaguje według wzoru opis przedmiotu	redaguje opis przedmiotu	stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję wydziela akapity	samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący opis przedmiotu, unikając powtórzeń
Kto może zostać wielkim człowiekiem?	czyta wiersz głośno definiuje podmiot liryczny określa, czym jest wers i rym wyjaśnia pojęcie adresata utworu	czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia podmiot liryczny w wierszu wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy wskazuje adresata utworu	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza określa adresata utworu określa podmiot liryczny wymienia 2–3 cechy, jakie powinna mieć osoba, która zasługuje na miano wielkiego człowieka	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację opisuje adresata utworu przedstawia cechy, jakie powinna mieć osoba, która zasługuje na miano wielkiego człowieka wyjaśnia pisownię wielką literą wyrazu <i>Wielkość</i>	prezentuje informacje o autorze wiersza wyjaśnia pisemnie, jak rozumie słowa <i>Nie wiadomo wcale, jak się Wielkość w życiu rozpoczyna</i> samodzielnie przygotowuje informacje o osobie, która zasługuje na miano <i>wielkiego człowieka</i>
Podsumowanie wiadomości do rozdziału 3.					
Wiosenny pejzaż	wymienia kolory znajdujące się na obrazie określa czas i miejsce	przedstawia elementy pejzażu przedstawione na obrazie	określa dominujące na obrazie kolory określa źródło światła i	opisuje pierwszy i drugi plan obrazu wyjaśnia związek	określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją

	przedstawione na obrazie wymienia elementy pejzażu przedstawione na obrazie	określa czas i miejsce przedstawione na obrazie odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury	ruch opisuje elementy pejzażu przedstawionego na obrazie określa nastrój, jaki wywołuje obraz	między obrazem a tytułem rozdziału	wypowiedź omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
Co łączy Polaków?	czyta wiersz głośno określa, czym jest podmiot liryczny wskazuje wers, strofy i rymy określa pojęcie adresata utworu odtwarza wiersz z pamięci	czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia podmiot liryczny w wierszu wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu wygłasza wiersz z pamięci	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza określa adresata utworu określa podmiot liryczny wymienia dwa uczucia, jaki wyraża utwór wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację opisuje adresata utworu przedstawia uczucia, jaki wyraża utwór wyjaśnia, jak rozumie słowo <i>patriotyzm</i> określa nastrój utworu dekluuje wiersz, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu	prezentuje informacje o autorze wiersza przygotowuje dla rówieśników z innego kraju interesujące informacje o Polsce w wybranej formie (plakat, film, prezentacja)
Najważniejsza pieśń Polaków	odtwarza tekst hymnu z pamięci przyjmuje odpowiednią postawę w czasie śpiewania hymnu wymienia uroczystości i sytuacje, w czasie których śpiewany jest hymn państwowy określa, czym jest rytm	wskazuje adresata utworu wskazuje podmiot liryczny w utworze wskazuje w tekście wersy, strofy, rymy odczytuje strofę, dzieląc wyrazy na sylaby	określa temat utworu określa adresata utworu określa podmiot liryczny w utworze wymienia dwa uczucia, jaki wyraża utwór porównuje rytm w dwóch dowolnie wybranych strofach	nazywa uczucia, jakie wyraża utwór, i wskazuje odpowiednie cytaty określa nastrój utworu wyjaśnia, na czym polega rytm utworu objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych współcześnie	prezentuje historię powstania polskiego hymnu państwowego wyjaśnia, kim byli: Jan Henryk Dąbrowski, Stefan Czarnecki, Napoleon Bonaparte

Poetycki zachwyt nad polskim niebem	czyta utwór głośno określa, czym jest liryczny wskazuje wers i rymy definiuje adresata utworu odtwarza fragment utworu z pamięci określa, czym jest porównanie i ożywienie	czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia podmiot liryczny w wierszu wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy wskazuje porównanie i ożywienie wygłasza z pamięci fragment utworu	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza określa adresata utworu określa podmiot liryczny wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór wskazuje porównania i ożywienia sporządza notatkę w formie tabeli o przedstawionych w utworze chmurach, wypisując przymiotniki i czasowniki wygłasza z pamięci fragment utworu w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych dziś przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór określa nastrój utworu wyjaśnia występujące w utworze porównania i ożywienia nazywa uczucia, jakie wyraża utwór wyjaśnia, dlaczego według tytułowego bohatera ojczyście niebo jest piękniejsze od włoskiego dekluuje fragment utworu, odpowiednio modulując głos i oddając jego nastrój	prezentuje informacje o autorze utworu układa porównania opisujące inne zjawiska przyrody, np. deszcz, zachód słońca, tęczę
Jaką funkcję pełni przysłówki?	wskazuje przysłówki wśród innych części mowy	wyszukuje przysłówki w tekście rozpoznaje przysłówki pochodzące od przymiotników	tworzy przysłówki od przymiotników posługuje się przysłówkami w zdaniu	określa znaczenie przysłówków w zdaniu dostrzega związek między przysłówkiem a czasownikiem	redaguje tekst z wykorzystaniem różnych, celowo dobranych przysłówków
Tajemnicze życzenie	czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione	czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń	czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada ciekawie o wydarzeniach	wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o księciu Popielu i sporządza notatkę na jego temat

	w utworze rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne	formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne	przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy bohaterów utworu określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne	przedstawionych w utworze, zachowując chronologię określa cechy bohaterów utworu wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu wyjaśnia morał płynący z opowieści	wyjaśnia, na czym polegał obrzęd <i>postrzyżyn</i> u Słowian
„Tutaj się osiedlimy...”	czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze wymienia wydarzenia realistyczne i fantastyczne określa, czym jest legenda	czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne wymienia charakterystyczne cechy legendy	czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy	wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o godle Polski i sporządza na jego temat notatkę wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o herbie miejscowości, w której mieszka

Nie lubię niemiłych niespodzianek	wymienia zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami	stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami	poprawnie zapisuje wyrazy z przeczeniem <i>nie</i> korzysta ze słownika ortograficznego	stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami	zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy) samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego
Legenda o Juracie, bursztynie i sztormie	czyta głośno i cicho wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne określa, czym jest legenda	czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazuje wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne wymienia charakterystyczne cechy legendy	czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy	wymienia legendy związane z regionem, w którym mieszka w sposób interesujący opowiada jedną z legend związanych z regionem, w którym mieszka samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, pisze opowiadanie o legendarnych wydarzeniach, unikając powtórzeń wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o pochodzeniu bursztynu
Jak napisać plan wydarzeń?	określa, czym jest ramowy i szczegółowy plan wydarzeń	porządkuje według chronologii plan ramowy wydarzeń	redaguje odtwórczy plan ramowy wydarzeń przekształca czasowniki w rzeczowniki nazywające czynności	rozbudowuje plan ramowy w plan szczegółowy stosuje odpowiedni układ graficzny	samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń, unikając

					powtórzeń
Fantazja czarnoksiężnika z Krakowa	czyta głośno i cicho wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze rozdziela wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne określa, czym jest legenda	czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych przedstawia bohaterów utworu wymienia jedno miejsce realistyczne występujące w legendzie formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne wymienia charakterystyczne cechy legendy	czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze wymienia dwa miejsca realistyczne występujące w legendzie określa wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze wymienia trzy miejsca realistyczne występujące w legendzie: rynek w Krakowie, kopalnie srebra w Olkuszu, Maczugę Herkulesa koło Pieskowej Skały określa cechy bohaterów utworu wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy	wyjaśnia znaczenie powiedzeń: <i>Co nagle, to po diable; Jak się człowiek śpieszy, to się diabeł cieszy</i> samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń, unikając powtórzeń
Co się zdarzyło w karczmie Rzym?	czyta wiersz głośno definiuje wers, strofę i rym wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione	czyta wiersz głośno, wyraźnie wymienia bohaterów utworu przedstawia miejsce i	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat utworu prezentuje bohaterów	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach	prezentuje informacje o autorze utworu porównuje legendę o panu Twardowskim z utworem Adama

	w utworze rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne odtwarza fragment wiersza z pamięci	czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy wygłasza z pamięci fragment wiersza	utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne określa 2–3 cechy pana Twardowskiego wygłasza z pamięci fragment wiersza w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu i ich relacje wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu deklamuje fragment wiersza, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o panu Twardowskim	Mickiewicza <i>Pani Twardowska</i>
Teatralne czary	czyta wiersz głośno definiuje podmiot liryczny w wierszu określa, czym jest wers, strofa, rym wyjaśnia pojęcie adresata utworu	czyta wiersz głośno, wyrażnie przedstawia podmiot liryczny w wierszu wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza określa adresata utworu określa podmiot liryczny wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację opisuje adresata utworu przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór	wypowiada się o swoich wrażeniach z ostatnio obejrzanego przedstawienia teatralnego wymyśla sposoby wykorzystania różnych przedmiotów codziennego użytku w teatrze
Kto pracuje w teatrze?	wymienia osoby tworzące spektakl teatralny	przedstawia osoby tworzące spektakl teatralny i opisuje ich pracę przedstawia 2–3 zasady kulturalnego zachowania się w teatrze	określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem opowiada w kilku zdaniach o swojej wizycji w teatrze, używając słownictwa związanego z teatrem	określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem opowiada w ciekawy sposób o swojej wizycji w teatrze, swobodnie używając słownictwa związanego z teatrem przedstawia zasady	wymienia kilka nazwisk współczesnych twórców teatralnych

				kulturalnego zachowania się w teatrze	
Przygotowujemy inscenizację „Legendy o warszawskim Bazyliśku”	czyta głośno z podziałem na role wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze rozdziela wydarzenia i postaci realistyczne i fantastyczne określa, czym jest dramat zapisuje plan ramowy wydarzeń	czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formuluje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazuje wydarzenia oraz postaci realistyczne i fantastyczne wskazuje tekst główny i tekst poboczny redaguje plan ramowy wydarzeń	czyta głośno, wyraźnie opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa wydarzenia oraz postaci realistyczne i fantastyczne opisuje w 2–3 zdaniach Bazyliśka określa cechy dramatu rozwija plan ramowy wydarzeń w plan szczegółowy	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu opisuje Bazyliśka wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu określa cechy dramatu (tekst główny, tekst poboczny) redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń	prezentuje informacje o autorze utworu pracując w grupie, planuje scenografię, rekwizyty, kostiumy, ruch sceniczny pracując w grupie, przygotowuje inscenizację przedstawienia „Legenda o warszawskim Bazyliśku”
Podsumowanie wiadomości z rozdziału 4.					
II półrocze					
Ruszamy w podróż do baśniowej krainy	wymienia kolory znajdujące się na obrazie wymienia przedmioty i postaci występujące na obrazie	przedstawia elementy realistyczne i fantastyczne występujące na obrazie określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	określa dominujące na obrazie kolory opisuje sytuację przedstawioną na obrazie określa nastrój, jaki wywołuje obraz	opisuje umieszczone na obrazie przedmioty oraz postaci realistyczne i fantastyczne opisuje pierwszy i drugi plan obrazu	określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch wyjaśnia związek

					między obrazem a tytułem rozdziału
Dobroć nagrodzona	czyta głośno i cicho wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze rozdziela wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne określa, czym jest baśń zapisuje ramowy plan wydarzeń	czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne wymienia charakterystyczne cechy baśni	czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne określa 2–3 cechy głównej bohaterki utworu wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni redaguje ramowy plan wydarzeń	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni przedstawia morał płynący z baśni o Kopciuszku	prezentuje informacje o autorze utworu wyjaśnia przyczyny popularności baśni o Kopciuszku
„Nie pomoże dobra wróżka...”	czyta głośno z podziałem na role wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze rozdziela tekst główny i poboczny	czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych przedstawia bohaterów utworu formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w	czyta głośno, wyraźnie opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu odczytuje humorystyczny charakter	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze wyraża swoją opinię o bohaterach i ich	prezentuje informacje o autorze utworu przygotowuje plakat teatralny do szkolnego przedstawienia dowolnej baśni pracując w grupie, przygotowuje inscenizację <i>Kopciuszka</i>

		utworze wskazuje dialog i monolog wskazuje elementy plakatu teatralnego	utworu odczytuje informacje z plakatu teatralnego określa cechy dramatu (podział na akty i sceny)	zachowaniu przedstawia morał płynący z przedstawienia planuje grę aktorską i projektuje dekoracje, kostiumy, rekwizyty do przedstawienia określa cechy dramatu (tekst główny, tekst poboczny, podział na akty i sceny)	
Jak napisać zaproszenie?	wymienia najważniejsze elementy zaproszenia redaguje zaproszenie w sposób ustny	redaguje zaproszenie według wzoru poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia	redaguje zaproszenie stosuje zwroty do adresata i charakterystyczne sformułowania	redaguje pisemnie zaproszenie, uwzględniając konieczne elementy w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny	samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje zaproszenie i nadaje mu ciekawą formę graficzną
Jaką funkcję pełni przyimek?	wskazuje przyimki wśród innych części mowy	wyszukuje przyimki w tekście wskazuje wyrażenia przyimkowe	rozpoznaje wyrażenia przyimkowe	określa znaczenie przyimków w zdaniu rozdziela wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas	redaguje tekst z wykorzystaniem wyrażen przyimkowych

W świecie baśni	wymienia tytuły znanych baśni rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów baśni wymienia najbardziej znanych autorów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault	opowiada swoją ulubioną baśń opisuje magiczny przedmiot i jego właściwości	prezentuje najbardziej znanych bohaterów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault opisuje magiczne przedmioty i ich właściwości	prezentuje najbardziej znanych autorów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault i ich twórczość opowiada w ciekawy sposób ulubioną baśń redaguje opis magicznego przedmiotu	przygotowuje pytania i zadania dla uczestników szkolnego konkursu czytelniczego „W świecie baśni”
Jaką funkcję pełni spójnik?	wskazuje spójniki wśród innych części mowy	wyszukuje spójniki w tekście	uzupełnia wypowiedź pisemną odpowiednimi spójnikami	określa znaczenie spójników w zdaniu	redaguje tekst z wykorzystaniem spójników
Wielkie problemy z małym przecinkiem	wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami	stosuje zasady użycia przecinka przed podanymi spójnikami	stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	poprawnie interpunkcyjnie zapisuje tekst	bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)
Chciwość nie popłaca	czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze nazywa wydarzenia realistyczne i fantastyczne nazywa baśń	czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne wymienia charakterystyczne cechy baśni	czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne określa 2–3 cechy bohaterów utworu wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy	prezentuje informacje o autorze utworu rysuje ilustracje do baśni i przygotowuje teatrzyk kamishibai

				baśni przedstawia morał płynący z baśni o rybaku i złotej rybce	
Jak napisać opowiadanie?	określa, czym jest opowiadanie i wymienia jego części opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń redaguje opowiadanie na podstawie historyjki obrazkowej	opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi redaguje początek opowiadania na podany temat redaguje opowiadanie zgodnie z planem	redaguje opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję	redaguje opowiadanie twórcze w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej wydziela akapity	samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawne i wyczerpujące opowiadanie twórcze, unikając powtórzeń
Dobroć nagrodzona	czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze rozdziela wydarzenia realistyczne i fantastyczne definiuje baśń	czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne wymienia charakterystyczne cechy baśni	czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne określa 2–3 cechy bohaterów utworu wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni przedstawia pouczenie wypływające z baśni o szewczyku	prezentuje informacje o autorze utworu redaguje opowiadanie, którego bohaterem jest postać z baśni

Praktyka czyni mistrza	wymienia zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> zapisuje poprawnie wyrazy z <i>ch</i> na końcu wyrazu	stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> poprawnie zapisuje wyrazy z <i>h</i> w środku wyrazu	tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z <i>h</i> wymienianym się na <i>g</i> , <i>z</i> , <i>ż</i> korzysta ze słownika ortograficznego	zapisuje poprawnie wyrazy z <i>h</i> niewymiennym	zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>ch</i> i <i>h</i>) samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego układa krótkie, zabawne historyjki, używając wyrazów z trudnością 121 ortograficzną
Powtórzenie wiadomości z rozdziału 5.					
Co jest ważne w życiu?	wymienia kolory znajdujące się na obrazie nazywa postaci występujące na obrazie	prezentuje postacie przedstawione na obrazie określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	określa dominujące na obrazie kolory opisuje sytuację przedstawioną na obrazie	opisuje pierwszy i drugi plan obrazu opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie wyjaśnia, o czym może myśleć bohaterka obrazu	określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź wyjaśnia związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
Magiczne słowa	czyta głośno nazywa zwroty grzecznościowe	czyta głośno i cicho posługuje się zwrotami grzecznościowymi	czyta głośno, wyraźnie poznając nową osobę, przedstawia się w kilku zdaniach	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo wyjaśnia, jak rozumie sformułowanie <i>słowa stanowią klucz do ludzi</i>	wyjaśnia znaczenie terminów: <i>bon ton</i> , <i>taktowny</i> , <i>kindersztuba</i> , <i>savoir-vivre</i>
Zabawa na łące	czyta wiersz głośno definiuje podmiot liryczny określa, czym jest wers,	czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia podmiot liryczny w wierszu	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację opisuje adresata utworu	prezentuje informacje o autorze wiersza

	rym wyjaśnia pojęcie adresata utworu	wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy	określa adresata utworu określa podmiot liryczny wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór	przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór określa nastrój utworu	
Jak przygotować podziękowanie?	określa, czym jest forma podziękowania i wymienia jego najważniejsze elementy redaguje ustne podziękowanie w określonej sytuacji	redaguje podziękowanie według wzoru poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia	redaguje podziękowanie stosuje zwroty grzecznościowe	redaguje pisemne podziękowanie, uwzględniając konieczne elementy stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny	samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje podziękowanie
Magiczne czerwone krzesło	Głośno i cicho czyta informacje o książce; przedstawia miejsce i czas wydarzeń	Charakteryzuje bohaterów utworu; opowiada o wydarzeniach	Wyraża swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	Porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi; wyszukuje w lekturze informacje i sporządza notatki	Tworzy opowiadanie twórcze związane z treścią utworu.
Jak zapisać rozmowę?	wskazuje dialog w tekście literackim	uzupełnia dialog odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi	prowdzi rozmowy na zadany temat dobiera synonimy do czasowników: <i>powiedzieć</i> , <i>mówić</i>	redaguje dialog na określony temat poprawnie zapisuje rozmowę	samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje dialog, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne
W Polsce polkę tańczy Polka, czyli o pisowni wielką i małą literą	wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów wymienia zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast,	stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów stosuje zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast,	poprawnie zapisuje nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów korzysta ze słownika ortograficznego	poprawnie zapisuje małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych	zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia małą i wielką literą)

	dzielnic, wsi	dzielnic, wsi			
Jak kot stał się lekarstwem na nerwy?	czyta głośno, z podziałem na role wskazuje bohatera utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	czyta głośno i cicho przedstawia bohatera utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohatera utworu wyraża swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu wyjaśnia, co oznacza określenie <i>praktyczny</i> przedstawia swoje sposoby radzenia sobie ze stresem	samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera
Jak rozpoznać orzeczenie i podmiot?	podaje nazwy głównych części zdania	wskazuje podmiot jako wykonawcę czynności wskazuje orzeczenie jako określenie czynności lub stanu	wskazuje podmiot i orzeczenie w podanych zdaniach	rozpoznaje główne części zdania w tekście	
Czym różni się zdanie od równoważnika zdania?	określa, czym jest równoważnik zdania	odróżnia zdanie od równoważnika zdania	przekształca równoważniki zdania w zdania	przekształca zdania w równoważniki zdania	

Rozwiązujemy problemy z przecinkiem	wymienia zasady użycia przecinka w zdaniu wymienia spójniki, przed którymi należy postawić przecinek wymienia spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka	stosuje zasady użycia przecinka w zdaniu stawia przecinek między wyrazami stanowiącymi wyliczenie	poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe, stawiając przecinek przed spójnikami: <i>ale, lecz, czyli, bo, więc, a</i>	stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)
Powtórzenie wiadomości z rozdziału 6.					
Gdybym znalazł się w takim miejscu...	wymienia kolory znajdujące się na obrazie nazywa postaci i elementy występujące na obrazie	prezentuje postacie i elementy przedstawione na obrazie określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	określa dominujące na obrazie kolory, źródło światła, ruch opisuje sytuację przedstawioną na obrazie określa nastrój, jaki wywołuje obraz	opisuje pierwszy i drugi plan obrazu opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie opisuje sposób przedstawienia zjawisk przyrody: wiatru, chmur, deszczu opisuje umieszczone na obrazie elementy realistyczne i fantastyczne	określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch układa krótkie opowiadanie o wydarzeniach rozgrywających się w miejscu przedstawionym na obrazie
Pinokio	Głośno i cicho czyta informacje o książce; przedstawia miejsce i czas wydarzeń	Charakteryzuje bohaterów utworu; opowiada o wydarzeniach	Wyraża swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	Porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi; wyszukuje w lekturze informacje i sporządza notatki	Tworzy opowiadanie twórcze związane z treścią utworu.
Pragnienia a potrzeby	czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione	czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń	czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach	czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach	samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach

	w utworze	formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu	przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi	bohatera
Zatopić się w marzeniach	czyta wiersz głośno określa, czym jest podmiot liryczny definiuje wersy i rymy wyjaśnia pojęcie adresata utworu	czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia bohatera wiersza wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy	czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza wyjaśnia, dlaczego poeta nazywa bohatera marzycielem wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór	czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór określa nastrój utworu wyraża swoją opinię o bohaterze wiersza porównuje doświadczenia bohatera z własnymi wypowiada się na temat swoich marzeń	prezentuje informacje o autorze wiersza samodzielnie korzysta ze słownika języka polskiego używa zwrotów: <i>zatopić się w marzeniach</i> , <i>uciekać w świat marzeń</i> , <i>marzyć na jawie</i>
Zaginął pies! Jak napisać ogłoszenie?	określa, czym jest ogłoszenie i wymienia jego najważniejsze elementy	redaguje ogłoszenie według wzoru poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia	redaguje ogłoszenie pisze krótko, zwięźle i konkretnie podaje informacje kontaktowe	redaguje pisemnie ogłoszenie, uwzględniając jego konieczne elementy w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny	samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje ogłoszenie

Kiedy marzenia się spełniają?	czyta utwór głośno definiuje pojęcie podmiotu lirycznego i adresata utworu określa, czym jest wers, rym, refren	czyta utwór głośno, wyraźnie przedstawia podmiot liryczny wskazuje w tekście wersy i rymy wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu wskazuje w utworze refren	czyta utwór, podkreślając głosem ważne słowa określa temat utworu określa adresata utworu określa podmiot liryczny wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór wyszukuje w tekście radę, jakiej udziela osoba mówiąca	czyta utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację opisuje adresata utworu przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór określa nastrój utworu wyszukuje w tekście radę, jakich udziela osoba mówiąca	odpowiada pisemnie na pytania zawarte w piosence: <i>Dokąd biegną sny, gdy mija noc? Gdzie czekają, aż je znajdzie ktoś?</i>
Spotkanie z lekturą „Kajko i Kokosz. Szkoła latania”	odczytuje dialogi w dymkach wymienia bohaterów komiksu wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	czyta komiks przedstawia bohaterów komiksu wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu przedstawia miejsce i czas wydarzeń	określa 2–3 cechy bohaterów komiksu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie opisuje magiczne przedmioty odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach	prezentuje informacje o autorze komiksu wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w komiksie, odwołując się do znajomości całej lektury
Marzenie o lataniu	odczytuje dialogi w dymkach wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	czyta komiks przedstawia bohaterów komiksu przedstawia miejsce i czas wydarzeń wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu	określa 2–3 cechy bohaterów komiksu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie układa ramowy plan wydarzeń wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie opisuje magiczne przedmioty odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach układa szczegółowy plan wydarzeń	rysuje własny komiks o zabawnym wydarzeniu

Lubię czytać komiksy	rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów komiksów podaje tytuł swojego ulubionego komiksu wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	wymienia najbardziej znanych bohaterów komiksów przedstawia w 2–3 zdaniach swój ulubiony komiks wymienia najbardziej znanych autorów komiksów wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu	określa początki sztuki komiksowej w Polsce przedstawia najbardziej znanych autorów komiksów przedstawia swój ulubiony komiks wskazuje charakterystyczne cechy komiksu notuje w dowolnej formie najważniejsze informacje	prezentuje początki sztuki komiksowej w Polsce i na świecie prezentuje najbardziej znanych autorów komiksów prezentuje ulubiony komiks określa charakterystyczne cechy komiksu sporządza notatkę	wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o pierwszych polskich komiksach
Od marynarzy do rycerzy	czyta głośno, z podziałem na role	rozpoznaje charakterystyczne cechy wywiadu	notuje rady dla początkujących twórców komiksów	układa pytania do wywiadu	wyjaśnia pisemnie, jak rozumie ostatnie dwa zdania wypowiedzi Janusza Christy
Jak odróżnić zdanie pojedyncze od złożonego?	odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego	wskazuje zdania składowe w zdaniu złożonym	układa zdania złożone ze zdań pojedynczych	stosuje odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w zdanie złożone	
Czym różni się zdanie nierozwinięte od zdania rozwiniętego?	odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od zdania pojedynczego rozwiniętego	wskazuje grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu pojedynczym rozwiniętym	rozwija zdania nierozwinięte w zdania rozwinięte	buduje zdania pojedyncze rozwinięte	
Przecinek w zdaniu złożonym	wymienia zasady użycia przecinka w zdaniu wymienia spójniki, przed którymi należy postawić przecinek wymienia spójniki, przed którymi nie należy	stosuje zasady użycia przecinka w zdaniu	poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe	stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

	stawiać przecinka				
Marzę, by w przyszłości być...	odczytuje dialogi w dymkach wymienia bohatera komiksu wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	czyta komiks przedstawia bohatera komiksu i jego marzenia przedstawia miejsce i czas wydarzeń wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu	określa 2–3 cechy bohatera komiksu przedstawia marzenia bohatera komiksu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	określa cechy bohatera komiksu opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach wypowiada się na temat własnych marzeń	przedstawia w dowcipny sposób na kilku rysunkach swoje marzenia samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze zatytułowane „Gdybym został Supermanem...”
Podsumowanie wiadomości					

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny w roku szkolnym 2025/2026

NOWE Słowa na start! klasa 5

I półrocze					
Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Poznajemy nasze nowe podręczniki do nauki języka polskiego w klasie 5 Zapoznanie z PSO.					
Szukam przyjaciela na dobre i na złe	wymienić kolory występujące na obrazie wskazać postacie występujące na obrazie	zaprezentować postacie przedstawione na obrazie określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	określić kolory dominujące na obrazie opisać sytuację przedstawioną na obrazie	określić elementy statyczne i dynamiczne obrazu opisać pierwszy i drugi plan obrazu wymienić wartości ważne w życiu człowieka na podstawie dzieła sztuki	określić nastrój obrazu i uzasadnić swoją wypowiedź opowiedzieć o sposobach spędzania wolnego czasu z przyjaciółmi przedstawić własne zdanie na temat sytuacji sprzyjających nawiązywaniu przyjaźni nadać inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię
Czy kumpel to już przyjaciel?	przeczytać wiersz głośno wymienić bohaterów wiersza zdefiniować wers i	przeczytać wiersz głośno, wyrażnie przedstawić bohaterów utworu wskazać w tekście wiersza	przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określić temat wiersza wskazać w tekście wiersza	przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację określić podmiot liryczny określić nastrój utworu	wyjaśnić, w jakim celu zostały użyte w wierszu porównania sporządzić notatkę w formie schematu

	strofę podać wyrazy bliskoznaczne do słowa <i>kumpel</i> skorzystać ze słownika języka polskiego	wers i strofę wyszukać w tekście elementy opisu bohatera utworu	rymy określić 3–4 cechy bohatera utworu zastosować wyrazy bliskoznaczne do słowa <i>kumpel</i>	wskazać w tekście wiersza porównania opisać uczucia wyrażone w utworze określić cechy bohatera utworu	opisać wygląd i cechy swojego przyjaciela
Przyjaźń poddana próbie	czytać głośno wymienić bohaterów utworu powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	czytać głośno i cicho przedstawić bohaterów utworu opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze wskazać w tekście utworu wersy, strofy	czytać głośno, wyraźnie i cicho określić narratora opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze z punktu widzenia bohatera utworu wskazać rymy w tekście utworu	czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze wyjaśnić, jak rozumie ostatnie wersy utworu stworzyć komiks	zaprezentować informacje o autorze podać przykłady z życia codziennego przyjaźni wystawionej na próbę wyjaśnić, jak rozumie pojęcie <i>prawdziwa przyjaźń</i> ułożyć w grupie <i>kodeks przyjaźni</i> stworzyć spójne opowiadanie
Jak stać się prawdziwym przyjacielem?	czytać głośno wymienić bohaterów utworu powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	czytać głośno i cicho przedstawić bohaterów utworu wskazać miejsce wydarzeń opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	czytać głośno, wyraźnie i cicho określić narratora przedstawić miejsce i czas wydarzeń określić 2–3 cechy bohaterów utworu opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze wykorzystać w praktyce poznane słownictwo	czytać z podziałem na role, stosując odpowiednie tempo i intonację określić cechy bohaterów utworu odróżnić narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu określić uczucia bohaterów wziąć aktywny udział w rozmowie	określić problematykę utworu wyjaśnić, jak rozumie słowa: <i>Wielki ciężar spadł mu z serca</i>
Piszemy opowiadanie z dialogiem	wskazać elementy wyróżniające opowiadanie	wyszukać w tekście informacyjnym najważniejsze wiadomości	zredagować opowiadanie twórcze zredagować opowiadanie	zredagować opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną	samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi

	komponować początek opowiadania podejmować próby redagowania prostego opowiadania twórczego podejmować próby wprowadzania do opowiadania krótkiego dialogu	ułożyć prosty plan wydarzeń zredagować proste opowiadanie twórcze wprowadzić do opowiadania dialog w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielania akapitów	zgodnie z planem wprowadzić do opowiadania dialog, stosując poprawną interpunkcję w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity	kompozycję wypowiedzi wskazać, jaką funkcję może pełnić dialog w wypowiedzi	zredagować poprawne i wyczerpujące opowiadanie twórcze z dialogiem, unikając powtórzeń
O głoskach, literach i sylabach	odróżnić głoskę od litery odróżnić literę od sylaby	odróżnić samogłoskę od spółgłoski określić liczbę głosek w wyrazie dzielić wyrazy na sylaby	wskazywać spółgłoski i samogłoski określać liczbę głosek, liter i sylab w wyrazie	samodzielnie określać samogłoski i spółgłoski samodzielnie określać liczbę głosek, liter i sylab w każdym wskazanym wyrazie	samodzielnie i poprawnie dzieli wyrazy na sylaby, wskazując różne możliwości podziału
Odróżniam głoski miękkie od twardych	podzielić wyraz na głoski, litery i sylaby zreferować informacje o głoskach miękkich i twardych wskazać spółgłoski miękkie i twarde	odróżnić spółgłoski miękkie od twardych zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi	określić spółgłoski miękkie i twarde poprawnie zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi	samodzielnie określić spółgłoski miękkie i twarde wyjaśnić, do jakich nieporozumień może prowadzić niepoprawne zapisywanie wyrazów ze spółgłoskami miękkimi	bezbłędnie zapisać liczebniki ze spółgłoskami miękkimi
Co znajdziemy w encyklopedii?	rozpoznać tekst informacyjny wskazać elementy hasła encyklopedycznego	odróżnić tekst informacyjny od tekstu literackiego określić elementy hasła encyklopedycznego odczytać skróty stosowane w encyklopedii	określić cechy tekstu informacyjnego określić, pod jakimi hasłami należy szukać określonych informacji wyszukać wskazane hasła w encyklopedii tradycyjnej	wyszukać wskazane hasła w encyklopedii on-line korzystać z encyklopedii tradycyjnej i on-line wyjaśnić, z jakiej encyklopedii lepiej korzystać i uzasadnić swoje zdanie zapisać pozyskane informacje na różne sposoby	samodzielnie korzystać z encyklopedii tradycyjnej i on-line, wyszukując potrzebne informacje zebrać informacje na temat encyklopedii znajdujących się w bibliotece szkolnej

Dlaczego warto pomagać innym?	czytać głośno wymienić bohaterów utworu określić 2–3 cechy bohatera wymienić wydarzenia przedstawione w utworze skorzystać ze słownika języka polskiego	czytać głośno i cicho rozpoznać opowiadanie przedstawić bohaterów utworu sformułować 3–4 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze podjąć próbę zredagowania planu wydarzeń odróżniać pytania otwarte i zamknięte	czytać głośno, wyraźnie i cicho określić narratora określić czas wydarzeń opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określić cechy bohatera zredagować plan wydarzeń	czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację określić charakterystyczne cechy opowiadania ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu porównać doświadczenia bohatera z własnymi formułować do tekstu pytania otwarte i zamknięte	podać przykłady działań wolontariuszy sformułować argumenty przemawiające za tym, że warto pomagać przedstawić pomysły na ciekawe i pożyteczne spędzanie wolnego czasu
Porozmawiasz ze mną?	wymienić różne sposoby komunikowania się w internecie wymienić zasady obowiązujące osoby korzystające z komunikowania się za pomocą internetu podjąć próbę zredagowania SMS-a do kolegi	rozpoznać różne sposoby komunikowania się w internecie zredagować SMS-a do kolegi wypowiedzieć się na temat własnych sposobów komunikowania się z innymi	podawać przykłady udogodnień i zagrożeń wynikających z komunikowania się w internecie wyjaśnić, dlaczego ludzie chętnie korzystają z internetu zredagować SMS-a do nauczyciela wskazać wady i zalety korzystania z komunikatorów	określić udogodnienia i zagrożenia wynikające z komunikowania się w internecie włączyć się do dyskusji na forum sformułować zasady właściwego zachowania się w internecie podać różnice między językiem młodzieżowym a językiem literackim	wyjaśnić znaczenie słów: <i>hejter</i> , <i>trollowanie</i> zredagować komentarz do podanego posta pracując w grupie, przygotować w formie makiety projekt klasowej strony internetowej
Jak napisać e-mail?	odróżnić list elektroniczny od listu tradycyjnego wymienić zasady pisania listów	zredagować e-maila do kolegi stosować niektóre zasady pisania listów elektronicznych	poprawnie zredagować e-maila do kolegi zapisać adres e-mailowy stosować zasady pisania listów elektronicznych	poprawnie zapisać adres e-mailowy trafnie określić temat wiadomości stosować poprawne zwroty	zredagować e-maila do osoby dorosłej lub instytucji

	elektronicznych podjąć próbę zredagowania e-maila do kolegi		określić temat wiadomości stosować zwroty do adresata i zwroty pożegnalne informować odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku uzupełnić list elektroniczny wskazanymi wyrazami w odpowiedniej formie podać zasady pisania listów zgodnie z etykietą językową	do adresata stosować pożegnalne zwroty grzecznościowe informować poprawnie odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku pisać poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym	
Czasownik we własnej osobie	wskazywać czasowniki wśród innych części mowy wymienić osoby, liczby i rodzaje czasownika	odróżniać czasowniki w czasach przeszłym, teraźniejszym i przyszłym określać osobę i liczbę czasownika	określać rodzaj czasownika odmieniać czasowniki przez liczby i osoby stosować czasowniki w czasach przeszłym i teraźniejszym w odpowiednich formach rozpoznać autora wypowiedzi na podstawie formy czasownika	określać osobę, liczbę i rodzaj czasownika stosować odpowiednie formy czasowników w czasie przyszłym określa, jaką funkcję w wypowiedzi pełni czasownik	zredagować krótkie teksty, używając poprawnych form czasu przyszłego samodzielnie i bezbłędnie określać osobę, liczbę, rodzaj, czas czasownika

Wskazują formy osobowe i nieosobowe czasownika	wskazać bezokoliczniki wskazać czasowniki w formie osobowej uzupełnić tekst odpowiednimi formami czasowników	odróżnić bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej wskazać nieosobowe formy czasownika przekształcić wypowiedzenie z nieosobowymi formami czasownika, tak aby wskazać wykonawcę czynności	odróżnić nieosobowe formy czasownika od form osobowych zredagować opis ilustracji, używając form zakończonych na <i>-no</i> i <i>-to</i>	zredagować przepis, używając bezokoliczników wyjaśnić cel stosowania form nieosobowych czasownika	przekształcić tekst, używając osobowych form czasownika zgodnie z określonym celem wypowiedzenia stosować nieosobowe formy czasownika zredagować tekst, używając form zakończonych na <i>-no</i> i <i>-to</i>
Poprawnie stosują czasowniki w różnych trybach	wymienić tryby czasownika odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybie orzekającym	wskazać czasowniki w trybach orzekającym, rozkazującym i przypuszczającym odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybach rozkazującym i przypuszczającym	określić tryb czasownika występującego w zdaniu układać zdania z czasownikiem w trybach rozkazującym i przypuszczającym	odróżnić czasowniki w trybie orzekającym od tych w trybie rozkazującym i przypuszczającym ułożyć zdania na określony temat, stosując określony tryb czasownika	poprawnie odmienić czasowniki przez osoby w trybach orzekającym, przypuszczającym i rozkazującym przekształcić zdania z czasownikami w trybie orzekającym w formę poleceń zredagować krótki tekst o swoich planach lub marzeniach, używając trybu przypuszczającego wskazać intencję wypowiedzi
Piszemy poprawnie wyrazy z częstką <i>by</i>	wskazać formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym wymienić zasady zapisywania części <i>by</i> z czasownikami w formie	odróżnić formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym od innych form czasownika wymienić zasady zapisywania części <i>by</i> ze	stosować w zdaniach odpowiednie formy czasowników z częstką <i>by</i> i poprawnie je zapisywać poprawnie zapisywać część <i>by</i> ze spójnikami	bezbłędnie zapisać część <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej, przed czasownikami, z bezokolicznikami i ze spójnikami	przekształcać wypowiedzenia, stosując łączną lub rozdzielną pisownię części <i>by</i>

	osobowej i bezokolicznikami poprawnie zapisać częstkę <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej	spójnikami zastosować zasady zapisywania części <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej i z bezokolicznikami			
Wikipedia od kuchni	rozpoznać tekst informacyjny czytać głośno tekst informacyjny wskazać w tekście informacje na temat Wikipedii	odróżnić tekst informacyjny od tekstu literackiego czytać głośno i cicho wynotowywać najważniejsze informacje	objaśnić, czym jest Wikipedia określić różnice między encyklopedią PWN a wolną encyklopedią wyszukać określone hasła w Wikipedii sporządzić notatkę na temat Wikipedii	wyszukać określone informacje w Wikipedii sporządzić notatkę w określonej formie na temat kryteriów, które musi spełniać artykuł w Wikipedii wyjaśnić, dlaczego warto korzystać z Wikipedii i uzasadnić swoje zdanie	wyszukać w internecie informacje, jakie kryteria musi spełniać tekst oznaczony jako <i>Artykuł na medal</i> samodzielnie korzystać z Wikipedii
Powiedz mi, co czujesz	wymienić kolory występujące na obrazie wymienić postacie występujące na obrazie	zaprezentować postacie przedstawione na obrazie określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	określić kolory dominujące na obrazie opisać sytuację przedstawioną na obrazie wymienić elementy pejzażu	określić elementy statyczne i dynamiczne obrazu opisać pierwszy i drugi plan obrazu ciekawie opowiedzieć o sytuacji przedstawionej na obrazie	określić nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, uzasadnić swoją wypowiedź opowiedzieć o sposobach spędzania wolnego czasu w gronie rówieśników omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch nadać inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię
Mój klucz do szczęścia	czytać utwór głośno określić podmiot liryczny wskazać wersy, epitety wskazać porównanie	czytać utwór głośno, wyraźnie przedstawić podmiot liryczny wskazać porównanie rozpoznać w tekście epitety i wyjaśnić ich	czytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa określić temat utworu scharakteryzować podmiot liryczny wymienić uczucia, jakie wyraża utwór	czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację rozpoznać w tekście porównania i wyjaśnić ich funkcję wskazać wartości w	zaprezentować informacje o autorze wiersza wymyślić własne przykłady porównań wyjaśnić, jak rozumie sformułowanie <i>klucz do szczęścia</i>

		funkcję nazwać uczucia, jakie wyraża utwór	wyszukać w tekście radę, jakiej udziela osoba mówiąca	wierszu	
Nie mówię tego dosłownie	czytać utwór głośno zdefiniować podmiot liryczny wskazać wersy, strofy, rymy zdefiniować przenośnie odtworzyć wiersz z pamięci	czytać utwór głośno, wyraźnie przedstawić podmiot liryczny wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy, rymy odczytać znaczenie przenośnych zestawień słów wygłosić wiersz z pamięci	czytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa określić temat utworu określić podmiot liryczny stosować przenośnie zestawienia słów w zdaniach wygłosić wiersz z pamięci w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację rozpoznać w tekście przenośnie i wyjaśnić ich funkcję deklamować wiersz, odpowiednio modulując głos	zaprezentować informacje o autorze wymyślić własne przenośnie opisać w przenośny sposób przedmioty, obrazy
Złodziej pioruna	czytać głośno i cicho wymienić bohaterów utworu wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne zdefiniować mit	czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych przedstawić bohaterów utworu przedstawić miejsce i czas wydarzeń sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne wymienić charakterystyczne cechy mitu	czytać głośno, wyraźnie opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne wskazać w tekście charakterystyczne cechy mitu	czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze określić cechy bohaterów utworu wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	korzystając z różnych źródeł, wyszukać informacje o historii powstania świata według mitologii słowiańskiej lub chińskiej zredagować opowiadanie twórcze o tym, skąd się wziął np. śnieg, grad, huragan

Piszemy sprawozdanie	skomponować początek sprawozdania – okoliczności wydarzenia podejmować próby redagowania sprawozdania z wydarzenia stworzyć plan sprawozdania	odróżnia w planie sprawozdania z wycieczki informacje ważne od mniej istotnych zredagować sprawozdanie z wydarzenia zgodnie z planem skomponować zakończenie sprawozdania – opinię o wydarzeniu w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielenia akapitów	zredagować sprawozdanie z wycieczki do Krakowa na podstawie fotografii w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity wykorzystać wskazówki i rady w trakcie tworzenia sprawozdania	zredagować sprawozdanie z ostatniego wydarzenia, w którym uczestniczyła klasa, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi gromadzić informacje, korzystając z różnych źródeł	samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne sprawozdanie z wydarzenia, unikając powtórzeń
Co dwie kropki, to nie jedna	wskazać dwukropek w tekście wymienić zastosowanie dwukropka	stosować dwukropek przed wyliczaniem	stosować dwukropek przed wprowadzaniem dialogu stosować dwukropek przed wprowadzaniem cytatu	stosować dwukropek zgodnie z zasadami interpunkcji	bezbłędnie zapisać tekst, stosując w odpowiednich miejscach dwukropek
Zdobywamy szczyty wrażliwości	czytać głośno i cicho wymienić bohaterów utworu wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	czytać głośno i cicho przedstawić bohaterów utworu przedstawić miejsce i czas wydarzeń sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	czytać głośno, wyraźnie i cicho określić narratora utworu opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu nazywać emocje bohaterki	czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiedzieć ciekawie o wydarzeniach przedstawionych w utworze określić cechy bohaterki utworu wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu wziąć czynny udział w rozmowie	przedstawić własne zdanie na temat tego, dlaczego trudno jest rozmawiać o śmierci porównać doświadczenia bohaterki z własnymi

Emocje w słowach	wyjaśnić, czym są zdrobnienia i zgrubienia tworzyć zdrobnienia wskazać rzeczowniki wśród innych części mowy	wskazać zdrobnienia, zgrubienia i wyrazy neutralne tworzyć zdrobnienia i zgrubienia od wskazanego rzeczownika	odróżniać nacechowanie emocjonalne wyrazów stosować w wypowiedzeniach zdrobnienia i zgrubienia	odróżniać zgrubienia o charakterze żartobliwym od zgrubień pogardliwych	zredagować kilkudzaniowy tekst, celowo stosując zgrubienia i zdrobnienia
Rzeczownik bez tajemnic	wymienić liczby, rodzaje i przypadki rzeczownika zdefiniować rzeczowniki własne i pospolite przedstawić zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych odmieniać rzeczowniki zakończone na <i>-um</i>	określać rodzaj rzeczownika odmieniać rzeczownik przez liczby i przypadki wskazywać rzeczowniki własne i pospolite stosować zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych odróżniać rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej od rzeczowników występujących tylko w liczbie mnogiej	stosować rzeczowniki w odpowiednich formach określić rzeczowniki własne i pospolite przedstawiać własne przykłady rzeczowników własnych i pospolitych stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników występujących tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej	określać przypadek i liczbę danego rzeczownika odróżniać rzeczowniki własne od pospolitych poprawnie zapisywać rzeczowniki własne i pospolite stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników o nieregularnej odmianie	rozpoznać rodzaj rzeczowników sprawiających trudności i poprawnie używać różnych form tych wyrazów, a w przypadku wątpliwości korzystać ze słownika samodzielnie i bezbłędnie zapisać rzeczowniki własne opracować ilustrowany słowniczek rzeczowników o nietypowej odmianie
Piszemy poprawnie <i>ę</i> lub <i>q</i> w zakończeniu wyrazów	przedstawić zasady pisowni <i>ę</i> i <i>q</i> w zakończeniach wyrazów i w pisowni istot niedorostłych	poprawnie zapisywać <i>ę</i> w zakończeniach 1. osoby liczby pojedynczej czasowników w czasach teraźniejszym i przyszłym poprawnie zapisywać <i>q</i> w zakończeniach 3. osoby liczby mnogiej czasowników w czasach teraźniejszym i przyszłym	poprawnie zapisywać <i>ę</i> w zakończeniach biernika liczby pojedynczej rzeczowników rodzaju żeńskiego poprawnie zapisywać <i>q</i> w zakończeniach biernika i narzędnika liczby pojedynczej rzeczowników i przymiotników	poprawnie zapisać <i>ę</i> w nazwach istot niedorostłych poprawnie zapisać 1. osobę liczby pojedynczej czasów teraźniejszego i przyszłego czasowników: <i>wiedzieć, powiedzieć, jeść, umieć, rozumieć</i>	bezbłędnie zapisywać <i>ę</i> i <i>q</i> w zakończeniach wyrazów

Z jakich elementów jest zbudowany wyraz odmienny?	odróżniać części mowy odmienne od nieodmiennych odmieniać rzeczownik przez przypadki oddzielać końcówki od tematu fleksyjnego	samodzielnie oddzielać końcówki od tematu fleksyjnego	zaznaczać końcówkę zerową wskazywać tematy oboczne określać oboczności	samodzielnie zaznaczać końcówkę zerową samodzielnie wskazywać tematy oboczne samodzielnie określać oboczności	korzystając ze słownika języka polskiego, samodzielnie ustalić rzeczowniki, które w dopełniaczu mają dwie poprawne formy
Uczymy się pięknie recytować teksty	przedstawić zasady dobrej recytacji recytować tekst opanowany pamięciowo	recytować głośno, wyraźnie analizować tekst przygotowany do recytacji wyraźnie wymawiać grupy spółgłoskowe i zakończenia wyrazów	recytować w odpowiednim tempie dostosowywać oddech do recytowanego tekstu	wygłaszać tekst z odpowiednim napięciem emocjonalnym	samodzielnie przygotować piękną recytację wybranego utworu wziąć udział w konkursie recytatorskim
W zalewie reklam	czytać tekst publicystyczny ze zrozumieniem odróżnić tekst reklamowy od innych rodzajów tekstów przedstawić znaczenie słowa <i>reklama</i> podać przykłady reklam	omówić problem przedstawiony w tekście wyjaśnić pochodzenie słowa <i>reklama</i> podać cechy hasła reklamowego	objaśnić sposób wpływania reklam na nasze życie	układać własne hasła reklamowe wybranych przedmiotów	opracować reklamę ulubionego przedmiotu
Wpływ obecności ludzi na nasze działania	wymienić kolory występujące na obrazie wymienić postacie występujące na obrazie	• zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	• określić dominujące na obrazie kolory • opisać sytuację przedstawioną na obrazie • opisać w 2–3 zdaniach gesty i mimikę przedstawionych postaci • nazwać 2–3 emocje wyrażone przez postacie	• określić kolory dominujące na obrazie • opisać gesty i mimikę przedstawionych postaci • określić emocje wyrażone przez bohaterów • nadać inny tytuł obrazowi	• określić nastrój obrazu i uzasadnić swoją wypowiedź • wypowiedzieć własne zdanie na temat zachowania postaci przedstawionych na obrazie • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch

			ukazane na obrazie		
Chłopięcy świat	• skorzystać ze słownika języka polskiego • poszerzyć zasób słownictwa • skorzystać z różnych źródeł informacji	• prowadzić rozmowę na temat głównych postaci występujących w książce	• zaplanować szczegółowo uważny sposób poznania treści lektury • wnioskować na podstawie tekstu	• zaprezentować informacje o autorze lektury	• samodzielnie realizować projekt
W świecie chłopców z Placu Broni	• określić, gdzie rozgrywają się wydarzenia	• wymienić głównych bohaterów i krótko ich charakteryzuje • opisać miejsce zabaw chłopców i czynności, którymi się zajmowali	• podać cel założenia Związku Zbieraczy Kitu	• opisać procedury ustalone przez Związek Zbieraczy Kitu	• ocenić procedury ustalone przez Związek Zbieraczy Kitu
Jedni rozkazują, drudzy słuchają i wykonują	• czytać głośno • wymienić bohaterów występujących we fragmencie utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych we fragmencie w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów występujących we fragmencie utworu • określić kilka cech głównego bohatera utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych we fragmencie utworu	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • wskazać elementy świata przedstawionego • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić cechy głównego bohatera utworu • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawić bohaterów głównych i drugoplanowych we fragmencie utworu • ciekawie opowiedzieć o przedstawionych wydarzeniach • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • określić wątek główny i wątki poboczne utworu • zidentyfikować utwór jako powieść	• zredagować wypowiedź na temat ulubionej książki, używając słów: <i>wątek, akcja, bohater główny, bohaterowie drugoplanowi</i> • wyczerpująco wypowiadać się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury

Przyjaciele i wrogowie – chłopcy z Placu Broni i czerwone koszule	- wypisać imiona bohaterów należących do grupy chłopców z Placu Broni i do grupy czerwonych koszul - opisać przebieg bitwy o Plac Broni	wskazać chłopca, którego uważa za najważniejszą postać w powieści	wymienić sposoby walki z przeciwnikami akceptowane przez przywódców oraz przez nich odrzucane	omówić postępowania Feriego Acza wobec z grupy oraz Nemeczka	- ocenić postępowanie Feriego Acza wobec z grupy oraz Nemeczka - uzasadnić wybór bohatera, którego uważa za najważniejszą postać w powieści
Okropna zdrada – o Gerebie	wymienić cechy charakteru Gereba	- wyjaśnić, jaki był powód zdrady chłopca - określić, w jaki sposób Boka zareagował na zdradę kolegi	wytłumaczyć, dlaczego Feri Acz nie zgodził się na nieuczciwą propozycję rozwiązania konfliktu	- podać powody, które skłoniły Deża do powrotu do drużyny chłopców z Placu Broni - wziąć udział w dyskusji na dany temat	- ocenić postępowanie Gereba - formułować kontrargumenty podważające stanowisko przeciwników w dyskusji
Niepozorny bohater – Nemeczek	- wyjaśnić, czym Erno Nemeczek wyróżniał się spośród rówieśników - wymienić zachowania kolegów, które sprawiały chłopcu największą przykrość	określić sposób traktowania Nemeczka przez Bokę	wytłumaczyć, co Nemeczek chciał udowodnić chłopcom	- wskazać, w jaki sposób bohaterskie zachowanie Nemeczka wpłynęło na postawę innych chłopców - opisać reakcje Feriego Acza i Boki związane ze śmiercią Erna	sformułować opinię o książce i ją uzasadnia
Kto jest pierwszym wzorem dla dziecka?	- przeczytać utwór głośno - określić podmiot liryczny w utworze - wskazać bohaterkę utworu - wskazać w tekście wiersza epitet	- przeczytać wiersz głośno, wyrażnie - przedstawić podmiot liryczny w wierszu - wskazać adresata utworu - określić 2 cechy bohaterki utworu - wskazać w tekście wiersza epitety i porównanie	- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określić temat wiersza - scharakteryzować podmiot liryczny w wierszu - określić adresata utworu - określić cechy bohaterki utworu - wskazać w tekście wiersza porównania	- przeczytać wiersz tak, aby oddać wyrażone emocje, stosując odpowiednie tempo i intonację - przedstawić bohaterkę utworu - określić funkcję epitetów i porównań w wierszu - wypowiedzieć się na temat uczuć przedstawionych w wierszu	- zaprezentować informacje o autorze wiersza - wymyślić własne przykłady epitetów - narysować ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład intersemiotyczny) - wyjaśnić, jak rozumie ostatnie dwa wersy wiersza
Wiersz o pewnym	przeczytać utwór	przeczytać wiersz głośno,	przeczytać wiersz,	przeczytać wiersz, stosując	zaprezentować informacje

czarodzieju	głośno • określić podmiot liryczny w utworze • wskazać bohatera utworu • wskazać w wierszu wersy, strofy, rymy • wskazać w tekście wiersza epitet	wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • określić 2–3 cechy bohatera utworu • wskazać w tekście wiersza porównanie	podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny • określić adresata utworu • określić cechy bohatera utworu • wskazać przenośnię	odpowiednie tempo i intonację • określić funkcję środków stylistycznych • wyjaśnić, jak rozumie porównanie ojca do czarodzieja • określić nastrój utworu	o autorze wiersza
Droga Lewego do sławy	• czytać głośno • nazwać bohatera tekstu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować dedykację	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohatera tekstu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w tekście • wyjaśnić tekst dedykacji	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera tekstu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • określić funkcję dedykacji • przedstawić funkcję wyrazów zdrobniałych	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić cechy bohatera • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w tekście • wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi	• wyszukać w internecie informacje o Robercie Lewandowskim i sporządzić na ten temat notatkę
Zasady pisania tekstów publicystycznych	• czytać głośno • wskazać bohaterów tekstu • zdefiniować tekst publicystyczny • wymienić swoje zainteresowania	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów tekstu • wskazać tekst publicystyczny • przedstawić w 2–3 zdaniach swoje zainteresowania	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić cechy bohaterów tekstu • odróżnić tekst publicystyczny od tekstu literackiego • przedstawić swoje zainteresowania, osiągnięcia i sukcesy	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • określić cechy tekstu publicystycznego • ciekawie zaprezentować swoje zainteresowania, osiągnięcia i sukcesy	• przedstawić zalety i wady popularności kanałów YouTube

O przymiotniku słów parę	• wskazać przymiotniki wśród innych części mowy	• odmieniać przymiotniki przez liczby i przypadki	• określić rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej • zastosować przymiotnik w odpowiednich formach	• stosować poprawne formy przymiotników zakończonych na <i>-cy, -dzy, -czy, -ży</i> w mianowniku liczby pojedynczej i mnogiej	• zredagować opis ilustracji, używając jak najwięcej przymiotników w poprawnej formie
Wyższy i najwyższy – o stopniowaniu przymiotników	• wymienić stopnie przymiotnika • rozpoznać stopień przymiotnika	• stopniować przymiotniki w sposób prosty regularny • odróżnić stopniowanie proste od opisowego	• stopniować przymiotniki w sposób prosty nieregularny • stopniować przymiotniki w sposób opisowy • rozpoznać przymiotniki, które się nie stopniują	• tworzyć formy stopnia wyższego i najwyższego wskazanych przymiotników	• zredagować tekst, stosując jak najwięcej przymiotników w różnych stopniach w poprawnej formie
Zgłębiamy tajniki pracy filmowców	• wymienić osoby tworzące film • wskazać swój ulubiony film	• opowiedzieć w kilku zdaniach swój ulubiony film • poszerzyć zakres słownictwa związanego z kinematografią	• przedstawić osoby tworzące film i opisać ich pracę • określić 1–2 cechy osób wykonujących zawody związane z filmem • opowiedzieć o swoim ulubionym filmie	• określić cechy osób, wykonujących zawody związane z filmem • wynotować twórców swojego ulubionego filmu • ciekawie opowiedzieć o swoim ulubionym filmie	• wymienić kilka nazwisk współczesnych twórców filmowych
Zdobywamy wiedzę o gatunkach filmowych	• zdefiniować gatunki filmowe • wskazać przykłady filmów danego gatunku filmowego • wskazać swój ulubiony film	• rozróżnić gatunki filmowe • przedstawić swój ulubiony film lub gatunek filmowy	• wskazać przykłady filmów z każdego gatunku filmowego • zaprezentować swój ulubiony gatunek filmowy	• określić charakterystyczne cechy poszczególnych gatunków filmowych • zaprezentować swój ulubiony gatunek filmowy i uzasadnić swoje zdanie • opowiedzieć o swojej wizycie w kinie • przedstawić zasady kulturalnego zachowania się w kinie	• zredagować wypowiedź na temat swojego ulubionego gatunku filmowego

Byliśmy w kinie i teatrze	- wymienić elementy sprawozdania z filmu lub ze spektaklu - zebrać najważniejsze informacje o wybranym filmie - skomponować początek sprawozdania – okoliczności zapoznania się z dziełem	- zebrać informacje o wybranym filmie - skomponować zakończenie sprawozdania – opinię o dziele	- zredagować sprawozdanie z filmu lub spektaklu - stosować trójdzielną kompozycję w wypowiedzi pisemnej - wydzierać akapity w wypowiedzi pisemnej	zredagować sprawozdanie z filmu lub spektaklu, zachowując odpowiednią kompozycję wypowiedzi	samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne sprawozdanie z filmu, unikając powtórzeń
Liczmy na języku polskim	- wskazać liczebniki wśród innych części mowy - zdefiniować liczebniki główne i porządkowe	- odróżnić liczebniki główne od porządkowych - wskazać liczebniki zbiorowe	- stosować poprawne formy liczebników głównych i porządkowych - stosować poprawne formy liczebników zbiorowych	stosować poprawne formy liczebników wielowyrazowych	- zredagować informację o wycieczce klasowej, używając liczebników w odpowiednich formach - samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego lub poprawnej polszczyzny
Kropka czy bez kropki?	- podać zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy - podać zasady stawiania kropki w zapisie dat	przedstawić zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy	- stosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi - stosować kropkę po liczebnikach porządkowych	- zawsze poprawnie zastosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi - zawsze poprawnie zastosować kropkę po liczebnikach porządkowych	bezbłędnie pod względem interpunkcji zapisać tekst zawierający daty i liczebniki porządkowe
Ortograficzne potyczki – pisownia wyrazów z ó i u	- wymienić zasady ortograficzne pisowni ó i u - poprawnie zapisać wyrazy zakończone na -ów, -ówka, -ówna	- zastosować zasady ortograficzne pisowni ó i u - tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z ó wymiennym	- poprawnie zapisywać wyrazy zakończone na -uj, -uje, -unek, -us, -usz, -uch, -ura, -ulec - korzystać ze słownika ortograficznego	- poprawnie zapisywać zdrobnienia - poprawnie zapisywać wyrazy z ó niewymiennym	- samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego - poprawnie zapisać wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną (pisownia ó i u)

Powtórzenie wiadomości					
II półrocze					
Historia malowana pędzlem	- wymienić kolory występujące na obrazie - nazwać postać przedstawioną na obrazie - zdefiniować portret	- przedstawić elementy przedstawione na obrazie - określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie - odróżnić portret od pejzażu i martwej natury	- określić kolory dominujące na obrazie - określić źródło światła - opisać elementy stroju postaci przedstawionej na obrazie	- zaprezentować bohatera przedstawionego na obrazie - opisać gesty i mimikę postaci - określić emocje wyrażone przez bohatera - określić nastrój, jaki wywołuje obraz	- zaprezentować inne dzieła malarskie o tematyce historycznej - wypowiedzieć własne zdanie na temat postaci przedstawionej na obrazie - omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
Poznajemy Wandę, co nie chciała Niemca	- czytać głośno - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - zdefiniować legendę - zdefiniować wyrazy wieloznaczne	- czytać głośno i cicho - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze - wymienić charakterystyczne cechy legendy - wskazać wyrazy wieloznaczne	- czytać głośno, wyraźnie i cicho - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu - wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy legendy - objaśnić znaczenie słów, które mają wiele znaczeń - ułożyć pytania i odpowiedzi do tekstu - objaśnić sens wyrazów wieloznacznych	- czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację - rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać charakterystyczne cechy legendy - ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterki utworu i wyjaśnić, dlaczego księżniczka nie przyjęła oświadczyn Rytgiera - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - wskazać własne przykłady wyrazów wieloznacznych	- zebrać argumenty potwierdzające słuszność decyzji podjętej przez Wandę lub argumenty przemawiające za tym, że bohaterka mogła podjąć inną decyzję - samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego

Spotkanie z królową Wandą, która ma sekrety	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować legendę	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • wskazać bohaterów realistycznych i fantastycznych • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy legendy	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • przedstawić realistycznych i fantastycznych bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić po 2–3 cechy bohaterów utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy legendy	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać charakterystyczne cechy legendy • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wskazać fragmenty tekstu, które mogą wywołać rozbawienie czytelnika	• zredagować opowiadanie twórcze, w którym przedstawi zakończenie historii Wandy, Rydygiera i smoka
Co slychać i widać w Żelazowej Woli?	• przeczytać wiersz głośno • określić podmiot liryczny w wierszu • wskazać wers, strofę i rym • określić adresata utworu • zdefiniować uosobienie	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza wersy, strofy i rymy • wskazać adresata utworu • wskazać uosobienie w wierszu	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować adresata utworu • scharakteryzować podmiot liryczny • wskazać uosobienia w wierszu • określić nastrój utworu	• przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację • nazwać uczucia, jakie wyraża utwór • wskazać uosobienia i określić ich funkcję w wierszu	• zaprezentować informacje o Fryderyku Chopinie • wymyślić własne przykłady uosobień
O lirycznym wpisie do pamiętnika	• przeczytać wiersz głośno • określić podmiot liryczny w wierszu • rozpoznać wers, strofę i	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • określić adresata utworu	• przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację • nazwać uczucia, jakie	• zaprezentować informacje o autorze wiersza • w wybranej formie (plakat, film, prezentacja) przedstawić to, za czym

	rym • wskazać adresata utworu • zdefiniować uosobienie, epitet, zdrobnienie • odtworzyć wiersz z pamięci	wersy, strofy i rymy • wskazać adresata utworu • wskazać uosobienie, epitet, zdrobnienie w wierszu • wygłosić wiersz z pamięci	• scharakteryzować podmiot liryczny • wskazać uosobienia, epitety, zdrobnienia w wierszu • określić nastrój utworu • recytować wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	wyraża utwór • wskazać uosobienia, epitety, zdrobnienia i określić ich funkcje w wierszu • recytować wiersz głośno, wyraźnie, oddając nastrój utworu	najbardziej by tęsknił, gdyby opuścił swój kraj
Grzeczność zawsze w cenie!	• przeczytać utwór głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wskazać wersy i rymy	• przeczytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać w tekście wiersza wersy i rymy	• przeczytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określić osobę mówiącą w utworze • określić temat utworu • zaprezentować bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawić zwyczaje szlacheckie ukazane w utworze	• przeczytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • opisać zwyczaje szlacheckie ukazane w utworze	• zaprezentować informacje o autorze utworu • napisać do gazetki szkolnej artykuł pod tytułem: „Grzeczność nie jest nauką łatwą ani małą”
Grzybobranie jako ważny obyczaj szlachecki	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienić grzyby ukazane w utworze	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń	• czytać głośno, wyraźnie • określić temat utworu • określić osobę mówiącą • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić grzyby ukazane w utworze • wskazać epitety i porównania	• czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada o wydarzeniach przedstawionych w utworze • opisać grzyby ukazane w utworze • określić funkcję epitetów i porównań	• na podstawie informacji uzyskanych od osób starszych przygotować notatkę o zwyczajach związanych z posiłkami

		przedstawionych w utworze • przedstawić grzyby ukazane w utworze			
Opisujemy krajobraz	- wymienić najważniejsze elementy opisu krajobrazu - wymieniać wyrazy opisujące wygląd krajobrazu - opisać ustnie krajobraz w 2–3 zdaniach	- dobierać wyrazy bliskoznaczne - dobierać przymiotniki określające kolory, kształty - zredagować opis krajobrazu według wzoru - wydziałać akapity w wypowiedzi pisemnej	- zredagować opis krajobrazu - stosować sformułowania określające położenie i ukształtowanie terenu oraz rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu - stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej	- zredagować opis krajobrazu, zachowując poszczególne elementy: informacje ogólne, rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu, emocje wywołane widokiem - wyrazić emocje wywołane widokiem	samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opis krajobrazu, unikając powtórzeń i zachęcając innych do odwiedzenia opisywanego miejsca
Jak tu teraz nie wspomnieć o przysłówku?	- wskazać przysłowki wśród innych części mowy - wymienić stopnie przysłowka - wskazać przysłowki w stopniu równym, wyższym i najwyższym	- wyszukać przysłowki w tekście - rozpoznać przysłowki pochodzące od przymiotników - tworzyć stopień wyższy i najwyższy wskazanych przysłówek	- tworzyć przysłowki od przymiotników - posługiwać się przysłówkami w zdaniu - stopniować przysłowki w sposób prosty i opisowy	- określić znaczenie przysłówek w zdaniu - stopniować przysłowki w sposób prosty regularny i nieregularny	zredagować tekst z wykorzystaniem celowo dobranych przysłówek w różnych stopniach
Nad i ale – znam te słowa doskonale	- wskazać spójniki wśród innych części mowy - wskazać przyimki wśród innych części mowy - zdefiniować wyrażenia przyimkowe	- rozpoznać spójniki i przyimki wśród innych części mowy - rozpoznać wyrażenia przyimkowe	rozdzielać wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas	- określić znaczenie przyimków w zdaniu - określić funkcję spójnika w wypowiedzi	- zredagować tekst z wykorzystaniem wyrażen przyimkowych - poprawnie używać przyimka <i>na</i> przed nazwami niektórych państw w bierniku i miejscowniku, np. <i>na Węgry, na Cypr, na Kubę, na Litwę, na Łotwę, na Słowację</i>

Ojczyzna w sercu Marcina Kozery	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównego bohatera utworu	• czytać głośno utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera utworu • wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu	• zaprezentować informacje o autorze utworu • zredagować kilkuzdaniową wypowiedź, w której przedstawi swoje zdanie na temat tego, co to znaczy czuć się Polakiem • stworzyć rebusy do podanych wyrazów z trudnością ortograficzną
Wspomnienie czasów wojny	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • wskazać narratora • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • podać skojarzenia związane z wojną	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy głównej bohaterki utworu • określić sposób rozmowy ojca z córką • wyjaśnić określenia przypisane matce	• czytać głośno utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisać narratora • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• pracując w grupie, przygotować spis książek opowiadających o II wojnie światowej z perspektywy dziecka • przeanalizować styl tekstu
Ile prawdy jest w przysłowiach?	• czytać głośno • zdefiniować przysłowie • wskazać przysłowia w tekście	• czytać głośno i cicho • odczytać znaczenie przysłów	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • dobrać odpowiednie przysłowie do określonej sytuacji	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • wyjaśnić wartość przysłów	• przedstawić treść wybranych przysłów w formie rysunków i rebusów • omówić znaczenie przysłów w kulturze narodu
Wiem o wypowiedzeniach, że...	• zdefiniować zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące • wskazać zdania i równoważniki zdań	• wskazać zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące • konstruować zdania pytające • wskazać zdania i	• odróżnić zdania oznajmujące od pytających i rozkazujących • przekształcić zdania oznajmujące na rozkazujące • podać różnice między	• stosować odpowiednie znaki interpunkcyjne • przekształcać zdania na równoważniki zdań	• zredagować dialog, w którym zastosuje różne rodzaje wypowiedzeń

		równoważniki zdań • konstruować równoważniki zdań	zdaniami a równoważnikami zdań • przekształcać równoważniki zdań na zdania		
Wykrzyknik – znak pelen emocji!	• wymienić zasady użycia wykrzyknika	• stawiać wykrzyknik po okrzykach, zawołaniach, rozkazach	• stawiać wykrzyknik po wypowiedzeniach wyrażających silne uczucia	• stosować wykrzyknik zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (wykrzyknik) • werbalnie wyrazić swoje intencje • przekazać zamierzony cel tekstu
Ortograficzne przygody z rz i ż	• wymienić zasady ortograficzne pisowni <i>rz</i> i <i>ż</i> • poprawnie zapisać wyrazy zakończone na - <i>arz, -erz, -mistrz, -mierz</i>	• zastosować zasady ortograficzne pisowni <i>rz</i> i <i>ż</i> • poprawnie zapisywać wyrazy z <i>ż</i> po <i>l, ł, r, n</i>	• tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z <i>rz i ż</i> wymiennym • korzystać ze słownika ortograficznego	• poprawnie zapisywać wyrazy z <i>rz i ż</i> niewymiennym • poprawnie zapisywać rzeczowniki rodzaju żeńskiego zakończone na - <i>eż, -aż, -erz, -arz</i>	• zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>rz</i> i <i>ż</i>) • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
Powtórzenie wiadomości					
Wyobrażenia artystki – <i>Herkules i złota lania</i>	• wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie	• przedstawić elementy realistyczne i fantastyczne występujące na obrazie • określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	• określić dominujące na obrazie kolory i źródło światła • opisać postacie przedstawione na obrazie • opisać sytuację przedstawioną na obrazie	• opisać sposób przedstawienia ruchu • opisać umieszczone na obrazie elementy realistyczne i fantastyczne • opisać pierwszy i drugi plan obrazu	• omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch • ułożyć krótkie opowiadanie o wydarzeniach rozgrywających się w miejscu przedstawionym na

			• określić nastrój, jaki wywołuje obraz		obrazie
Atlantyda, czyli „tam albo nie tam”	• przeczytać wiersz głośno • określić podmiot liryczny w wierszu • zdefiniować wers, strofę • zdefiniować pytanie retoryczne	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza wersy, strofy • wskazać pytanie retoryczne	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny • wskazać pytania retoryczne • określić nastrój utworu	• przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację • nazwać uczucia, jakie wyraża utwór • określić funkcję pytań retorycznych w wierszu	• zaprezentować informacje o autorze wiersza • w wybranej formie plastycznej (plakat, obraz, rysunek) przedstawić Atlantyde
Początki świata według Greków	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • zdefiniować mit	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• korzystając z różnych źródeł, wyszukać informacje o historii powstania świata według mitologii słowiańskiej lub chińskiej • zredagować opowiadanie twórcze o tym, skąd się wziął np. śnieg, grad, huragan

Z wizytą na Olimpie – poznajemy greckich bogów	- wymienić bogów greckich - wymienić atrybuty bogów greckich	- wskazać bogów greckich i ich atrybuty - łączyć bogów greckich z ich atrybutami	- przedstawić bogów greckich i wymienić ich atrybuty - opisać Olimp i jego mieszkańców	określić cechy mieszkańców Olimpu i przedstawić ich relacje	- zaprojektować i narysować atrybuty dla siebie i kilku najbliższych osób - wyszukać w <i>Słowniku mitów i tradycji kultury</i> Władysława Kopalińskiego informacje o Olimpie i Hadesie
Po stracie córki – porozmawiajmy o uczuciach matki	- czytać głośno i cicho - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - zdefiniować mit	- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze - wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wymienić charakterystyczne cechy mitu	- czytać głośno, wyraźnie - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu	- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterów utworu - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	zredagować opowiadanie twórcze, w którym przedstawi własne wyjaśnienie zmian pór roku
Daremny trud Syzyfa – o karze za zuchwałość	- czytać głośno i cicho - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - zdefiniować	- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń	- czytać głośno, wyraźnie - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wskazać w tekście 2	- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterów utworu	wyjaśnić przerośnięte znaczenie wyrażenia <i>syzyfowa praca</i>

	wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • zdefiniować mit • zdefiniować związek frazeologiczny	• sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu • wskazać związek frazeologiczny	charakterystyczne cechy mitu • objaśniać znaczenie związków frazeologicznych	• wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • stosować w wypowiedziach związki frazeologiczne	
Frazeologizm poprawny czy błędny	• wyszukać związki frazeologiczne w słowniku frazeologicznym	• odczytać znaczenia związków frazeologicznych i podać przykłady ich zastosowania	• zastąpić wskazane sformułowania związkami frazeologicznymi • odczytać skróty i oznaczenia słownikowe	• korzystać ze słownika frazeologicznego • podjąć próby korzystania z internetowych wersji słownika	• samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika frazeologicznego • korzystać z internetowych wersji słownika • ukazać dosłowne znaczenie wskazanych związków frazeologicznych, ilustrując je w humorystyczny sposób
Krótko i zwięźle lub dłużej i ciekawiej	• zdefiniować główne części zdania – podmiot i orzeczenie • zdefiniować zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte	• wskazać główne części zdania – podmiot i orzeczenie • wskazać zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte • wskazać określenia należące do grupy podmiotu i do grupy orzeczenia	• odróżnić zdanie pojedyncze rozwinięte od nierozwiniętego • ustalić, które określenia należą do grupy podmiotu, a które – do grupy orzeczenia	• uzupełnić określeniami wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych • sporządzić wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych	• samodzielnie wykonać wykresy wskazanych zdań pojedynczych rozwiniętych
Pan przecinek przychodzi z wizytą	• czytać ze zrozumieniem teksty informacyjne • podać zasady użycia przecinka w zdaniu	• stosować przecinek przed określonymi spójnikami • nie stosować przecinka przed określonymi spójnikami	• stosować przecinek po okrzykach i rzeczownikach w wołaczach	• stosować przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

	pojedynczym • wskazać spójniki, przed którymi należy postawić przecinek • wskazać spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka				
Wyczyny Heraklesa	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować, czym są wydarzenia i postacie realistyczne oraz fantastyczne • zdefiniować mit	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu • zredagować plan wydarzeń	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• wyjaśniać, co łączy Heraklesa z Supermanem i Spider-Manem • wyjaśnić znaczenie wyrażenia <i>stajnia Augiasza</i>
Opowiem, jak było	• wyjaśnić, czym jest opowiadanie odtwórcze • ustnie opowiadać, zachowując kolejność wydarzeń • zredagować początek opowiadania	• ustnie opowiadać, zachowując trójdzielną kompozycję wypowiedzi • zredagować opowiadanie na podstawie historyjki obrazkowej	• zredagować opowiadanie zgodnie z planem	• zredagować opowiadanie odtwórcze • stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej • wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne i wyczerpujące opowiadanie odtwórcze, unikając powtórzeń

Jak Ariadna pomogła Tezeuszowi?	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wyjaśnić, czym różnią się wydarzenia i postacie realistyczne od fantastycznych • zdefiniować mit	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu • sporządzić notatkę	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• wyjaśnić przenieśnię znaczenie wyrażenia <i>nić Ariadny</i>
Pijemy nektar, jemy ambrozię i zbieramy laury	• wskazać związki frazeologiczne wywodzące się z mitologii	• wyjaśnić pochodzenie wskazanych związków frazeologicznych	• stosować związki frazeologiczne wywodzące się z mitologii	• wskazać nawiązania do mitologii, np. w hasłach reklamowych	• przygotować pytania i zadania na konkurs „Znawca mitologii greckiej”
Dramat w przestworzach	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wyjaśnić, czym różnią się wydarzenia i postacie realistyczne od fantastycznych • zdefiniować mit	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim	• narysować ilustrację do mitu • wyjaśnić znaczenie związku frazeologicznego <i>ikarowe loty</i> • zredagować kilkuzdaniową wypowiedź, w której wyjaśni, dlaczego artyści częściej czynią bohaterem swoich dzieł Ikara, a nie Dedala

		postaci realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu		charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	
Spotkanie z podmiotami szeregowym i domyślnym	• zdefiniować podmiot szeregowy • zdefiniować podmiot domyślny	• wskazać podmiot szeregowy • wskazać podmiot domyślny	• określić rodzaj podmiotu we wskazanym zdaniu	• przekształcać tekst, unikając powtórzeń poprzez wprowadzenie podmiotu domyślnego	• bezbłędnie rozpoznawać podmiot szeregowy i podmiot domyślny
Praktyka czyni mistrza – ćwiczymy pisownię wyrazów z <i>ch</i> i <i>h</i>	• wymienić zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> • poprawnie zapisać wyrazy z <i>ch</i> na końcu wyrazu	• zastosować zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> • poprawnie zapisywać wyrazy z <i>h</i> w środku wyrazu	• tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z <i>h</i> wymienianym się na <i>g</i> , <i>z</i> , <i>ż</i> • korzystać ze słownika ortograficznego	• poprawnie zapisać wyrazy z <i>h</i> niewymiennym	• zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>ch</i> i <i>h</i>) • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
Przygody Odyseusza	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować, czym są wydarzenia i postaci realistyczne oraz fantastyczne • zdefiniować mit	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postaci realistyczne i fantastyczne • wymienić	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postaci realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu • zredagować plan wydarzeń	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• wyjaśniać, co łączy Odyseusza z Supermanem i Spider-Manem • wyjaśnić znaczenie wyrażenia <i>tulaczka Odyseusza, koń trojański ...</i>

		charakterystyczne cechy mitu			
Jakie drogowskazy odnajdziemy w książkach?	- wymienić kolory występujące na obrazie - wymienić postacie występujące na obrazie	- zaprezentować postacie przedstawione na obrazie - określić miejsce przedstawione na obrazie	- określić kolory dominujące na obrazie i źródło światła - opisać miejsce przedstawione na obrazie - opisać sytuację przedstawioną na obrazie	- opisać pierwszy i drugi plan obrazu - nadać inny tytuł obrazowi	- określić nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, uzasadnić swoją wypowiedź - wyjaśnić związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału - omawiać elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
Zbójca o wrażliwym sercu	- czytać głośno, z podziałem na role - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - zdefiniować wersy, strofy, rymy	- czytać głośno i cicho - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze - wskazać w tekście wiersza wersy, strofy, rymy	- czytać głośno, wyraźnie i cicho - określić narratora utworu - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić 2–3 cechy zbójcy - określić w tekście wiersza rytm	- czytać cicho, głośno i z podziałem na role - określić cechy bohaterów utworu i ich relacje - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić nastrój utworu	- zaprezentować informacje o autorze wiersza - zaprezentować mowę ciała emocje dzieci
Katarynka – spotkanie z lekturą i jej autorem	określić czas i miejsce wydarzeń w utworze	wymienić bohaterów i krótko o nich opowiedzieć	scharakteryzować bohaterów utworu	- skorzystać z różnych źródeł informacji - selekcjonować informacje na temat pisarza	zredagować notatkę na temat życia i twórczości Bolesława Prusa
Z wizytą u pana mecenasa	określić, gdzie rozgrywają się wydarzenia opisane w utworze i jakie postacie	zaprezentować pana Tomasza i opracowuje notatkę o tym bohaterze w formie mapy myśli	- scharakteryzować usposobienie pana Tomasza - wyjaśnić, jak pan Tomasz czuł się w domu przy ulicy	przedstawić okoliczności, w jakich bohater odkrył, że mała sąsiadka jest niewidoma	przedstawić swoje zdanie o tym, czy pan Tomasz w mieszkaniu na Miodowej był szczęśliwy i uzasadnić

	w nim występują	• opisać stosunek pana Tomasza do katarynek	Miodowej • opisać mieszkanie bohatera		opinię
Nowe mieszkanki ulicy Miodowej	• wyjaśnić, kim były nowe sąsiadki pana Tomasza i czym się zajmowały • opisać warunki, w jakich mieszkaly sąsiadki	• wypowiedzieć się na temat dziewczynki, utraty przez nią wzroku i odbioru świata po chorobie	• przedstawić, jak mała bohaterka spędzała czas i czym próbowała się cieszyć	• wytłumaczyć, dlaczego w nowym domu dziewczynka nie czuła się dobrze • określić, w jaki sposób matka dziewczynki okazywała córce uczucia i dlaczego wobec choroby córki była bezradna	• scharakteryzować relacje między matką i córką
Historia niezwyklej przemiany	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować nowelę • zdefiniować punkt kulminacyjny • określić, czym jest puenta	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy noweli	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy noweli • wskazać w utworze punkt kulminacyjny • wskazać w utworze puentę	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako nowelę i wskazać w nim charakterystyczne cechy noweli • wyjaśnić, jak rozumie puentę utworu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi	• zaproponować inny tytuł dla fragmentu tekstu • zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohaterów
Jak ciekawie opowiadać?	• zredagować opowiadanie twórcze	• planować przebieg wydarzeń, sporządzając plan	• zredagować opowiadanie twórcze	• stosować sformułowania nadające wydarzeniom	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej

	• wprowadzać dialogi	• wprowadzać dialogi	• zachować trójdzielność kompozycji opowiadania • określić wydarzenie będące punktem kulminacyjnym opowiadania • planować zaskakujące zakończenie (puentę)	dynamiczny charakter • wprowadzić wydarzenie będące punktem kulminacyjnym opowiadania • wprowadzić zaskakujące zakończenie (puentę)	formy wypowiedzi • zredagować opowiadanie twórcze, np. dotyczące dalszych losów wybranego bohatera literackiego • świadomie i celowo stosować odpowiednie sposoby urozmaicenia swojego opowiadania
Po co nam przydawki?	• zdefiniować przydawkę • wymienić pytania, na które odpowiada przydawka • stosować przydawki w zdaniu	• wskazać przydawkę w zdaniu • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażona przydawka	• ustalić pytania, na które odpowiada przydawka	• zaznaczać przydawki na wykresach zdań pojedynczych	• wyjaśnić znaczenie przydawek w zdaniu • ułożyć hasła reklamujące wybrane produkty i wyjaśnić znaczenie występujących w nich przydawek • bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać w nich przydawki
Jak rozjaśnić obraz świata?	• przeczytać wiersz głośno • określić podmiot liryczny w wierszu • zdefiniować przenośnię	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza przenośnię	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny • wyjaśnić, co oznaczają przenośnie: <i>otchłań ulicy</i>, <i>przepaść krawężnika</i> • wymienić 2 uczucia, które wyraża utwór • zinterpretować ostatnią zwrotkę utworu przez przekład intersemiotyczny	• przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • wskazać przenośnię i określić ich funkcję • wyrazić swój sąd o bohaterze wiersza • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • określa uczucia wyrażone w wierszu	• zaprezentować informacje o autorze wiersza • opowiadać o swojej działalności w szkolnym wolontariacie

Prasa w naszym życiu	• zdefiniować gazetę i czasopismo • wymienić swoje ulubione czasopismo • odczytać tytuł, numer i datę wydania • wymienić osoby tworzące gazety i czasopisma • określić, czym są nagłówki, lid	• wskazać gazety i czasopisma • wskazywać rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się • poprawnie zapisywać tytuły czasopism • przedstawić swoje ulubione czasopismo • wymienić osoby tworzące gazety i czasopisma i określić ich pracę • wynotować twórców swojego ulubionego czasopisma • wskazać w wybranym artykule nagłówki, lid, fakty, opinie • wymienić etapy przygotowania gazety lub czasopisma	• odróżniać gazety i czasopisma • rozróżniać rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się • zaprezentować swoje ulubione czasopismo • opisać pracę osób tworzących gazety i czasopisma • określić cechy osób, wykonujących zawody związane z prasą • odróżniać fakty od opinii • określić etapy przygotowania gazety lub czasopisma	• rozróżniać rodzaje prasy ze względu na tematykę • rozróżniać rodzaje prasy ze względu na odbiorcę • ciekawie zaprezentować swoje ulubione czasopismo • ciekawie opowiedzieć o etapach przygotowania gazety lub czasopisma	• pracując w grupie, przygotować wystawę ulubionych czasopism • zaprezentować zawartość wybranego czasopisma, np. <i>Victor Junior</i> • przygotować artykuł do gazetki szkolnej • określić wady i zalety czasopism drukowanych i w wersji on-line
Czym dopełnić zdanie?	• zdefiniować dopełnienie • zdefiniować okolicznik • stosować dopełnienie i okolicznik w zdaniu	• wskazać dopełnienie w zdaniu • wskazać okolicznik w zdaniu • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażone dopełnienie • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażony okolicznik	• ustalić, na jakie pytania odpowiada dopełnienie • ustalić, na jakie pytania odpowiada okolicznik	• zaznaczać dopełnienie i okolicznik na wykresach zdań pojedynczych	• wyjaśnić znaczenie dopełnienia i okolicznika w zdaniu • bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać dopełnienia i okoliczniki

Kiedy używamy wielokropka?	• podać zasady użycia wielokropka	• stawiać wielokropek w nawiasie kwadratowym, zaznaczając opuszczony fragment cytowanego tekstu	• stawiać wielokropek po wypowiedzeniach niedokończonych z powodu emocji	• stosować wielokropek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (wielokropek)
Nie, nie i jeszcze raz nie	• podać zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami	• stosować zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami i przymiotnikami	• stosować zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami i przysłówkami	• poprawnie zapisać wyrazy z przeczeniem <i>nie</i>	• zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy) • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
Powtórzenie wiadomości					
Z kim wyruszyć w nieznane?	• wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie • określić miejsce przedstawione na obrazie	• zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce przedstawione na obrazie • opisać miejsce przedstawione na obrazie	• określić kolory dominujące na obrazie i źródło światła • opisać sytuację przedstawioną na obrazie • objaśnić rolę przedstawionych przedmiotów • ułożyć dialog osób przedstawionych na obrazie	• opisać postacie ukazane na obrazie • określić, czy obraz jest realistyczny, czy fantastyczny, uzasadnić swoje zdanie • opisać dominujące na obrazie kolory, kształty, źródło światła • opisać kompozycję obrazu • określić nastrój, jaki wywołuje obraz • ciekawie opowiedzieć o sytuacji przedstawionej na obrazie	• wymyślić własny tytuł dla obrazu • wyjaśnić związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch

Smak przygody	• przeczytać utwór głośno • wskazać podmiot liryczny • zdefiniować wers i strofy • podać definicje rymów dokładnych i niedokładnych • zdefiniować refren • zdefiniować przenośnie i epitety • zdefiniować piosenkę	• przeczytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny • wskazać w tekście wersy i strofy • wskazać rymy dokładne i niedokładne • wskazać w utworze refren • wskazać w tekście epitety • wskazać cechy piosenki	• przeczytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • odróżniać rymy dokładne od niedokładnych • określić temat utworu • określić podmiot liryczny • wskazać w tekście przenośnie • wymienić 2 uczucia, jakie wyraża utwór • określić cechy piosenki	• przeczytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić funkcję epitetów i przenośni w utworze • wyjaśnić, jaką rolę odgrywa w życiu wyobraźnia	• narysować krainę fantazji
Dlaczego warto czytać książki?	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować adaptację	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy adaptacji	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wyjaśnić pojęcie <i>adaptacja</i> • przedstawić fragmenty tekstu w pracy plastycznej	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • określić postacie realistyczne i fantastyczne • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • podać przykłady innych adaptacji	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera • pracując w grupie, sporządzić listę książek zasługujących na uwagę młodego czytelnika
Witajcie w Narnii – w krainie po drugiej stronie...	• prowadzić rozmowę na temat głównych postaci występujących w książce • korzystać ze słownika	• wnioskować na podstawie tekstu • odczytać tekst za pomocą przekładu	• zaplanować szczegółowo uważny sposób poznania treści lektury	• skorzystać z różnych źródeł informacji	• przybliżyć życie i twórczość Clive’a Staplesa Lewisa • samodzielnie zrealizować

szafy	języka polskiego • poszerzyć zasób słownictwa	intersemiotycznego			projekt
Światy po jednej i po drugiej stronie szafy	• określić, kiedy i gdzie toczyła się akcja powieści, zanim Łucja odkryła tajemnicze przejście w szafie	• wskazać, który świat przedstawiony w utworze można uznać za realistyczny, a który – za fantastyczny • opisać, jak wyglądała Narnia	• wymienić przykłady postaci realistycznych i fantastycznych występujących w lekturze • wypowiedzieć się na temat tego, jak długo trwały wydarzenia w Narnii, a ile czasu zajmowały w świecie, z którego pochodzą dzieci	• wytłumaczyć, dlaczego rodzeństwo początkowo nie wierzyło w opowieści Łucji • porównać życie rodzeństwa przed odkryciem Narnii i po nim	• opisać wygląd postaci, którą mógłby spotkać w Narnii • wymyślić nazwę dla mieszkańca Narnii na podstawie opisu koleżanki lub kolegi
Bohaterowie opowieści	• wziąć udział w pracy grupy nad stworzeniem plakatu obrazującego wybraną osobę spośród rodzeństwa	• przedstawić Białą Czarownicę • wymienić cechy charakteru Aslana	• scharakteryzować Edmunda i wyjaśnić, co sprawiło, że stał on się podatny na słowa Czarownicy • wymienić wartości, którymi kierowało się rodzeństwo, pomagając mieszkańcom Narnii	• przeanalizować przemianę Edmunda • porównać Narnię pod rządami Czarownicy i po ich upadku	• wybierać swoją ulubioną postać i uzasadnić jej wybór
Walka dobra ze złem	• przestawić dwa obozy, na jakie byli podzieleni mieszkańcy królestwa Narnii i wyjaśnić, z czego to wynikało	• objaśnić, o co Piotr, Edmund, Zuzanna i Łucja walczyli z Białą Czarownicą	• wyjaśnić, kto w Narnii był uosobieniem zła i uzasadnia swoją odpowiedź	• wymienić przedstawione w utworze przedmioty, postacie lub wydarzenia, które wywołują skojarzenia ze znanymi baśniami • wytłumaczyć przesłanie utworu	• określić, dlaczego w baśniach pojawiają się nierzeczywiste postacie, przedmioty, wydarzenia
W Narnii przygody nigdy się nie kończą!	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o	• przedstawić inne powieści fantasy • wyjaśnić, dlaczego powieści fantasy znajdują

	najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać postacie realistyczne i fantastyczne	zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy bohaterów utworu	wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • określić postacie realistyczne i fantastyczne • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi	wielu czytelników
Jak napisać dedykację?	• zredagować dedykację według wzoru	• zredagować dedykację, uwzględniając konieczne elementy • pisać krótko, zwięźle i konkretnie	• stosować zwroty grzecznościowe • stosować odpowiednią kompozycję i układ graficzny	• zredagować dedykację odpowiednią do sytuacji i adresata • uzasadnić, że dedykacja to tekst użytkowy przydatny w podtrzymywaniu więzi społecznych	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować oryginalną dedykację
Jak są powiązane wyrazy w zdaniu?	• zdefiniować związek główny i związki poboczne • wskazać w zdaniu związek główny	• wskazywać związki wyrazowe • wskazać w związkach wyrazowych wyrazy określone i określające • wskazać w zdaniu związki poboczne	• tworzyć związki wyrazowe • wypisać ze zdania związki poboczne	• rozwijać zdania pojedyncze nierozwinięte w zdania pojedyncze rozwinięte • wskazywać w utworzonym zdaniu związek główny i związki poboczne	• pracując w grupie, ułożyć dialog tematycznie związany z kinematografią i wykorzystać w nim czasowniki, o których mowa w tekście <i>Gramatyka w praktyce</i>, s. 301
Martyna na dachu świata!	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterkę utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • określa temat tekstu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy bohaterki utworu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w tekście • określić cechy bohaterki • wyrazić swój sąd o bohaterce i jej zachowaniu	• zaprezentować informacje o autorce dziennika • zredagować wypowiedź zatytułowaną „Kartka z mojego dziennika”

		temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać postacie realistyczne i fantastyczne	• wskazuje zastosowane w tekście porównania i epitety	• określić uczucia bohaterki • określa funkcje wskazanych w tekście porównań i epitetów	
Zgłębiamy tajniki pracy radiowców	- wymienić osoby tworzące audycje radiowe - wyjaśnić pojęcia: <i>emisja, ramówka, program cykliczny</i>	- wymienić osoby tworzące audycje radiowe i określić ich pracę - używać w zdaniach pojęć: <i>emisja, ramówka, program cykliczny</i>	- opisać pracę osób tworzących audycje radiowe - określić cechy osób wykonujących zawody związane z radiem - odróżniać rodzaje audycji radiowych - wypowiadać się na temat swojej ulubionej audycji radiowej - w wypowiedzi posługiwać się pojęciami: <i>emisja, ramówka, program cykliczny</i>	- wymienić osoby tworzące audycje radiowe i opisać ich pracę - określić cechy osób wykonujących zawody związane z radiem - ciekawie opowiadać o swojej ulubionej audycji radiowej - wskazać podobieństwa i różnice między radiem a telewizją	korzystając z internetu, ustalić dni i godziny nadawania audycji radiowych dla dzieci i młodzieży w dowolnej stacji radiowej
Tworzymy zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	- zdefiniować zdania złożone współrzędnie - zdefiniować zdania złożone podrzędnie - zdefiniować zdania składowe w zdaniu złożonym - układać zdania złożone ze zdań składowych	- wskazać zdanie złożone współrzędnie - wskazać zdanie złożone podrzędnie - wskazać zdania składowe w zdaniu złożonym - wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie	- odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie - wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie - stosować odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w złożone	- odróżnić wykres zdania złożonego współrzędnie od wykresu zdania złożonego podrzędnie - wykonywać wykresy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie	odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie i samodzielnie wykonywać ich wykresy
Gdzie postawić przecinek w zdaniu złożonym?	- wymienić zasady użycia przecinka w zdaniu - wymienić spójniki, przed którymi należy postawić przecinek - wymienić spójniki,	- zastosować zasady użycia przecinka w zdaniu - skorzystać ze słownika	poprawnie oddzielać przecinkiem zdania składowe	stosować przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

	przed którymi nie należy stawiać przecinka				
Kiedy mała, a kiedy wielka litera?	- wymienić zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, pseudonimów, przezwisk, tytułów, nazw świąt i dni świątecznych - wymienić zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów - wymienić zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet	- zastosować zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, pseudonimów, przezwisk, tytułów, nazw świąt i dni świątecznych - stosować zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów - stosować zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet - wymienić zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców - wymienić zasady pisowni małą literą spójników i przyimków występujących wewnątrz tytułów - wyszukiwać podane hasła w słowniku ortograficznym	- poprawnie zapisywać imiona, nazwiska, pseudonimy, przezwiska, tytuły, nazwy świąt i dni świątecznych - poprawnie zapisywać wielką literą nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet - stosować zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców - stosować zasady pisowni małą literą spójników i przyimków występujących wewnątrz tytułów - korzystać ze słownika ortograficznego	- poprawnie zapisywać małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych - poprawnie zapisywać wielką literą nazwy gwiazd, planet i ich mieszkańców - samodzielnie korzystać ze słownika ortograficznego	- zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia wielką i małą literą) - wyjaśnić, z czego wynika pisownia małą literą wyrazów <i>ocean spokojny</i>, <i>japonka</i>, <i>węgierka</i>
Podsumowanie					
Zawód nauczyciel	opowiedzieć o swoich emocjach i refleksjach związanych z piosenką <i>Dzień jeden w roku</i>	określić nastrój panujący w utworze	- wskazać wartości związane z Wigilią Bożego Narodzenia - objaśnić zastosowane w tekście przenośnie	określić funkcję powtarzanych w utworze wersów i zwrotek	odnaleźć nagranie piosenki w wykonaniu Czerwonych Gitar i opowiedzieć o swoich wrażeniach związanych z tym utworem

Czego dziadkowi do szczęścia potrzeba?	wymienić bohaterów tekstu i krótko się o nich wypowiedzieć	określić potrzeby oraz doświadczenia bohaterów tekstu i łączącą ich relację	odeczytać znaczenie frazeologizmu <i>poczuć się jak w niebie</i>	w identyfikacji problematyki utworu odwołać się do własnych doświadczeń	uczestniczyć w rozmowie na temat roli dziadków w życiu uczniów oraz sytuacji starszych osób we współczesnym świecie
Wielkanoc – święta pełne radości	przedstawić tematykę utworu	- określić nastrój panujący w utworze - zredagować świąteczne życzenia	wskazać zastosowane w utworze środki stylistyczne: epitety, zdrobnienie, uosobienie	określić funkcję środków stylistycznych w utworze	wypowiada się na temat wielkanocnych zwyczajów i symboli
Jakie święto obchodzimy 3 maja?	wskazać temat utworu i	określić nastrój panujący w utworze	odwołać się do własnych doświadczeń oraz wiedzy związanych ze świętem Konstytucji 3 maja	objaśnić przenośnię	uczestniczy w rozmowie na temat patriotyzmu
Mama – najpiękniejsza istota na świecie	wymienić bohaterów tekstu	określić stosunek narratora do jego mamy	wskazać zastosowane w tekście sformułowania – bezpośredniego zwrotu do adresata i zwrotów charakterystycznych dla języka potocznego	- zredagować opis twarzy bliskiej mu osoby - wyjaśnić funkcję zastosowanych w tekście sformułowań – bezpośredniego zwrotu do adresata i zwrotów charakterystycznych dla języka potocznego	uczestniczyć w rozmowie na temat potrzeb i marzeń mam

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *NOWE Słowa na start!* dla szkoły podstawowej zredagowano na podstawie propozycji wydawnictwa. Kolejność omawianych zagadnień może ulec zmianie; porządek ustala polonista uczący w danym oddziale.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny w roku szkolnym 2025/2026

NOWE Słowa na start! klasa 6

I półrocze					
Temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Inni, obcy, tacy sami?	• opisuje obraz	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• wypowiada się na temat specyfiki komiksu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie	• bierze udział w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
Wyobcowanie	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcia: <i>akcja, wątek, fabuła</i> <i>jednowątkowa, fabuła wielowątkowa, narrator</i>	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• omawia problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• podejmuje dyskusję na temat wyobcowania i tolerancji
Zmartwienia	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcia: <i>związek frazeologiczny</i>	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu • nazywa uczucia, których doświadcza bohaterka	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• podejmuje dyskusję na temat sposobu traktowania osób z niepełnosprawnością
Czym jest starość?	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich	• określa problematykę utworu	• wyraża własny sąd na temat wiersza	• podejmuje dyskusję na temat sposobu

	• wskazuje podmiot liryczny	funkcję	• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• interpretuje znaczenie puenty utworu	postrzegania ludzi starych
Tolerancja religijna	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	• określa tematykę fragmentu • omawia specyfikę miejsca akcji • charakteryzuje bohaterów fragmentu • nazywa uczucia, których doświadcza bohaterka	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• przedstawia informacje na temat jednej z religii wymienionych we fragmencie • podejmuje dyskusję na temat tolerancji religijnej
Co już wiemy o odmiennych częściach mowy?	• rozpoznaje i wskazuje odmienne części mowy	• odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych • wymienia kategorie gramatyczne poszczególnych części mowy	• rozpoznaje formę wskazanej części mowy	• stosuje właściwe formy odmiennych części mowy w kontekście	
Rafał Kosik, <i>Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych ludzi</i>	• relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • charakteryzuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>powieść fantastycznonaukowa (science fiction)</i>	• wskazuje wątek główny i wątki poboczne • rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych • określa tematykę utworu • nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst	• określa problematykę utworu • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie • określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohaterów	• wypowiada się na temat rozwoju techniki i jej wpływu na życie codzienne, wskazuje wady i zalety • podejmuje dyskusję na temat sztucznej inteligencji • tworzy opowiadanie w konwencji <i>science-fiction</i>
Jak redaguje charakterystykę?	• wskazuje różnice pomiędzy charakterystyką	• odnajduje w tekście przykłady ilustrujące	• tworzy plan charakterystyki	• tworzy charakterystykę wskazanego bohatera	

	a opisem postaci	wskazane cechy charakteru • przygotowuje materiały do napisania charakterystyki	wskazanego bohatera literackiego	literackiego • stosuje zasady budowania akapitów	
Wpływ otoczenia	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcie: <i>stereotyp</i>	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• uczestniczy w dyskusji na temat stereotypowego postrzegania innych ludzi • przedstawia wybrany stereotyp
Jak korzystać ze słownika poprawnej polszczyzny?	• odnajduje hasło w słowniku poprawnej polszczyzny	• wyszukuje w słowniku potrzebne informacje	• wykorzystuje słownik poprawnej polszczyzny przy tworzeniu tekstów	• przygotowuje wyjaśnienia, które pomagają zrozumieć przyczynę danej formy zapisu	
Wykluczenie	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • odnosi problematykę fragmentu do swoich własnych doświadczeń	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• bierze udział w dyskusji na temat przyczyn wykluczania niektórych osób
Człowiek wobec świata	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje wiersz	• uczestniczy w dyskusji na temat zagrożeń, jakie dla relacji międzyludzkich niesie ze sobą rozwój technologii

Tęsknota	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcie: <i>uchodźca</i>	• określa tematykę fragmentu • wyjaśnia przyczyny, dla których bohaterowie musieli opuścić swój dom • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi • omawia funkcję specyficznego języka, którym posługuje się narrator • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • interpretuje metaforyczne wypowiedzi babci • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• podejmuje dyskusję na temat priorytetów, którymi kieruje się człowiek, zwłaszcza w sytuacji zagrożenia
Pisownia trudnych form rzeczowników i przymiotników	• relacjonuje zasady pisowni zakończeń - <i>dztwo</i>, -<i>dzki</i> oraz -<i>ctwo</i>, -<i>cki</i>	• wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów	• wskazuje właściwe formy wyrazów	• tworzy poprawne przymiotniki od podanych rzeczowników	
Podsumowanie i powtórzenie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>narrator</i>, <i>powieść</i>, <i>świat przedstawiony</i>, <i>akcja</i>, <i>wątek</i>, <i>fabuła</i>, <i>jednowątkowa</i>, <i>powieść fantastycznonaukowa</i>, <i>charakterystyka</i>, <i>pisownia trudnych form rzeczowników i przymiotników</i>, <i>odmienne</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	<i>części mowy, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, słownik poprawnej polszczyzny</i>				
Trudne sprawy	• opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie • interpretuje funkcję barw	• porównuje obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi podobną problematykę
Ważne pytania	• relacjonuje treść fragmentu • przytacza pytania zadane w tekście	• wyjaśnia, na czym polega pytanie filozoficzne	• definiuje pojęcie szczęścia	• wyraża własną opinię na temat zagadnień poruszonych w tekście	• formułuje inne pytania filozoficzne
Poetycki obraz jesieni	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • określa nastrój utworu	• określa problematykę utworu • wyjaśnia znaczenia dosłowne i przenośne tekstu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• przywołuje i interpretuje inne teksty przedstawiające jesień
Grypa duszy	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	• określa tematykę fragmentu • wyjaśnia przyczyny, dla których dziadek podjął decyzję o przeprowadzce • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• podejmuje dyskusję na temat przyczyn melancholii • omawia obraz Fredericka Cayley Robinsona

Dzieciństwo wobec dorosłości	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego • określa nastrój utworu	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje i omawia różnice pomiędzy dorosłością a dzieciństwem	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• omawia inne teksty kultury prezentujące obraz dzieciństwa
Strata bliskiej osoby	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne</i>	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• przywołuje i interpretuje inne teksty kultury poruszające temat śmierci
Jak opisuje przeżycia wewnętrzne?	• wymienia cechy opisu przeżyć wewnętrznych	• przygotowuje materiały do opisu przeżyć wewnętrznych	• redaguje plan opisu przeżyć wewnętrznych	• redaguje pełny, spójny i poprawny opis przeżyć wewnętrznych • stosuje zasady budowania akapitów	
Pierwsza miłość	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>narracja</i>	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat zachowań osób zakochanych • redaguje opis przeżyć wewnętrznych Kaśki

	<i>pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne</i>		bohaterów		
Malgorzata Musierowicz, Klamczucha	• rozumienie tekstu literackiego pozwala na samodzielne opowiadanie odtwórcze • w stopniu zadowalającym pracuje z książką, zaznaczając fragmenty • określa cechy powieści; wskazuje akcję, wątki, bohaterów	• przedstawia treść utworu na podstawie cichego czytania tekstu; określa akcję i jej przebieg; rozumie motywy postępowania bohaterów • poprawnie redaguje charakterystykę postaci, streszczenie, opis	• wypowiada się w formie sprawozdania, recenzji, notatki, charakterystyki • wykazuje dobrą znajomość treści omawianej lektury; omawia elementy świata przedstawionego utworu; określa typ powieści	• redaguje charakterystykę postaci, umiejętnie wprowadzając cytaty z tekstu literackiego • zna typy narracji	• wszechstronnie dokonuje oceny prezentowanego bohatera • bezbłędnie dokonuje analizy utworu epickiego • omawia poznawcze i moralne walory utworu
Czym różnią się czasowniki dokonane od niedokonanych?	• wyjaśnia pojęcia: <i>czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane</i>	• uzupełnia zdania właściwymi formami czasowników • wskazuje formy dokonane w tekście	• tworzy czasowniki dokonane od niedokonanych	• stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w odpowiednim kontekście	
Jaką funkcję pełnią czasowniki w stronie czynnej i biernej?	• wyjaśnia pojęcia: <i>strona czynna, strona bierna, czasowniki przechodnie, czasowniki nieprzechodnie</i>	• wskazuje zdania, w których podmiot nie jest wykonawcą czynności • przekształca czasowniki ze strony czynnej na bierną i z biernej na czynną	• wskazuje czasowniki nieprzechodnie	• wymienia sytuacje, w których używa się strony biernej i wyjaśnia dlaczego	
Pisownia trudnych form czasowników	• wyjaśnia pojęcie: <i>bezokolicznik</i>	• wskazuje różnice w wymowie i pisowni podanych bezokoliczników • wyjaśnia zasady pisowni	• tworzy formy osobowe do podanych bezokoliczników • zapisuje bezokoliczniki od podanych form	• używa trudnych form czasowników w dłuższym tekście	

		końcówek bezokoliczników	osobowych		
Opis sytuacji, przeżyć wewnętrznych i dzieła sztuki	• wyjaśnia pojęcia: <i>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki</i> • wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki	• omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach • opisuje emocje postaci, przedstawionych na ilustracjach	• redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu • opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji • odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów, występujących na obrazach	• redaguje dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji • tworzy pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne, posługując się bogatym słownictwem • przy opisie dzieła sztuki wnikliwie przedstawia elementy charakterystyczne, w sposób kompetentny omawia cechy artyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość	
Samotność	<i>Wieczór Anny Kamieńskiej:</i> • referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny • wyjaśnia pojęcie: <i>anafora</i> <i>Rutka Joanny Fabickiej:</i> • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń	<i>Wieczór Anny Kamieńskiej:</i> • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję <i>Rutka Joanny Fabickiej:</i> • określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	<i>Wieczór Anny Kamieńskiej:</i> • opowiada o problematyce utworu • określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst <i>Rutka Joanny Fabickiej:</i> • określa problematykę	<i>Wieczór Anny Kamieńskiej:</i> • wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór <i>Rutka Joanny Fabickiej:</i> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• omawia kontekst historyczny fragmentu książki Joanny Fabickiej

	• omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora		fragmentu • wskazuje elementy fantastyczne i określa ich funkcję • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• interpretuje przenośnię użytą we fragmencie	
Jaką funkcję pełnią zaimki?	• wymienia rodzaje zaimków • podaje zasady używania dłuższych i krótszych form zaimków	• używa zaimków w odpowiednim kontekście • zastępuje różne wyrazy zaimkami	• tworzy odpowiednie formy zaimków • wskazuje jakie części mowy zastępują podane zaimki	• używa dłuższych i krótszych form zaimków w odpowiednich kontekstach	
Rodzinny kryzys	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>powieść detektywistyczna</i>, <i>szyfr</i>	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • wymienia cechy powieści detektywistycznej w utworze • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• przedstawia wybraną powieść detektywistyczną • redaguje opowiadanie z wątkiem detektywistycznym
Ludzie telewizji	• wymienia profesje związane z telewizją	• opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu programów	• nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować	• omawia specyfikę telewizji jako medium	

		telewizyjnych	przedstawiciele poszczególnych profesji		
Niewidzialne sprawy	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>teatr</i>, <i>fikcja literacka</i>	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • wypowiada się na temat specyfiki teatru • nazywa emocje, których doświadczają bohaterowie • określa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat <i>niewidzialnych ludzi i niewidzialnych spraw</i>
Programy telewizyjne	• wymienia programy telewizyjne	• podaje przykłady programów telewizyjnych i klasyfikuje je do właściwych kategorii	• wymienia cechy programów telewizyjnych	• redaguje tekst informacyjny	• redaguje reklamę
Korzystanie z telefonu	• relacjonuje treść artykułu • wyjaśnia pojęcia: <i>e-higienia</i>, <i>fonoholizm</i>	• określa temat i główną myśl tekstu	• wskazuje cechy artykułu prasowego we fragmencie	• odróżnia informacje o faktach od opinii	
Podsumowanie i powtórzenie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>powieść detektywistyczna (kryminalna)</i>, <i>narracja pierwszoosobowa</i>, <i>anafora</i>, <i>fikcja literacka</i>, <i>opis przeżyć</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	<i>wewnętrznych, pisownia trudnych czasowników, zaimki, czasowniki dokonane i niedokonane, strona czynna i bierna czasowników, czasowniki przechodnie i nieprzechodnie, ludzie telewizji, programy telewizyjne</i>				
Jacy jesteśmy?	• opisuje obraz	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• omawia funkcję tła • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• interpretuje fakt umieszczenia na obrazie rzeźby Rodina • formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
Bajki Ignacego Krasickiego	• wypowiada się na temat Ignacego Krasickiego • wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, moral, epika, uosobienie</i> • relacjonuje treść bajek	• wskazuje uosobienia w bajkach i określa ich funkcję • wskazuje w utworach cechy gatunkowe	• wskazuje i omawia moral w bajkach • wskazuje wartości o których mowa w utworach	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę bajek do własnych doświadczeń	• omawia kontekst historyczny twórczości Ignacego Krasickiego
Prawda o ludziach zapisana w bajkach – Aleksander Fredro	• wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, moral, uosobienie</i> • relacjonuje treść bajki	• wskazuje uosobienie w bajce i określa jego funkcję • wymienia cechy bajki • podaje różnice pomiędzy bajką a baśnią	• wskazuje i omawia moral w baje • wymienia wartości, o których mowa w utworze	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę bajki do własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu zaprezentowanego w bajce
Relacje międzyludzkie w krzywym zwierciadle	• wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, moral, uosobienie</i> • relacjonuje treść bajki	• wskazuje uosobienie w bajce i określa jego funkcję	• wskazuje i omawia moral w baje • wymienia wartości, o	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę	• redaguje bajkę

		• wymienia cechy bajki	których mowa w utworze	bajki do własnych doświadczeń	
Jak korzystać ze słownika terminów literackich?	• odnajduje żądane hasło w słowniku terminów literackich	• przy redagowaniu tekstów korzystać ze słownika terminów literackich	• określa swoistość definicji słownikowych	• krytycznie ocenia pozyskane informacje	
Kompleksy	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia</i>	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń • interpretuje zakończenie fragmentu	• uczestniczy w dyskusji na temat problematyki poruszonej we fragmencie
Ewa Nowak, <i>Pajaczek na rowerze</i>	• rozumienie tekstu literackiego pozwala na samodzielne opowiadanie odtwórcze • w stopniu zadowalającym pracuje z książką, zaznaczając fragmenty • określa cechy powieści; wskazuje akcję, wątki, bohaterów	• przedstawia treść utworu na podstawie cichego czytania tekstu; określa akcję i jej przebieg; rozumie motywy postępowania bohaterów • poprawnie redaguje charakterystykę postaci, streszczenie, opis	• wypowiada się w formie sprawozdania, recenzji, notatki, charakterystyki • wykazuje dobrą znajomość treści omawianej lektury; omawia elementy świata przedstawionego utworu; określa typ powieści	• redaguje charakterystykę postaci, umiejętnie wprowadzając cytaty z tekstu literackiego • zna typy narracji	• wszechstronnie dokonuje oceny prezentowanego bohatera • bezbłędnie dokonuje analizy utworu epickiego • omawia poznawcze i moralne walory utworu

Jak dyskutować?	• wyjaśnia pojęcia: <i>dyskusja, teza, hipoteza, argument, przykład</i> • podaje różnice pomiędzy tezą a hipotezą, argumentem a przykładem	• formułuje tezę bądź hipotezę do podanego problemu	• formułuje argumentację do podanej tezy	• rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji • aktywnie uczestniczyć w dyskusji	
Jak przygotowuje wypowiedź o charakterze argumentacyjnym?	• wyjaśnia pojęcia: <i>teza, argumenty</i>	• formułuje tezę do podanych argumentów • wyjaśnia różnice pomiędzy argumentami odwołującymi się do faktów i logiki a argumentami emocjonalnymi • wskazuje w podanym tekście argumenty oraz przykłady	• formułuje argumentację do podanej tezy • wskazuje w podanym tekście argumenty odwołujące się do faktów i logiki oraz argumenty emocjonalne	• tworzy argumentację potwierdzającą podaną tezę oraz zaprzeczającą jej	
Jak nas widzą inni?	• relacjonuje treść fragmentu	• rozpoznaje wypowiedź jako tekst nieliteracki • charakteryzuje bohaterkę fragmentu	• określa temat i główną myśl tekstu	• odnosi doświadczenia bohaterki fragmentu do swoich	
Refleksja o sobie samym	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję	• określa problematykę utworu • wyjaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• interpretuje obraz w kontekście wiersza
Co już wiemy o nieodmiennych częściach	• wymienia nieodmierne części mowy	• wymienia cechy nieodmiennych części	• tworzy przysłówki od podanych przymiotników	• używa przysłówków w tekście	

mowy?		mowy • odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych	• rozpoznaje nieodmienne części mowy w tekście	• posługuje się przyimkami i spójnikami w tekście	
Jaką funkcję pełnią wykrzyknik i partykuła?	• wyjaśnia pojęcia: <i>wykrzyknik i partykuła</i>	• wymienia cechy nieodmiennych części mowy: wykrzyknika i partykuły • odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych	• wskazuje w tekście partykuły i wykrzykniki	• używa partykuł i wykrzykników w tekście	
Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	• relacjonuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły <i>nie</i>	• odnajduje w tekście błędne zapisy <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	• uzasadnia pisownię <i>nie</i> z różnymi częściami mowy w podanych przykładach	• stosuje zasady poprawnej pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy we własnym tekście	
Użycie dwukropka	• relacjonuje zasady używania dwukropka	• wskazuje w tekście, gdzie należy postawić dwukropek	• uzasadnia użycie dwukropka w podanych przykładach	• stosuje dwukropek we własnych tekstach	
Podsumowanie i powtórzenie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>motto, apostrofa, bajka, moral, wypowiedź argumentacyjna, zasady dyskusji, nieodmienne części mowy, pisownia wyrazów z nie, dwukropek</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
II półrocze					
Odkrywanie świata	• opisuje obraz • określa miejsce, w którym znajdują się	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie	• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na

	przedstawione postacie	przeistawione na obrazie		obrazie	obrazie
<i>W pustyni i w puszczy</i> Henryka Sienkiewicza	- wypowiada się na temat Henryka Sienkiewicza - relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wskazuje narratora - wyjaśnia pojęcie: <i>powieść przygodowa</i>	- wskazuje wątek główny i wątki poboczne - charakteryzuje bohaterów - pierwszoplanowych oraz drugoplanowych - wskazuje funkcję rodzaju narracji - nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie	- określa problematykę utworu - wskazuje cechy powieści przygodowej w utworze - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	- przedstawia tło historyczne powieści - wskazuje elementy zgodne z prawdą historyczną oraz te, które jej przeczą
Postrzeganie Afryki	- wyjaśnia pojęcia: <i>mit, fakt, stereotyp</i> - relacjonuje treść artykułu	określa temat i główną myśl tekstu	przedstawia stereotypowy obraz Afryki	- konfrontuje przeczytane informacje z własnymi wyobrażeniami - wyjaśnia przyczyny zakorzenienia stereotypów na temat Afryki	przygotowuje prezentację o wybranym państwie afrykańskim
Kodeks turysty	relacjonuje treść fragmentu	określa temat tekstu	dzieli tekst na części tematyczne	wypowiada swoją opinię na temat zasad przedstawionych w tekście	przygotowuje prezentację na temat wybranego kraju i jego specyfiki
Podróż oczami poety	- referuje treść wiersza - określa rodzaj literacki - wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	- wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego - wyjaśnia przyczynę zastosowania cudzysłowu - określa nastrój utworu	- określa problematykę utworu - określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	- wyraża własny sąd na temat wiersza - interpretuje utwór	sporządza notatkę na temat jednego z miast przedstawionych w wierszu

Różne rodzaje muzeów	wymienia rodzaje muzeów	opisuje specyfikę poszczególnych muzeów	wymienia znane sobie muzea i przypisuje je do podanych kategorii	opisuje wybrane muzeum	przygotowuje prezentację o różnych rodzajach muzeów
Co już wiemy o częściach zdania?	wymienia części zdania	charakteryzuje poszczególne części zdania	wskazuje w podanych zdaniach poszczególne części	przekształca zdania tak, aby zastosuje inny rodzaj podmiotu	
Jak wyrażamy oczekiwania?	- wylicza rodzaje perswazji - definiuje perswazję	charakteryzuje poszczególne rodzaje perswazji	przyporządkowuje sposób wyrażania oczekiwań do sytuacji oraz osoby	formułuje różne sposoby wyrażania oczekiwań	
Znaki interpunkcyjne w dialogach	wymienia zasady stosowania interpunkcji w dialogach	wskazuje miejsca, w których należy postawić myślnik	rozpoznaje, jakich znaków brakuje w podanym tekście	tworzy dialog stosując zasady interpunkcyjne	
Jak urozmaicić wypowiedź twórczą?	- definiuje wypowiedź twórczą - wymienia elementy urozmaicające wypowiedź twórczą	redaguje dialog urozmaicający akcję podanego tekstu	wzbogaca podany tekst o elementy urozmaicające	redaguje wypowiedź twórczą zawierającą elementy urozmaicające	
Wspomnienia z podróży	- relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wskazuje narratora	- określa tematykę fragmentu - charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu - wskazuje funkcję rodzaju narracji	- określa problematykę fragmentu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - ocenia relację państwa Bongrain z ich wakacyjnego wyjazdu	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	uczestniczy w dyskusji na temat sposobów relacjonowania swoich przeżyć
Pisownia wyrazów wielką i małą literą	wymienia zasady pisowni wielką i małą literą	zapisuje poprawnie podane wyrazy	uzasadnia pisownię podanych słów	tworzy tekst, w którym stosuje pisownię wyrazów wielką i małą literą	
Znajomość języków	relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń	- określa tematykę fragmentu - charakteryzuje narratora	- określa problematykę fragmentu - nazywa wrażenia, jakie	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę	redaguje oryginalny scenariusz filmowy na podstawie własnego

	• omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>scenariusz filmowy</i>	oraz bohatera fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji	wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje elementy komizmu	poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń • redaguje scenariusz filmowy na podstawie podanego tekstu	pomysłu
Człowiek wobec przestrzeni	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • określa nastrój utworu • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• omawia obraz Bernta Groenvolda w odniesieniu do omawianego wiersza
Podsumowanie i powtórzenie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>powieść przygodowa, wyrażanie oczekiwań (perswazja), scenariusz filmowy, wypowiedź twórcza, pisownia wielką i małą literą, znaki interpunkcyjne w dialogach, części zdania</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
Na skrzydłach fantazji	• opisuje obraz • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postać przedstawioną na obrazie	• omawia funkcję namalowanej przestrzeni • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
Widzenie świata	• relacjonuje treść fragmentu	• określa tezę postawioną przez autora • wymienia argumenty, którymi posłużył się autor	• wskazuje zabiegi, za pomocą których autor nawiązuje kontakt z czytelnikiem	• odnosi się do pytania postawionego na końcu tekstu	• podaje przykłady indywidualnego widzenia świata

Mowa muzyki	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>wyraży dźwiękonaśladowcze</i>	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu • wskazuje elementy fantastyczne we fragmencie	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• omawia obraz Mary DeLave w kontekście fragmentu
Ludzie muzyki	• wymienia profesje związane z muzyką	• opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu muzyki	• nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji	• omawia specyfikę muzyki jako dziedziny sztuki	
Koncert Wojskiego	• streszcza fragment • omawia świat przedstawiony fragmentu	• wymienia etapy, na które można podzielić <i>Koncert Wojskiego</i> • wskazuje środki stylistyczne	• charakteryzuje język fragmentu • omawia funkcję środków stylistycznych	• wymienia cechy wpływające na melodyjność fragmentu • wyraża własną opinię o fragmencie	• wskazuje teksty kultury, w których muzyka pełni istotną rolę
Pisownia <i>q, ę</i> oraz <i>om, on, em, en</i>	• wymienia zasady pisowni <i>q, ę</i> oraz <i>om, on, em, en</i>	• uzupełnia wypowiedź podanymi czasownikami w odpowiednich formach	• wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów	• tworzy tekst z użyciem poprawnych form	
John Ronald Reuel Tolkien, <i>Hobbit, czyli tam i z powrotem</i>	• relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • charakteryzuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>powieść fantasy</i>	• wskazuje wątek główny i wątki poboczne • rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych • określa tematykę utworu	• określa problematykę utworu • wskazuje cechy powieści <i>fantasy</i> w utworze • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie • wskazuje wartości w utworze i określa wartości	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi	• omawia inny tekst kultury w konwencji <i>fantasy</i> • porównuje książkę z filmem Petera Jacksona

		• nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst	ważne dla bohaterów		
Jak redaguje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy?	• definiuje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy	• proponuje alternatywne zakończenie wybranej legendy lub baśni	• tworzy plan wydarzeń opowiadania twórczego	• tworzy opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy	
Wyobraźnia	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• charakteryzuje problematykę utworu • określa funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie tytułu	• uczestniczy w dyskusji na temat funkcji wyobraźni w życiu
Pamiętny dzień	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu • wyjaśnia funkcję rodzaju narracji • wskazuje elementy fantastyczne	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje uosobienie oraz wyrazy dźwiękonaśladowcze i określa ich funkcje	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat powodów czytania książek
Zagadka Mony Lisy	• relacjonuje treść fragmentu	• opisuje obraz Leonarda da Vinci • ropyżycje interpretacwymienia pji obrazu Leonarda da Vinci	• określa główną myśl tekstu	• interpretuje ostatnie zdanie tekstu • wypowiada się na temat zaprezentowanych wariacji na temat obrazu <i>Mona Lisa</i>	
Co już wiemy o wypowiedzeniach?	• przedstawia podział wypowiedzeń	• wskazuje typy wypowiedzeń w tekstach	• łączy wypowiedzenia tak, aby powstały zdania	• zdania pojedyncze nierozwinięte przekształca	

		• przekształca równoważniki zdań w zdania	złożone	w zdanie pojedyncze rozwinięte	
Jak łączą się wyrazy w zdaniu	• wymienia rodzaje związków wyrazowych	• definiuje rodzaje związków wyrazowych	• w zdaniu wskazuje wyrazy, które tworzą związki wyrazowe • wskazuje wyrazy poza związkami w zdaniu	• klasyfikuje związki wyrazowe	
Przecinek w zdaniu pojedynczym – przypomnienie wiadomości	• wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym	• w zdaniu wskazuje miejsca, w których powinien być przecinek	• koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji	• tworzy teksty poprawnie stosując przecinki	
Podsumowanie i powtórzenie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>podtytuł, wyrazy dźwiękonaśladowcze, środki stylistyczne (poetyckie), opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy, pisownia q, ę oraz en, em, on, om, przecinek w zdaniu pojedynczym, różne rodzaje wypowiedzeń, związki wyrazowe, wyrazy poza związkami</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
Frances Hodgson Burnet, <i>Tajemniczy ogród</i>	• rozumienie tekstu literackiego pozwala na samodzielne opowiadanie	• przedstawia treść utworu na podstawie cichego czytania tekstu; określa	• wypowiada się w formie sprawozdania, recenzji, notatki, charakterystyki	• redaguje charakterystykę postaci, umiejętnie wprowadzając cytaty z	• wszechstronnie dokonuje oceny prezentowanego bohatera

	odtwórcze • w stopniu zadowalającym pracuje z książką, zaznaczając fragmenty • określa cechy powieści; wskazuje akcję, wątki, bohaterów • potrafi wskazać fikcję i autentyzm utworu	akcję i jej przebieg; rozumie motywy postępowania bohaterów • poprawnie redaguje charakterystykę postaci, streszczenie, opis	• wykazuje dobrą znajomość treści omawianej lektury; omawia elementy świata przedstawionego utworu; określa typ powieści • swobodnie wypowiada się o utworze literackim; nazywa własne stany uczuciowe	tekstu literackiego • zna typy narracji • wskazuje w tekście epickim środki językowe, analizuje i interpretuje je	• bezbłędnie dokonuje analizy utworu epickiego • omawia poznawcze i moralne walory utworu • wskazuje w utworze środki poetyckiego wyrazu i określa ich funkcje.
A było to dobre	• opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza	• omawia kompozycję obrazu • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci	• interpretuje funkcję użytych barw • przedstawia skojarzenia związane z obrazem	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • interpretuje wymowę obrazu • wyraża własny sąd o obrazie	• porównuje obraz z innymi tekstami kultury przedstawiającymi podobną problematykę
Co było na początku?	• relacjonuje treść fragmentu • porządkuje informacje zaprezentowane w tekście • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia</i>, <i>Księga Rodzaju</i> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny	• omawia relacje pomiędzy Bogiem a człowiekiem we fragmencie • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego w wierszu • wskazuje środki stylistyczne w wierszu	• wypowiada się na temat sposobu przedstawienia Boga • wyjaśnia funkcję powtórzeń w tekście • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • omawia sposób przedstawienia Boga w wierszu • określa problematykę utworu • omawia funkcję środków stylistycznych w wierszu	• wyraża własny sąd na temat fragmentu • interpretuje wiersz • wyraża własny pogląd na temat wiersza	• porównuje sposób ukazania stworzenia świata w Biblii i w mitologii

Pierwsi ludzie	• relacjonuje treść fragmentu • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, raj, Eden, związek frazeologiczny</i>	• określa temat i główną myśl fragmentu • odnosi opis Anny Kamieńskiej do pierwowzoru biblijnego	• omawia sposób przedstawienia Boga we fragmencie	• interpretuje znaczenie wyrażen niedosłownych	• w kontekście przeczytanego fragmentu omawia obraz Erastusa Salisbry Fielda
Punkt widzenia	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia</i>	• omawia sposób w jaki fragmenty odnoszą się do Biblii • charakteryzuje bohaterów fragmentu • określa temat fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi sposób przedstawienia Adama i Ewy do stereotypów dotyczących płci • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Skąd się biorą różnice w naszym postrzeganiu rzeczywistości?</i>
Motywy biblijne	• wymienia motywy biblijne obecne w kulturze	• omawia pochodzenie wskazanych motywów biblijnych • wymienia związki frazeologiczne pochodzące z Biblii	• wyjaśnia znaczenie oraz pochodzenie oraz znaczenie związków frazeologicznych pochodzących z Biblii	• odnajduje motywy biblijne w tekstach kultury	• przygotowuje prezentację na temat wybranego motywu biblijnego
Czy ziarno wyda plon?	• relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, przypowieść</i>	• wskazuje w tekście cechy gatunkowe	• wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści	• wyraża własny sąd o tekście	• uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn dla których Jezus z Nazaretu posługiwał się przypowieściami • omawia obraz Vincenta van Gogha w kontekście omawianej przypowieści
Ludzka dobroć	• relacjonuje treść przypowieści	• określa tematykę przypowieści	• formułuje przesłanie przypowieści	• odnosi wydarzenie opisane we fragmencie do	• uczestniczy w dyskusji na temat okazywania

	• wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, przypowieść</i>	• omawia zachowanie bohaterów fragmentu		własnych doświadczeń	współczucia i pomocy w codziennym życiu
Korzystanie z talentu	• relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, przypowieść, talent</i>	• wskazuje w tekście cechy gatunkowe	• wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści	• wyraża własny sąd o tekście	• uczestniczy w dyskusji na temat wykorzystywania swoich możliwości
Wartość przygotowań	• relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, przypowieść, talent</i>	• wskazuje w tekście cechy gatunkowe	• wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści	• wyraża własny sąd o tekście	• uczestniczy w dyskusji na temat okoliczności, w których należy zachować przezorność
Dobroczynia ludzkości	• relacjonuje treść mitu • wyjaśnia pojęcia: <i>mit, mitologia, Olimp, Prometeusz, Zeus</i>	• charakteryzuje bohatera fragmentu • określa tematykę fragmentu • podaje cechy mitu w podanym fragmencie • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • porównuje początki ludzkości przedstawione w Biblii i w mitologii	• wypowiada się na temat najważniejszych bogów greckich
Sila miłości	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> • relacjonuje treść mitu • wyjaśnia pojęcia: <i>mit, mitologia, Tartar</i> Leopold Staff, <i>Odys</i> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje adresata lirycznego	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> • charakteryzuje bohaterów fragmentu • określa tematykę mitu • wskazuje cechy mitu w podanym fragmencie Leopold Staff, <i>Odys</i> • określa temat wiersza • wskazuje środki stylistyczne	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> • określa problematykę mitu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst Leopold Staff, <i>Odys</i> • określa problematykę wiersza • omawia funkcję środków stylistycznych • określa nastrój wiersza	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach Leopold Staff, <i>Odys</i> • wyraża własny sąd na temat wiersza • wypowiada się na temat Odyszeusza • interpretuje utwór	• uczestniczy w dyskusji na temat też postawionych w wierszu Leopolda Staffa

W świecie mitów	wymienia najważniejsze postacie z mitologii	opisuje najważniejsze postacie z mitologii	wskazuje teksty kultury współczesnej, w której obecne są motywy biblijne	omawia przyczyny wpływu mitologii na kulturę wieków późniejszych	przedstawia wybrany tekst kultury zawierający odwołania do mitologii
Jan redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu lub przypowieści?	zdefiniuje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści	proponuje alternatywne zakończenie wybranego mitu lub przypowieści	redaguje plan wydarzeń opowiadania twórczego	redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści	
Zasady postępowania	- relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wskazuje narratora	- określa tematykę fragmentu - charakteryzuje narratora oraz bohaterów utworu	- określa problematykę fragmentu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	uczestniczy w dyskusji na temat konieczności przestrzegania zasad
Tolerancja	- referuje treść wiersza - określa rodzaj literacki - wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	- wskazuje środki stylistyczne - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	- określa problematykę utworu - określa funkcję środków stylistycznych - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - określa nastrój utworu	- wyraża własny sąd na temat wiersza - interpretuje znaczenie tytułu	uczestniczy w dyskusji na temat wartości nadających życiu sens
Użycie nawiasu	relacjonuje zasady używania nawiasu	wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy	uzupełnia podany tekst o nawiasy	redaguje tekst z użyciem nawiasów	
Radość obdarowywania	relacjonuje treść fragmentu, ustala	określa tematykę fragmentu	określa problematykę fragmentu	wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach	uczestniczy w dyskusji na temat problemu

	- kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wskazuje narratora - wyjaśnia pojęcie: <i>powieść obyczajowa</i>	charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu	- nazywa emocje, których doświadczają bohaterowie - wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	poruszonego we fragmencie
Pisownia wyrazów obcych	wymienia sposoby zapisywania wyrazów obcego pochodzenia	uzupełnia podany tekst odpowiednią formą wyrazu obcego	uzupełnia podany tekst właściwie zapisanymi słowami obcego pochodzenia	stosuje oryginalną oraz spolszczoną wersję zapisu wyrazów obcych	
Jak rozpoznaje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie?	- definiuje zdanie złożone - wymienia cechy zdań złożonych współrzędnie i zdań złożonych podrzędnie	- rozpoznaje zdania złożone współrzędnie - rozpoznaje zdania złożone podrzędnie	nazywa rodzaje zdań złożonych	wykonuje wykresy zdań złożonych	
Jak rozpoznaje typy zdań złożonych współrzędnie?	wymienia cechy różnych typów zdań współrzędnych	rozpoznaje poszczególne typy zdań złożonych współrzędnie	tworzy i zapisuje zdania złożone współrzędnie	wykonuje wykresy zdań	
Podsumowanie i powtórzenie	- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie - posługuje się terminami i pojęciami: <i>powieść obyczajowa, pamiętnik, przypowieść, powtórzenie, opowiadanie twórcze na podstawie mitu lub przypowieści, pisownia wyrazów obcych, użycie nawiasu, zdanie złożone, zdanie złożone</i>	wykorzystuje najważniejsze konteksty	- wyciąga wnioski - określa własne stanowisko	- poprawnie interpretuje wymagany materiał - właściwie argumentuje - uogólnia, podsumowuje i porównuje	- wykorzystuje bogate konteksty - formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	<i>podrzędnie, zdania złożone współrzędnie (łącznie, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe)</i>				
Spotkania z naturą	• opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• wypowiada się na temat sposobu przedstawienia zwierząt • nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • interpretuje funkcję barw • interpretuje tytuł obrazu • wyraża własny sąd o obrazie	• porównuje obraz z innymi tekstami kultury poruszającymi podobną problematykę
Zdziwienie światem	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • wyjaśnia funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie tytułu	• wymienia zaobserwowane przez siebie cuda natury
Uczucia zwierząt	• referuje treść artykułu	• wskazuje cechy artykułu prasowego w tekście • określa temat tekstu	• określa główną myśl tekstu • odróżnia informacje o faktach od opinii • wskazuje i nazywa wartości opisane w artykule	• wyraża własny sąd o temacie artykułu • wypowiada się na temat ostatniego zdania w artykule	• uczestniczy w dyskusji na temat sposobu traktowania zwierząt przez ludzi
Człowiek w cywilizowanym świecie	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • wyjaśnia funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• uczestniczy w dyskusji na temat wpływu przemian cywilizacyjnych na człowieka

			tekst • charakteryzuje nastrój utworu		
Co dziedziczymy?	• referuje treść komiksu • wyjaśnia pojęcie: <i>komiks</i> • omawia świat przedstawiony	• określa temat utworu • charakteryzuje bohaterów komiksu	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie budzi w nim komiks • wskazuje wartości zaprezentowane w komiksie	• interpretuje zakończenie komiksu • charakteryzuje komiks jako tekst kultury, wskazuje charakterystyczne dla niego cechy	• uczestniczy w dyskusji na temat wpływu przemian cywilizacyjnych na życie człowieka
Jak redaguje list oficjalny?	• definiuje list oficjalny	• wymienia części, z których składa się list oficjalny • wybiera argumenty adekwatne do określonego listu oficjalnego	• przekształca podaną wiadomość w list oficjalny • koryguje podany przykład listu oficjalnego	• redaguje list oficjalny	
Jak kulturalnie się porozumiewać?	• wymienia cechy języka potocznego • wymienia elementy składające się na etykietę językową	• wyjaśnia, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej a w jakich – nieoficjalnej odmiany języka	• wskazuje różnice pomiędzy językiem mówionym a językiem pisanym	• posługuje się różnymi odmianami języka stosownie do sytuacji	
Co już wiemy o głoskach i sylabach?	• odróżnia głoski od liter • dzieli głoski na samogłoski i spółgłoski	• definiuje głoski, sylaby i litery	• odróżnia spółgłoski miękkie od twardych	• wskazuje słowa, w których litera <i>i</i> oznacza tylko miękkość głoski, w których – tworzy sylabę	
Jak rozróżnić głoski dźwięczne i bezdźwięczne oraz ustne i nosowe?	• wymienia cechy głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych • wymienia cechy głosek ustnych i nosowych	• wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w podanych wyrazach • wskazuje głoski ustne i nosowe w podanych wyrazach	• odróżnia głoski dźwięczne od bezdźwięcznych oraz ustne od nosowych	• wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe w tekście	

Jak akcentować wyrazy? Jak intonować zdania?	- wymienia sytuacje, kiedy akcentujemy wyrazy na trzecią i na czwartą sylabę od końca - definiuje słowo: <i>intonacja</i>	identyfikować akcent paroksytoniczny jako dominujący w języku polskim	wskazuje akcent w podanych wyrazach	czyta podany tekst poprawnie akcentując wszystkie wyrazy	
Pisownia wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h	wymienia zasady pisowni ó i u, rz i ż oraz ch i h	uzupełnia podane słowa odpowiednimi literami	- podaje wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię - poprawnie zapisuje podane słowa	tworzy tekst, w którym stosuje poprawną pisownię wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h	
Człowiek i natura	- referuje treść wiersza - określa rodzaj literacki - wskazuje podmiot liryczny	- wskazuje środki stylistyczne - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego - omawia sytuację liryczną	- określa problematykę utworu - określa funkcję środków stylistycznych - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - określa nastrój utworu	- wyraża własny sąd na temat wiersza - interpretuje utwór	wskazuje inne teksty kultury mówiące o sposobie postrzegania natury przez człowieka
Jak poprawnie używa średnika?	wyjaśnia, do czego służy średnik w wypowiedziach	wyjaśnia, w jakim celu został użyty średnik we wskazanym tekście	uzupełnia podany tekst średnikami	układa tekst z zastosowaniem średników	
Walka z plastikiem	referuje treść fragmentu	- wskazuje we fragmencie cechy artykułu prasowego - określa temat tekstu	- określa główną myśl tekstu - omawia funkcję śródtytułów - odróżnić informacje o faktach od opinii - wskazuje i nazywa wartości opisane w artykule	- wyraża własny sąd o temacie artykułu - wyjaśnia, w jakim celu autor przywołuje dane wyrażone liczebnikami	omawia fotografię umieszczoną w podręczniku w kontekście przeczytanego artykułu
Podsumowanie i powtórzenie	odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystuje najważniejsze konteksty	- wyciąga wnioski - określa własne	poprawnie interpretuje wymagany materiał	wykorzystuje bogate konteksty

	• posługuje się terminami i pojęciami: <i>list oficjalny, pisownia wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h, średnik, głoski (spółgłoski miękkie i twarde, funkcje litery i, głoski dźwięczne i bezdźwięczne, głoski ustne i nosowe), wymowa (zasady akcentowania, zasady intonacji)</i>		stanowisko	• właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
Kartki z kalendarza	• opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza	• omawia kompozycję obrazu • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci	• wskazuje problem przedstawiony na obrazie • nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • interpretuje funkcję barw • interpretuje tytuł obrazu • wyraża własny sąd o obrazie	• uczestniczy w dyskusji na temat sztuki w przestrzeni publicznej
11 listopada – Narodowe Święto Niepodległości	• referuje treść fragmentu • wyjaśnia pojęcie: <i>patriotyzm</i>	• określa temat fragmentu • formułuje w punktach, na czym polega współczesny patriotyzm	• określa główną myśl tekstu • wskazuje i nazywa wartości opisane w tekście	• omawia funkcję porównania do ogrodnika • wyraża własny sąd o temacie artykułu	• uczestniczy w dyskusji na temat różnych sposobów postrzegania słowa: <i>patriotyzm</i>
24 grudnia – Wigilia świąt Bożego Narodzenia	• referuje treść wiersza	• określa temat utworu • wypowiada się na temat specyfiki wiersza Ludwika Jerzego Kerna	• omawia funkcję epitetów	• wyraża swoją opinię na temat wiersza • omawia symbolikę ozdób choinkowych	• uczestniczy w dyskusji na temat różnych sposobów świętowania Bożego Narodzenia
14 lutego – walentynki	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohatera fragmentu • nazywa emocje, których doświadcza bohater	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn negatywnego nastawienia do walentynek

			wartości ważne dla bohaterów		
2 kwietnia – Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci	• referuje treść listu	• określa temat listu • wylicza, z czego składa się wyobrażenia według autorki listu	• wyjaśnia sformułowania metaforyczne użyte w liście	• omawia problematykę listu • wyraża własny sąd o treści listu	• omawia książki, które najintensywniej zapadły mu w pamięć
Wielkanoc	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • wyjaśnia funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• przedstawia różne sposoby świętowania Wielkanocy

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *NOWE Słowa na start!* dla szkoły podstawowej zredagowano na podstawie propozycji wydawnictwa. Kolejność omawianych zagadnień może ulec zmianie; porządek ustala polonista uczący w danym oddziale.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny w roku szkolnym 2025/2026

Zamieńmy słowo 7

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

I. KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

I.1. Czytanie utworów literackich – liryka

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 7				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
wie, że liryka jest jednym z rodzajów literackich, odróżnia utwór liryczny od utworu epickiego, zna podstawowe cechy utworów lirycznych, wygłasza z pamięci wskazany utwór liryczny, krótko opowiada, o czym jest przeczytany wiersz, nazywa swoje wrażenia wywołane lekturą wiersza, wie, kto to osoba mówiąca w wierszu, wyjaśnia pojęcie <i>podmiot liryczny</i> , wie, kto to bohater liryczny,	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> wymienia cechy poezji, czyta wiersz głośno i wyraźnie, wygłasza z pamięci wskazany utwór liryczny, zwracając uwagę na znaki przestankowe, wypowiada się na temat przeczytanego wiersza, podejmuje próbę uzasadnienia swoich wrażenia wywołanych lekturą wiersza, wskazuje w wierszu wartości ważne dla poety, określa nastrój wiersza, tworzy projekt pracy (rysunek, drama itp.) interpretującej	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> uzasadnia, dlaczego utwór należy do liryki, czyta / wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, zgodnie z tematem i stylem dzieła, określa temat wiersza, opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu, wyodrębnia obrazy poetyckie, nazywa i uzasadnia swoje uczucia wywołane lekturą wiersza, przedstawia, również w formie przekładu	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> wyjaśnia, na czym polega język poezji, czytając / wygłaszając wiersz, stosuje odpowiednie tempo, intonację i modulację głosu, dokonuje interpretacji głosowej utworu lirycznego, ciekawie opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu, o podmiocie lirycznym, bohaterze oraz ich uczuciach, opisuje zachowanie bohatera wiersza i wyraża swoją	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> prezentuje informacje na temat wiersza w dowolnie wybranej formie, w tym w formie interaktywnej, samodzielnie analizuje i interpretuje utwór poetycki, stosując różne techniki uczenia się, tworzy własne przykłady poznanych środków artystycznych, wyjaśnia funkcje poznanych środków artystycznych, omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 7**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
wyjaśnia pojęcie adresata / odbiorcy utworu, odróżnia podmiot liryczny od adresata, odróżnia wers od strofy (zwrotki), wyjaśnia, czym są rym, wers, refren, zna nazwy środków artystycznych: <i>epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, apostrofa, ożywienie, symbol, neologizm</i>, wymienia elementy rytmizujące: wers, strofa, rym, rytm, zna pojęcia pieśni, trenu, przedstawia tematykę wiersza, zna pojęcie ironii, wie, jakie jest przesłanie wiersza, rozpoznaje w utworach lirycznych wartości ważne dla Polaków,	wiersz – przekład intersemiotyczny, nazywa wyrazy wskazujące na osobę mówiącą w wierszu (podmiot liryczny) i adresata, opowiada o podmiocie lirycznym, przedstawiając jego myśli i uczucia, określa adresata wiersza, wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata, wskazuje bohatera wiersza, rozpoznaje w utworach lirycznych epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, ożywienia, symbole, wskazuje w wierszu rymy, rozpoznaje elementy rytmizujące utwór, rozpoznaje pieśń, tren, dzieli wersy na sylaby, wie, na czym polega ironia w omawianych utworach lirycznych, rozpoznaje przesłanie wiersza i wypowiada się na temat jego	intersemiotycznego (np. rysunek, drama itp.), jak rozumie omawiany wiersz, wskazuje cechy podmiotu lirycznego, określa cechy bohatera wiersza, porównuje i nazywa rymy w dwóch dowolnie wybranych strofach, rozpoznaje w utworach lirycznych przenośnie, uosobienia, neologizmy artystyczne rozpoznaje refren jako element rytmizujący utwór, wymienia cechy pieśni, trenu, wyjaśnia, na czym polega ironia, dostrzega ironię w omawianych wierszach, formułuje przesłanie utworu lirycznego i zastanawia się nad jego aktualnością, porównuje wartości ważne dla Polaków ze swoimi wartościami, dostrzega różne konteksty	opinię na jego temat, porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, opisuje adresata wiersza, wskazuje cytaty, dzięki którym nazywa uczucia wywołane lekturą wiersza, wyjaśnia, jak rozumie przesłanie wiersza, wyjaśnia znaczenie przenośnie utworu lirycznego, uzasadnia własne rozumienie wiersza, rozpoznaje funkcje środków artystycznych w omawianych wierszach, odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, wskazuje w wierszu elementy rytmizujące, wskazuje cechy pieśni, trenu w danym utworze, definiuje pojęcie ironii, omawia znaczenie ironii w wierszu, wyjaśnia przesłanie utworu lirycznego i ocenia jego	w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, interpretuje wiersz i uzasadnia swoją tezę interpretacyjną, odwołując się do elementów utworu, charakteryzuje podmiot liryczny, odwołując się do treści wiersza, charakteryzuje bohatera, odwołując się do treści wiersza, porównuje podmiot liryczny z adresatem i bohaterem wiersza i przedstawia wnioski, rozpoznaje pieśń, tren wśród innych gatunków literackich, tworzy pytania do hipotezy interpretacyjnej na temat wiersza, w interpretacji utworów lirycznych wykorzystuje odwołania do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi,

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 7				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
dostrzega w omawianych wierszach elementy historyczne, wymienia autorów utworów lirycznych wskazanych w <i>Podstawie programowej</i> .	aktualności, wymienia wydarzenia historyczne zawarte w omawianych wierszach, rozumie słowo <i>kontekst</i> i zna rodzaje kontekstów, zna elementy z życia autorów utworów lirycznych wskazanych w <i>Podstawie programowej</i> .	w omawianych utworach lirycznych, posługuje się biografią autora w interpretacji utworów lirycznych.	aktualność, omawiając utwory liryczne, nawiązuje do wybranych kontekstów, np. historycznego, biograficznego, filozoficznego, kulturowego, dostrzega i wskazuje nawiązania biograficzne w omawianych utworach lirycznych.	narodowymi, religijnymi, etycznymi, w interpretacji utworów lirycznych wykorzystuje potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, kulturowy, filozoficzny, społeczny.

I.1. Czytanie utworów literackich – epika

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 7**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
wie, że epika jest jednym z rodzajów literackich, odróżnia utwór epicki od utworu lirycznego, wymienia elementy świata przedstawionego: czas, miejsce akcji, bohaterowie, wydarzenia, rozpoznaje fikcję literacką, wskazuje elementy realistyczne (rzeczywiste) w omawianych utworach epickich, wymienia wybrane gatunki epickie, np. baśń, legenda, opowiadanie, powieść, nowela, wymienia tytuł jako element budowy utworu epickiego, wymienia wybrane wydarzenia tworzące akcję utworu, rozpoznaje, kim jest osoba mówiąca w utworze epickim,	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> wymienia cechy utworu epickiego, opisuje wybrane elementy świata przedstawionego, wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w utworach epickich, wymienia cechy gatunkowe opowiadania, powieści, noweli, wyszukuje w tekście określone informacje, wskazuje tytuł jako element budowy utworu epickiego, ustala kolejność zdarzeń, nazywa rodzaj narratora i narracji, rozpoznaje rodzaje bohaterów w utworze, przedstawia wybranego bohatera, wymienia niektóre cechy bohaterów, rozpoznaje wątki poboczne, wypowiada się na temat	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> czyta głośno, wyrażnie, z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, rozpoznaje rodzaj literacki czytanego tekstu – epika, rozpoznaje czytany utwór jako opowiadanie, powieść, nowelę, opowiada o elementach świata przedstawionego, odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych rozpoznaje puentę jako element budowy utworu epickiego, opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły, charakteryzuje narratora utworu, określa, czy dany bohater jest główny czy drugoplanowy, wymienia większość cech bohaterów,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> analizuje elementy świata przedstawionego i wyciąga wnioski, wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi i fantastycznymi w utworach epickich, uzasadnia przynależność rodzajową utworu do epiki oraz gatunkową do opowiadania, powieści, noweli, rozpoznaje punkt kulminacyjny jako element budowy utworu epickiego, rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, wskazuje cechy narratora w zależności od jego rodzaju, rozpoznaje rodzaj bohatera w omawianym utworze, określa relacje łączące bohaterów utworu, uzasadnia wskazane cechy	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> porównuje elementy świata przedstawionego różnych utworów, uzasadnia przynależność rodzajową i gatunkową utworu, podając odpowiednie przykłady, rozpoznaje funkcje elementów budowy utworu: tytułu, puenty, punktu kulminacyjnego, prezentuje według własnego pomysłu, z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami w utworze, porównuje narratorów w różnych utworach, charakteryzuje bohatera, również za pomocą narzędzi interaktywnych, porównuje narrację pierwszoosobową z trzecioosobową

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 7**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
rozpoznaje i wymienia bohaterów utworu, zna pojęcia: <i>narrator</i> i <i>narracja</i> , rozpoznaje w utworze wątek główny, nazywa swoje wrażenia wywołane lekturą tekstu, rozpoznaje w tekście znaczenia dosłowne, opowiada ustnie o treści utworu, zachowując kolejność zdarzeń, wie, że tekst może mieć znaczenie przenośne, wie, czym jest alegoria, wymienia cechy postawy bohatera, wie, jakie jest przesłanie utworu, rozpoznaje w utworach epickich wartości ważne dla Polaków, dostrzega w omawianych utworach epickich elementy historyczne, wymienia autorów utworów epickich wskazanych	przeczytanego utworu, wskazuje wartości ważne dla bohaterów, omawia postawę bohatera, rozpoznaje w utworze ważne informacje, tworzy projekt pracy (rysunek, drama, spektakl teatralny itp.) będącej interpretacją utworu – przekład intersemiotyczny, dostrzega przenośny sens opowieści z Biblii, rozpoznaje w tekście alegorię, rozpoznaje przesłanie utworu, na podstawie poznanych tekstów tworzy drabinę wartości ważnych dla Polaków na przestrzeni dziejów, wymienia wydarzenia historyczne zawarte w omówionych tekstach, rozumie słowo <i>kontekst</i> i zna rodzaje kontekstów w utworach epickich, zna elementy z życia autorów utworów epickich wskazanych w <i>Podstawie programowej</i> .	zbiera informacje o bohaterze, uzasadnia rodzaj narracji: pierwszoosobowej i trzecioosobowej, omawia wątek główny, określa doświadczenia bohaterów, prezentuje własne rozumienie utworu, ocenia bohaterów, rozpoznaje informacje mniej ważne w utworze, rozpoznaje fakty i opinie, odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, omawia przenośne znaczenia opowieści biblijnych, podaje przykłady alegorii, zna przyczyny niepowodzeń bohatera, wypowiada się na temat przesłania utworu, porównuje wartości ważne dla Polaków ze swoimi wartościami, dostrzega różne konteksty w omawianych utworach	bohaterów, odwołując się do treści utworu, selekcjonuje zebrane informacje o bohaterze, odróżnia bohatera głównego od drugoplanowego, dokonuje analizy fragmentu utworu, aby określić rodzaj narracji, określa tematykę utworu, omawia wątek poboczny, porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami, odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, porównuje treść czytanych utworów z własnymi doświadczeniami, interpretuje biblijne opowieści, omawia funkcje alegorii, ocenia postawę bohatera i przyczyny jego niepowodzenia, formułuje przesłanie utworu, omawiając utwory epickie, nawiązuje do wybranych	i przedstawia wnioski, określa problematykę utworu i prezentuje ją w twórczy sposób, ciekawie prezentuje własną interpretację biblijnych opowieści, w interpretacji utworów epickich wykorzystuje odwołania do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi, w interpretacji utworów epickich wykorzystuje elementy wiedzy o historii i kulturze, w interpretacji utworów epickich odwołuje się do kontekstu biograficznego, wyjaśnia wpływ kontekstu historycznego i historycznoliterackiego na treść i formę utworów epickich, porównuje utwory epickie z różnych kultur i epok,

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 7				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
w <i>Podstawie programowej</i> .		epickich, posługuje się biografią autora w interpretacji utworów epickich.	kontekstów, np. historycznego, biograficznego, filozoficznego, kulturowego, dostrzega i wskazuje nawiązania biograficzne w omawianych utworach epickich.	uwzględniając kontekst kulturowy, filozoficzny i społeczny.

I.1. Czytanie utworów literackich – dramat

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 7				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY DRAMATYCZNE				
zna pojęcie dramatu, wie, że dramat to jeden z rodzajów literackich,	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> wie, czym cechuje się dramat	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> czyta utwór wyraźnie,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> uzasadnia, dlaczego utwór	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> udowadnia, że czytany utwór

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 7**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY DRAMATYCZNE				
wie, że gatunki dramatu to tragedia i komedia, zna podstawowe cechy utworów dramatycznych, odróżnia utwór pisany prozą i wierszem od dramatu, rozpoznaje czytany utwór jako dramat, krótko opowiada, o czym jest omawiany utwór dramatyczny, wymienia elementy świata przedstawionego w dramacie: czas, miejsce akcji, bohaterowie, wydarzenia, rozumie pojęcie bohatera tragicznego, podaje wybrane wydarzenia omawianego utworu dramatycznego, dostrzega komizm w dramacie, wie, czym się różni realizm od fantastyki w utworze dramatycznym, wie, że akcja dramatu dzieli się na etapy,	jako rodzaj literacki, zna cechy utworów dramatycznych, wie, czym cechuje się tragedia i komedia, opisuje elementy świata przedstawionego w dramacie, wymienia charakterystyczne elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog, wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne, wyszukuje w dramacie określone informacje, ustala kolejność wydarzeń, rozpoznaje rodzaje bohaterów, przedstawia wybraną postać, wymienia niektóre cechy bohaterów dramatu, wskazuje wartości ważne dla bohaterów dramatu, wie, kto to jest bohater tragiczny, zna pojęcie komizmu, wypowiada się na temat przeczytanego dramatu,	z podziałem na role i z odpowiednią artykulacją, rozpoznaje dramat jako rodzaj literacki, wskazuje cechy utworów dramatycznych, wymienia cechy tragedii i komedii, opowiada o elementach świata przedstawionego w dramacie, wskazuje akt, scenę, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog, odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych, porządkuje wydarzenia, prezentuje w dowolnej formie treść dramatu, w tym w formie interaktywnej, opowiada o wybranych wydarzeniach, określa rodzaj bohatera: główny i drugoplanowy, wymienia większość cech bohaterów, wskazuje bohatera tragicznego,	jest dramatem, omawia cechy rodzajowe dramatu i cechy gatunkowe tragedii i komedii, analizuje elementy świata przedstawionego w dramacie i wyciąga wnioski, wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi dramatu, omawia zdarzenia realistyczne i fantastyczne, określa przyczyny zdarzeń, rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, rozpoznaje rodzaj bohatera, określa relacje łączące bohaterów, uzasadnia wskazane cechy postaci, odwołując się do utworu, wyjaśnia, dlaczego dana postać jest bohaterem tragicznym, odróżnia bohatera głównego od drugoplanowego,	jest dramatem, podając odpowiednie przykłady z tekstu, prezentuje według własnego pomysłu, z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami w dramacie, charakteryzuje bohatera dramatu, również za pomocą narzędzi interaktywnych, określa problematykę dramatu i prezentuje ją w twórczy sposób, wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w dramacie, odwołując się do znajomości całej lektury, określa funkcje komizmu.

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 7				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY DRAMATYCZNE				
wie, że dzieło dramatyczne ma kontekst kulturowy i biograficzny.	rozpoznaje w dramacie informacje ważne, tworzy projekt pracy (rysunek, drama, spektakl teatralny itp.) będącej interpretacją utworu dramatycznego – przekład intersemiotyczny, zna etapy rozwoju akcji dramatycznej, zna kontekst kulturowy i biograficzny dramatu, rozumie pojęcie dramatu romantycznego bierze udział w inscenizacji fragmentu dramatu.	ocenia bohaterów dramatu, rozpoznaje informacje mniej ważne w dramacie, wskazuje komizmu, odczytuje omawiane teksty dramatyczne na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, nazywa etapy rozwoju akcji dramatycznej, rozumie kontekst kulturowy i biograficzny dramatu, rozpoznaje cechy dramatu romantycznego.	porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi, odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, objaśnia przejawy komizmu, omawia etapy rozwoju akcji dramatycznej, wyjaśnia kontekst kulturowy i biograficzny dramatu, wskazuje w utworze cechy dramatu romantycznego, organizuje inscenizację.	

I.1. Czytanie utworów literackich – ballada

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 7				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY SYNKRETYCZNE				
wie, że ballada zawiera elementy epiki, liryki i dramatu, wymienia elementy świata przedstawionego w balladzie, wie, czym jest punkt kulminacyjny, wie, na czym polega romantyczna wizja natury, dostrzega problem winy i kary w balladzie, tworzy proste wypowiedzi inspirowane balladą.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> zna cechy ballady, dostrzega w balladzie elementy epiki, liryki i dramatu, omawia elementy świata przedstawionego z podziałem na fikcyjne i fantastyczne, wyjaśnia, czym jest punkt kulminacyjny, rozumie romantyczną wizję natury, rozumie problem winy i kary w balladzie, dostrzega w sztuce nawiązania do omawianej ballady, tworzy wypowiedzi inspirowane przeczytaną balladą.	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> wymienia cechy ballady, wie, na czym polega synkretyzm ballady, porządkuje wydarzenia w sposób przyczynowo-skutkowy, wyszukuje informacje na temat bohaterów, wskazuje punkt kulminacyjny w balladzie, wyjaśnia romantyczną wizję natury, wypowiada się na temat problemu winy i kary, ocenia dzieła sztuki nawiązujące do ballady, tworzy ciekawe wypowiedzi inspirowane balladą.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> wnikliwie omawia cechy ballady, wyjaśnia, na czym polega synkretyzm ballady, porządkuje zebrany materiał na temat ballady, określa funkcje punktu kulminacyjnego, interpretuje romantyczną wizję natury, omawia problem winy i kary w balladzie, interpretuje dzieła sztuki nawiązujące do omawianej ballady, tworzy rozbudowane wypowiedzi inspirowane przeczytaną balladą.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> samodzielnie analizuje i interpretuje omawianą balladę, prezentuje według własnego pomysłu, również interaktywnie, świat przedstawiony w balladzie.

I.2. Odbiór tekstów kultury

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 7**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
INNE TEKSTY KULTURY				
określa tematykę tekstu kultury, nazywa wrażenia wywołane obrazem, grafiką, rzeźbą, fotografią, wymienia elementy tekstu kultury, dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą publicystyczną, naukową i popularnonaukową, wie, że są różne gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł, rozpoznaje wywiad i artykuł wśród innych gatunków publicystycznych, wie, co to jest lid.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> wyszukuje w tekście potrzebne informacje, prezentuje elementy obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii, wymienia elementy realistyczne i fantastyczne obrazu, cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego, rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł, podaje funkcje lidu, dostrzega wartości estetyczne poznanych tekstów kultury.	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> wskazuje cechy tekstów kultury, opisuje sytuację ukazaną w danym tekście, nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii, określa uczucia wywołane tekstem kultury, przedstawia własne rozumienie tekstu kultury, określa funkcje literatury pięknej, publicystycznej, popularnonaukowej i naukowej, określa podstawowe cechy wywiadu i artykułu, określa znaczenie lidu.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej w danym tekście, opisuje elementy obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii, przedstawia własne rozumienie tekstu kultury poprzez podanie tematów rozmów ukazanych postaci, znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych, porównuje różne dzieła, omawia funkcje lidu.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> określa nastrój obrazu grafiki, rzeźby, fotografii oraz uzasadnia swoją wypowiedź, przedstawia własne zdanie na temat sytuacji ukazanej w tekście kultury, omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch, dokonuje przekładu intersemiotycznego, np. tworzy historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie czy fotografii, przedstawia własną interpretację dzieła sztuki.

II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

II.1. Gramatyka języka polskiego – fonetyka

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 7**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FONETYKA				
zna pojęcie fonetyka, odróżnia głoskę od litery i sylaby, wie, że są różne rodzaje głosek, rozpoznaje samogłoski i spółgłoski, rozpoznaje sylabę, zna zasady dzielenia wyrazów na sylaby, wie, że <i>i</i> w wyrazie może pełnić różne funkcje, wie, czym są upodobnienia fonetyczne, dostrzega rozbieżności między mową a pismem, wie, co to jest intonacja i zdaniowy, zna reguły akcentowania w języku polskim	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> rozumie, czym zajmuje się fonetyka, rozumie wpływ narządów mowy na sposób wymawiania głosek, rozróżnia rodzaje głosek: samogłoska–spółgłoska, dźwięczna–bezdźwięczna, ustna–nosowa, miękka–twarda, rozumie funkcje głoski <i>i</i> , rozumie, na czym polegają zjawiska fonetyczne, w tym upodobnienia, rozumie, co to jest intonacja oraz akcent wyrazowy i zdaniowy, wymienia reguły akcentowania w języku polskim, rozpoznaje wyjątki od zasad akcentowania.	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby, wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski, dzieli wyrazy na sylaby, poprawnie przenosi wyrazy, określa rolę samogłoski <i>i</i> , omawia mechanizm upodobnień fonetycznych rozpoznaje rodzaj i kierunek upodobnienia, definiuje pojęcia intonacji oraz akcentu wyrazowego i zdaniowego, stosuje reguły akcentowania w języku polskim oraz prawidłową intonację, wymienia wyjątki od zasad akcentowania.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> omawia narządy mowy i ich wpływ na sposób wymawiania głosek, rozpoznaje rodzaje wszystkich głosek i omawia ich cechy, rozpoznaje funkcję litery <i>i</i> w wyrazie, objaśnia mechanizm upodobnień fonetycznych, podaje przykłady różnych rodzajów upodobnień, wyjaśnia, na czym polega intonacja oraz akcent wyrazowy i zdaniowy, wypowiada się z prawidłową intonacją, prawidłowo akcentuje wyrazy i zdania oraz wyjątki.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> dzieli wyraz na głoski i wskazuje różne funkcje głoski <i>i</i> , rozumie i wykorzystuje wiedzę o głoskach oraz upodobnieniach do poprawnego mówienia i pisania, świadomie i bezbłędnie akcentuje wyrazy i zdania we wszystkich swoich wypowiedziach oraz podczas czytania i recytacji.

II.1. Gramatyka języka polskiego – słowotwórstwo

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 7				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SŁOWOTWÓRSTWO				
zna pojęcie słowotwórstwa, zna pojęcia tematu słowotwórczego i definicji słowotwórczej, zna pojęcie formantu, wie, że są różne rodzaje formantów, rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny, zna pojęcie kategorii znaczeniowej, wie, jakie znaczenia są nadawane wyrazom przez formanty, wie, co to jest rodzina wyrazów, zna pojęcia wyraz <i>pokrewny, rdzeń, rdzenie oboczne</i> , wie, czym są wyrazy złożone, zna podstawowe zasady pisowni wyrazów złożonych.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> wie, czym zajmuje się słowotwórstwo, odróżnia wyraz podstawowy od wyrazu pochodnego, wie, co to jest temat słowotwórczy, próbuje tworzyć definicje słowotwórcze wyrazu, wskazuje formant w wyrazie pochodnym, zna funkcję formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozumie pojęcie kategorii znaczeniowej, rozpoznaje znaczenia nadawane wyrazom przez formanty, wyjaśnia, co to jest rodzina wyrazów, rozpoznaje wyraz pokrewny, rdzeń, rdzenie oboczne, odróżnia wyrazy złożone od	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> wyjaśnia, czym zajmuje się słowotwórstwo, wyjaśnia, czym są wyrazy podstawowe i wyrazy pochodne, wskazuje temat słowotwórczy, tworzy definicje słowotwórcze, zna rodzaje formantów, wyjaśnia funkcję formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, podaje przykłady kategorii znaczeniowych wyrazów, rozpoznaje rodzinę wyrazów, wskazuje rdzeń i oboczności w wyrazach pokrewnych, rozpoznaje w tekście wyrazy złożone, wyjaśnia zasady pisowni wyrazów złożonych.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> rozpoznaje wyrazy podstawowe i wyrazy pochodne, rozróżnia temat słowotwórczy, poprawnie tworzy definicje słowotwórcze, rozpoznaje rodzaj formantu, wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, omawia funkcję znaczeniotwórczą formantów, omawia kategorie znaczeniowe wyrazów, podaje przykłady wyrazów należących do jednej rodziny, tworzy wyrazy pokrewne, przedstawia na wykresie zależności między wyrazami pokrewnymi,	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> świadomie stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy podstawowe i pochodne, świadomie stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy należące do różnych kategorii znaczeniowych, świadomie stosuje wyrazy pokrewne i złożone w swoich wypowiedziach , przedstawia analizę słowotwórczą wyrazu.

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 7				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SŁOWOTWÓRSTWO				
	innych, zna zasady pisowni wyrazów złożonych.		tworzy wyrazy złożone, stosuje w praktyce zasady pisowni wyrazów złożonych.	

II.1. Gramatyka języka polskiego – fleksja

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 7				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FLEKSJA				
rozpoznaje czasownik wśród innych części mowy, podaje pytania czasownika, rozpoznaje różne formy czasownika, odróżnia bezokolicznik od odmiennych form czasownika, wie, przez co odmienia się czasownik, wyjaśnia, czym jest czasownik w formie osobowej i nieosobowej, wie, że imiesłowy są nieosobowymi formami czasownika, wymienia imiesłowy: przymiotnikowy i przysłówkowy, odróżnia imiesłów od innych części mowy, zna zasady tworzenia i odmiany imiesłów, zna podstawowe zasady pisowni <i>nie</i> z różnymi	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> rozpoznaje czasownik w zdaniu, rozpoznaje nieosobowe formy czasownika: formy zakończone na <i>-no</i> , <i>-to</i> , bezokoliczniki, wyjaśnia, dlaczego imiesłowy są nieosobowymi formami czasownika, wymienia rodzaje imiesłówów przymiotnikowych, podaje końcówki imiesłówów, wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłówów, wie, jak odróżnić imiesłów od przymiotnika, tworzy imiesłowy z partykułą <i>nie</i> , zna zasady pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, wymienia zasady odmiany nazw miejscowych i nazw mieszkańców, podaje zasady zapisu nazw	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> odróżnia czasownik od innych części mowy, rozpoznaje rodzaj czasownika, odmienia czasownik przez osoby, liczby, rodzaje, czasy, odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych, rozpoznaje różne rodzaje imiesłówów przymiotnikowych i przysłówkowych, wskazuje imiesłów w zdaniu, wymienia wyjątki od zasad pisowni partykuły <i>nie</i> , rozpoznaje nazwy miejscowe, stosuje zasady odmiany i zapisu nazw miejscowych i nazw mieszkańców.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> tworzy różne rodzaje imiesłówów od czasowników, odmienia imiesłowy przymiotnikowe, przekształca wskazane czasowniki na konstrukcje z imiesłowami, bezbłędnie zapisuje <i>nie</i> z różnymi częściami mowy uwzględnienia wyjątki od zasad pisowni partykuły <i>nie</i> , podaje własne przykłady nazw miejscowych, bezbłędnie odmienia i zapisuje nazwy miejscowe i nazwy mieszkańców.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> poprawnie używa imiesłówów, wskazuje i poprawia błędy fleksyjne związane z użyciem imiesłówów, redaguje tekst z użyciem wszystkich rodzajów imiesłówów, redaguje tekst z użyciem imiesłówów z partykułą <i>nie</i> , poprawia błędy swoje i innych w zapisie <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, w tym z wyjątkami, koryguje błędy swoje i innych w odmianie i zapisie nazw miejscowych i nazw mieszkańców.

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 7				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FLEKSJA				
częściami mowy, wie, że są wyjątki od tych zasad, wie, czym są nazwy miejscowe, zna wybrane zasady zapisu nazw miejscowych i nazw mieszkańców.	miejscowych i nazw mieszkańców.			

II.1. Gramatyka języka polskiego – składnia

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 7				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SKŁADNIA				
odróżnia zdanie od równoważnika zdania, zna pojęcie <i>imiesłowy równoważnik zdania</i> , wie, jak przekształcić wypowiedzenie w imiesłowy równoważnik zdania, odróżnia wypowiedzenie z imiesłowym równoważnikiem zdania od zdania, zna terminy: <i>mowa zależna</i> i <i>mowa niezależna</i> wyjaśnia różnice między mową zależną a niezależną.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> odróżnia zdanie od równoważnika zdania i wypowiedzenia z imiesłowym równoważnikiem zdania. identyfikuje imiesłowy równoważnik zdania poprzez znalezienie imiesłowu przysłówkowego, wyjaśnia, jak przekształcić wypowiedzenie w imiesłowy równoważnik zdania, wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mowa zależna</i> , <i>mowa niezależna</i> , odróżnia mowę zależną od mowy niezależnej, w podanym tekście wskazuje mowę zależną i mowę niezależną.	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania oraz imiesłowy równoważnik zdania, przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie, przekształca wypowiedzenie w imiesłowy równoważnik zdania, określa różnice między mową zależną a mową niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> układa zdanie i równoważnik zdania oraz imiesłowy równoważnik zdania, rozpoznaje imiesłowy równoważnik zdania, poprawnie przekształca imiesłowy równoważnik zdania w zdanie złożone i odwrotnie, stosuje imiesłowy równoważnik zdania w swoich wypowiedziach, poprawnie przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie, zapisuje dowolny dialog w formie mowy zależnej, przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach zdanie, równoważnik zdania oraz imiesłowy równoważnik zdania, wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłowego równoważnika zdania, redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej.

II.2. Zróżnicowanie języka

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 7**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA				
zna pojęcia: <i>synonim</i> i <i>antonim</i> , <i>homonim</i> , <i>neologizm</i> i <i>archaizm</i> , <i>kolokwializm</i> , <i>zapożyczenie</i> , <i>związek frazeologiczny</i> , rozróżnia synonimy, antonimy i homonimy, odróżnia wyrazy bliskoznaczne od wyrazów pokrewnych, identyfikuje różne rodzaje neologizmów obiegowych, rozpoznaje archaizmy, odróżnia archaizmy od neologizmów, dostrzega archaizmy w utworze, dostrzega kolokwializmy w wypowiedzi, próbuje zastąpić kolokwializmy wyrazami ze słownictwa ogólnego wie, że zapożyczenie można zastąpić wyrazem rodzimym, wie, że słownictwo ulega	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> rozumie pojęcia: <i>synonim</i> i <i>antonim</i> , <i>homonim</i> , <i>neologizm</i> i <i>archaizm</i> , <i>kolokwializm</i> , <i>zapożyczenie</i> , <i>związek frazeologiczny</i> , odróżnia skrót od skrótownicy, synonim od antonimu i homonimu, wskazuje synonimy, antonimy i homonimy, wskazuje wyrazy bliskoznaczne i wyrazy pokrewne, rozpoznaje frazeologizmy, zna znaczenie wybranych związków frazeologicznych, wie, co odróżnia neologizmy artystyczne od obiegowych, zna różne rodzaje neologizmów obiegowych, zna funkcje neologizmów, zna typy archaizmów, zna funkcje archaizmów, rozpoznaje archaizmy w utworze, rozumie pojęcie <i>kolokwializm</i> ,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> podaje przykłady synonimów, antonimów i homonimów, wskazuje różnicę między wyrazem bliskoznacznym a pokrewnym, wskazuje związki frazeologiczne w utworze, rozumie ich znaczenie, podaje przykłady neologizmów artystycznych i obiegowych, wskazuje różne rodzaje neologizmów obiegowych, wymienia funkcje neologizmów, rozróżnia typy archaizmów i określa ich funkcje, określa funkcje kolokwializmów, wskazuje kolokwializmy w wypowiedzi, poprawnie zastępuje kolokwializmy wyrazami ze słownictwa ogólnego, wymienia różne rodzaje	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> definiuje pojęcia: <i>synonim</i> i <i>antonim</i> , <i>homonim</i> , <i>neologizm</i> i <i>archaizm</i> , <i>kolokwializm</i> , <i>zapożyczenie</i> , <i>związek frazeologiczny</i> , odwołuje się do przykładów, tworzy synonimy, antonimy konkretnych słów, wyjaśnia różnicę między wyrazem bliskoznacznym a pokrewnym, podaje przykłady związków frazeologicznych, wyjaśnia ich znaczenia, rozpoznaje w tekście neologizmy artystyczne i obiegowe, podaje przykłady różnych neologizmów obiegowych, wyjaśnia funkcje neologizmów, omawia na przykładach typy i funkcje archaizmów, interpretuje tekst, biorąc pod uwagę znaczenie i funkcję archaizmów,	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> funkcjonalnie wykorzystuje zdobyte wiadomości, urozmaica język swojej wypowiedzi, świadomie stosuje neologizmy w swoich wypowiedziach, świadomie używa kolokwializmów i archaizmów w celu stylizacji tekstu, na bieżąco wzbogaca swoje słownictwo, koryguje błędy swoje i innych.

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 7				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA				
ciągłemu wzbogacaniu.	rozpoznaje kolokwializmy w wypowiedzi, zastępuje kolokwializmy wyrazami ze słownictwa ogólnego, zna różne rodzaje zapożyczeń, rozumie ich funkcje, wypowiada się na temat przydatności zapożyczeń, zastępuje zapożyczenia wyrazami rodzimymi, zna sposoby wzbogacania słownictwa.	zapożyczeń i wyjaśnia ich funkcje, omawia przydatność zapożyczeń, poprawnie zastępuje zapożyczenia wyrazami rodzimymi.	omawia na przykładach funkcje kolokwializmów, interpretuje użycie kolokwializmów w tekście, bezbłędnie zastępuje kolokwializmy wyrazami ze słownictwa ogólnego, podaje przykłady wyrazów rodzimych i zapożyczeń, bezbłędnie zastępuje zapożyczenia, omawia funkcje i znaczenie różnych typów zapożyczeń, ocenia ich przydatność, stosuje różne sposoby wzbogacania słownictwa.	

II.3. Komunikacja językowa i kultura języka

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 7**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
KOMUNIKACJA JĘZYKOWA I KULTURA JĘZYKA				
zna pojęcie grzeczności językowej, rozpoznaje niektóre zwroty grzecznościowe, zna zasady pisowni zwrotów grzecznościowych, w tym zaimków osobowych w listach, wie, że istnieje pojęcie normy językowej, wie, że istnieje norma wzorcowa i norma użytkowa zna pojęcie błędu językowego, wie, że istnieją różne rodzaje błędów językowych, rozpoznaje teksty reklamowe, wskazuje slogany reklamowe, wie, że w języku istnieje perswazja oraz manipulacja, dostrzega manipulację językową.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> wie, na czym polega grzeczność językowa, wskazuje zwroty grzecznościowe w liście, omawia zasady pisowni zwrotów grzecznościowych, w tym zaimków osobowych w listach, wie, co to jest norma językowa, odróżnia normę wzorcową od normy użytkowej, wie, czym jest błąd językowy, wymienia rodzaje błędów językowych, zna cechy i funkcje tekstów reklamowych, wie, co to jest slogan reklamowy, odróżnia perswazję od manipulacji językowej, rozpoznaje środki służące manipulacji	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> wyjaśnia pojęcie grzeczności językowej, podaje przykłady zwrotów grzecznościowych, przestrzega zasad pisowni zwrotów grzecznościowych, w tym zaimków osobowych w listach, wyjaśnia, czym jest norma językowa, wyjaśnia różnicę między normą wzorcową a normą użytkową, wyjaśnia pojęcie błędu językowego, omawia różne rodzaje błędów językowych, określa cechy i funkcje tekstów reklamowych, wyjaśnia, czemu służy slogan reklamowy, wskazuje różnicę między perswazją a manipulacją, wymienia środki służące manipulacji.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> bezbłędnie stosuje zwroty grzecznościowe, w tym zaimki osobowe w liście, podaje przykłady wskazujące różnicę między normą wzorcową a normą użytkową, definiuje pojęcie błędu językowego, rozpoznaje różne rodzaje błędów językowych, wskazuje cechy i funkcje tekstów reklamowych, wyjaśnia różnicę między perswazją a manipulacją, dostrzega w tekście środki służące manipulacji.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> poprawia błędy w pracach swoich oraz kolegów / koleżanek, na co dzień wykorzystuje wiedzę o komunikacji językowej i kulturze języka, świadomie posługuje się perswazją, nie poddaje się manipulacji językowej ani jej nie używa.

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 7				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
STRESZCZENIE, ROZPRAWKA, OPOWIADANIE TWÓRCZE, PRZEMÓWIENIE, RECENZJA, WYWIAD				
rozpoznaje streszczenie, podejmuje próbę streszczenia tekstu, dostrzega informacje w streszczanym tekście, wie, czym jest rozprawka, zna pojęcia <i>teza</i> i <i>argument</i> , wie, że argumenty należy hierarchizować, wie, że argument powinien być uzasadniony i zawierać odwołanie do przykładu, wie, czym jest plan kompozycyjny, zna cechy przemówienia i cel tej formy wypowiedzi, zna rodzaje argumentów, zna zwroty do słuchaczy, wie, że w przemówieniu wykorzystuje się głos i mowę ciała, odróżnia opowiadanie twórcze od odtwórczego, zna typy narracji, wie, że opowiadanie trzeba	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> streszcza proste teksty, wydobywa informacje z tekstu, wymienia elementy kompozycyjne rozprawki, formułuje tezę, wie, czym jest argument, odróżnia przykład od argumentu, wie, na czym polega hierarchizacja argumentów, wie, co to jest wniosek, zna zasady tworzenia planu kompozycyjnego, zna etapy pracy nad przemówieniem, dobiera argumenty i zwroty do słuchaczy, wie, jak wykorzystać głos i mowę ciała, rozróżnia typy narracji, wie, na czym polega trójdzielna kompozycja opowiadania, rozprawki, przemówienia,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> pisze dobre streszczenie, porządkuje informacje z tekstu, dostrzega główną myśl tekstu, wymienia cechy rozprawki, odróżnia tezę od hipotezy, odróżnia argument od kontrargumentu, ilustruje argument przykładem, próbuje uporządkować wywód, pracuje nad planem kompozycyjnym, podejmuje próbę wnioskowania, pisze rozprawkę z hipotezą oraz przemówienie, w którym odpiera przewidywany kontrargument, uzasadnia dobór argumentów, stosuje odpowiednie zwroty do słuchaczy, wskazuje różnice między	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> logicznie porządkuje informacje z tekstu, wskazuje główną myśl tekstu, stawia ciekawe / oryginalne hipotezy, formułuje kontrargumenty, hierarchizuje argumenty, zgadza się z cudzym poglądem lub z nim polemizuje, rzeczowo uzasadniając własne zdanie, formułuje wnioski, porządkuje wywód argumentacyjny, sporządza plan kompozycyjny, funkcjonalnie korzysta ze zwrotów do słuchaczy, używa środków retorycznych, świadomie wykorzystuje głos i mowę ciała, stosuje w opowiadaniu sześć elementów urozmaicenia stylu,	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> samodzielnie analizuje i interpretuje tekst w celu napisania streszczenia, samodzielnie pisze spójną i rozwiniętą rozprawkę z tezą oraz hipotezą, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi, samodzielnie pisze spójne przemówienie, używając różnych środków retorycznych i różnych rodzajów argumentów, publicznie wygłasza swoje przemówienie, samodzielnie pisze spójne rozwinięte i ciekawe opowiadanie twórcze, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi, samodzielnie pisze spójną

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 7**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
STRESZCZENIE, ROZPRAWKA, OPOWIADANIE TWÓRCZE, PRZEMÓWIENIE, RECENZJA, WYWIAD				
odpowiednio skomponować, zna pojęcia retrospekcji i puenty, wie, że w recenzji używa się określonego słownictwa, zna wybrane kryteria oceny tekstów kultury, zna podstawowe zasady przygotowania wywiadu, wie, że podczas wywiadu zadaje się różne rodzaje pytań, pod kierunkiem nauczyciela i / lub w grupie pisze rozprawkę z tezą, proste przemówienie, opowiadanie twórcze oraz recenzję, przeprowadza prosty wywiad.	recenzji, rozumie znaczenie retrospekcji i puenty, zna cechy i kompozycję recenzji, zna słownictwo typowe dla recenzji, wymienia kryteria oceny różnych tekstów kultury, wymienia zasady przygotowania wywiadu, rozpoznaje różne rodzaje pytań w wywiadzie, pisze rozprawkę z tezą, opowiadanie twórcze, przemówienie i recenzję, przeprowadza wywiad zgodnie z zasadami.	opowiadaniem twórczym a odtwórczym, stosuje różne typy narracji w opowiadaniu, stosuje akapity dla oznaczenia głównych elementów kompozycyjnych tekstu, stosuje w opowiadaniu retrospekcję i puentę, wskazuje słownictwo typowe dla recenzji, ocenia różne teksty kultury, stosując poznane kryteria, określa zasady przygotowania wywiadu, formułuje różnego rodzaju pytania, przeprowadzając wywiad, uwzględnia cechy gatunkowe tej formy wypowiedzi.	używa słownictwa typowego dla recenzji, rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych, omawia zasady przygotowania wywiadu, formułuje różnorodne i ciekawe pytania do wywiadu, pisze rozwiniętą rozprawkę z tezą i hipotezą, ciekawe rozbudowane przemówienie i opowiadanie twórcze, pełną recenzję, przeprowadza wywiad zgodnie ze wszystkimi wymogami.	rozwiniętą recenzję, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi, projektuje i przeprowadza wywiad zgodnie z zasadami, wykorzystując do tego telefon, na podstawie nagrania tworzy tekst wywiadu, koryguje własne i cudze błędy związane z tworzeniem form wypowiedzi.

PLAN WYNIKOWY. KLASA 7 – ROK SZKOLNY 2025/2026

I PÓŁROCZE

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
1.	Poznajemy nasz nowy podręcznik podręcznik <i>Zamieńmy słowo</i> , klasa 7	– orientuje się w budowie podręcznika – rozpoznaje lekcje literackie, językowe i kulturowe – zna lektury obowiązkowe i uzupełniające – zna zasady korzystania z podręcznika	– spełnia wymagania podstawowe – funkcjonalnie korzysta ze spisu treści i indeksu – funkcjonalnie korzysta z informacji w ramach – wyraża opinię na temat doboru tekstów kultury
Rozdział I. Ambicja			
2.	1.* Kim jestem i dokąd zmierzam? Katarzyna Ryrych, <i>Król</i> (fragmenty) * Numeracja w planie wynikowym odpowiada numerom scenariuszy lekcji, zawartym w publikacji <i>Zamieńmy słowo. Poradnik nauczyciela</i> dla klasy 7	– rozpoznaje bohatera tekstu – przedstawia siebie – wie, co to jest cel życiowy – określa własne cele życiowe – bierze udział w dyskusji o celach życiowych	– charakteryzuje bohatera tekstu – tworzy wypowiedź na swój temat – wyjaśnia, co to jest cel życiowy – wypowiada się na temat swoich celów życiowych – czynnie uczestniczy w dyskusji o celach życiowych
3.	2. Czym jest ambicja? Biblia, Księga Rodzaju (fragment)	– zna pojęcie <i>ambicja</i> – wie, co to jest synonim – dostrzega przenośne sensy opowieści o wieży Babel – zauważa nawiązania do tego motywu w sztuce – zna związki frazeologiczne wywodzące się z Biblii – wie, co to jest aforyzm – zna zasady poprawnego zapisywania cytatów	– definiuje pojęcie <i>ambicja</i> – podaje synonimy słowa <i>ambicja</i> – interpretuje biblijną opowieść o wieży Babel – interpretuje dzieła sztuki nawiązujące do tego motywu – wyjaśnia znaczenia związków frazeologicznych wywodzących się z Biblii – podaje przykłady aforyzmów o ambicji – poprawnie zapisuje cytaty

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
4.	3. Ambicja drogą do sukcesu? Sławomir Mrożek, <i>Artysta</i>	- wymienia elementy świata przedstawionego w tekście - omawia postawę Koguta - rozumie przesłanie opowiadania Mrożka - rozróżnia pojęcia <i>celebryta</i> i <i>artysta</i> - rozpoznaje alegorię i odróżnia ją od symbolu - pisze ogłoszenie	- charakteryzuje elementy świata przedstawionego w tekście - określa przyczyny niepowodzenia Koguta, ocenia jego postawę - formułuje przesłanie opowiadania Mrożka - omawia różnice między pojęciami <i>celebryta</i> a <i>artysta</i> - podaje przykłady alegorii i symbolu - pisze ogłoszenie zgodnie z wymogami
5.	4. Krótko, zwięźle i na temat, czyli jak napisać dobre streszczenie Maja Strzeżak, <i>Ambicja – kiedy pomaga, a kiedy przeszkadza nam żyć</i> (fragmenty)	- zna cechy streszczenia - pisze streszczenie - czyta ze zrozumieniem - wydobywa informacje z tekstu - rozumie główną myśl tekstu	- omawia cechy streszczenia - pisze streszczenie zgodnie z wymogami - czyta płynnie ze zrozumieniem - logicznie porządkuje informacje z tekstu - wskazuje główną myśl tekstu
6.	5. Anatomia wyrazu słownotwórstwo	- wie, czym zajmuje się słownotwórstwo - rozróżnia wyrazy podstawowe i pochodne - zna pojęcia <i>podstawa słownotwórcza</i> i <i>temat słownotwórczy</i> - wie, co to jest formant, zna rodzaje formantów - wie, czym jest definicja słownotwórcza - rozumie, czym jest analiza słownotwórcza	- wyjaśnia, czym zajmuje się słownotwórstwo - rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne - rozróżnia podstawę słownotwórczą i temat słownotwórczy - wskazuje w wyrazie formant i rozpoznaje jego rodzaj - tworzy definicje słownotwórcze wyrazów - przeprowadza analizę słownotwórczą wyrazu
7.	6. Mała cząstka – wielkie znaczenie słownotwórstwo	- zna funkcje formantów - rozumie pojęcie kategorii znaczeniowej - rozpoznaje znaczenia nadawane wyrazom przez formanty	- omawia funkcje formantów - wyjaśnia pojęcie kategorii znaczeniowej - tworzy słowa należące do różnych kategorii znaczeniowych

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
8.	7. Co pomaga w osiągnięciu celu? Kazimierz Wierzyński, <i>Dyskobol</i>	– wie, czym cechuje się liryka jako rodzaj literacki – zna cechy utworów lirycznych – rozpoznaje tematykę wiersza – rozpoznaje podmiot liryczny – zna środki artystyczne	– definiuje pojęcie <i>liryka</i> – wskazuje cechy utworów lirycznych – określa tematykę wiersza – charakteryzuje podmiot liryczny – rozpoznaje środki artystyczne i określa ich funkcje
9.	8. Nie ma jak rodzina! słownictwo	– wie, co to jest rodzina wyrazów – zna pojęcia <i>wyraz pokrewny, rdzeń, rdzenie oboczne</i> – rozróżnia realne i słownictwowe znaczenie wyrazu	– rozpoznaje rodzinę wyrazów – rozpoznaje wyrazy pokrewne – wskazuje rdzeń i oboczności w wyrazach pokrewnych – rozpoznaje realne i słownictwowe znaczenie wyrazu
10.	9. Złożony charakter wyrazów słownictwo	– wie, co to jest wyraz złożony – zna zasady tworzenia złożów, zestawień i zrostów – zna zasady pisowni wyrazów złożonych	– rozpoznaje wyrazy złożone – rozróżnia złożenia, zestawienia i zrosty – stosuje w praktyce zasady pisowni wyrazów złożonych
11.	10. Sztuka przekonywania Aneta Żałazińska, <i>Kurs fotografii, czyli o tym, co to jest przekonywanie</i>	– wie, czym cechuje się epika jako rodzaj literacki – zna cechy utworów epickich – wie, kim jest narrator – wie, czym jest argument, a czym przykład – zna rodzaje argumentów – próbuje formułować argumenty	– definiuje pojęcie <i>epika</i> – wskazuje cechy utworów epickich – wskazuje narratora utworu – odróżnia argument od przykładu – rozpoznaje rodzaje argumentów – poprawnie formułuje argumenty
12.	11. Zmierz się z rozprawką sekcja <i>Mam lekkie pióro</i>	– zna cechy rozprawki – wie, czym jest teza, a czym hipoteza – wie, czym są argument i kontrargument – wie, na czym polega hierarchizacja argumentów – wie, co to jest wniosek – rozumie konieczność porządkowania wywodu – zna zasady tworzenia planu kompozycyjnego – pisze rozprawkę z tezą	– wymienia cechy rozprawki – rozróżnia tezę i hipotezę – formułuje argumenty i kontrargumenty – hierarchizuje argumenty – formułuje wnioski – porządkuje wywód – sporządza plan kompozycyjny – pisze rozwiniętą rozprawkę z tezą

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
13.	81. Co wiemy o świecie Balladyny LEKTUROWNIK Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i>	– wie, czym cechuje się dramat jako rodzaj literacki – zna cechy utworów dramatycznych – wie, czym cechuje się tragedia – wyodrębnia wydarzenia – odróżnia zdarzenia realistyczne od fantastycznych – zna etapy rozwoju akcji dramatycznej – rozpoznaje czas i miejsce wydarzeń – rozpoznaje bohaterów	– definiuje pojęcie <i>dramat</i> – wskazuje cechy utworów dramatycznych – wymienia cechy tragedii – porządkuje wydarzenia – wskazuje zdarzenia realistyczne i fantastyczne – omawia etapy rozwoju akcji dramatycznej – określa czas i miejsce wydarzeń – wymienia bohaterów
14.	82. Relacje w <i>Balladynie</i> LEKTUROWNIK Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i>	– wypowiada się na temat bohaterów – dostrzega relacje między bohaterami – wie, kto to jest bohater tragiczny	– charakteryzuje bohaterów – omawia relacje między bohaterami – wskazuje bohatera tragicznego
15.	83. Balladyno, jaka naprawdę jesteś? LEKTUROWNIK Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i>	– wydobywa informacje z tekstu – rozpoznaje cechy i emocje bohaterki – rozpoznaje cele i motywacje działania postaci – pisze charakterystykę Balladyny	– logicznie porządkuje informacje z tekstu – nazywa cechy i emocje bohaterki – omawia cele i motywacje działania postaci – pisze rozwiniętą charakterystykę Balladyny
16.	12. Ambicja. Podsumowanie rozdziału I	– wie, czym cechuje się streszczenie, umie je napisać – dysponuje wiedzą z zakresu słownotwórstwa – pisze ogłoszenie i rozprawkę z tezą – zna cechy liryki i epiki jako rodzajów literackich	– omawia cechy streszczenia, poprawnie streszcza teksty – funkcjonalnie korzysta z wiedzy z zakresu słownotwórstwa – pisze ogłoszenie i rozprawkę z tezą zgodnie z wymogami – omawia cechy liryki i epiki jako rodzajów literackich
Rozdział II. Sprawiedliwość			
17.	13. Porozmawiajmy o sprawiedliwości Michel Piquemal, <i>Podział według wyroków bożych</i>	– zna pojęcie <i>sprawiedliwość</i> – wie, co to jest synonim – wymienia atrybuty sprawiedliwości – rozumie przesłanie tekstu – tworzy prostą wypowiedź inspirowaną aforyzmem o sprawiedliwości	– definiuje pojęcie <i>sprawiedliwość</i> – podaje synonimy słowa <i>sprawiedliwość</i> – objaśnia atrybuty sprawiedliwości – wyjaśnia przesłanie tekstu – tworzy rozbudowaną wypowiedź inspirowaną aforyzmem o sprawiedliwości

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
18.	14. Pisarz, nauczyciel, więzień, tułacz... – Adam Mickiewicz Jakub Skworz, <i>Adaś Mickiewicz. Łobuz i mistrz</i> (fragmenty)	– zna podstawowe fakty z biografii Mickiewicza – wypowiada się na temat sposobu przedstawienia losów pisarza w powieści Jakuba Skworza – zna pojęcie <i>romantyzm</i>	– zna biografię Mickiewicza – ocenia sposób przedstawienia losów pisarza w powieści Jakuba Skworza – wie, czym cechowała się epoka romantyzmu
19.	15. Uwolnij swoją wyobraźnię! Piszemy opowiadanie twórcze sekcja <i>Mam lekkie pióro</i>	– zna cechy opowiadania – odróżnia opowiadanie twórcze od odtwórczego – rozróżnia typy narracji – wie, na czym polega trójdzielna kompozycja wypowiedzi – rozumie znaczenie retrospekcji, puenty i tytułu w opowiadaniu – pisze opowiadanie twórcze	– wymienia cechy opowiadania – wskazuje różnice między opowiadaniem twórczym a odtwórczym – stosuje funkcjonalną narrację – nadaje wypowiedzi trójdzielną kompozycję – wyjaśnia znaczenie retrospekcji, puenty i tytułu w opowiadaniu – pisze opowiadanie twórcze zgodnie z wymogami
20.	16. Co się wydarzyło w balladzie Adama Mickiewicza <i>Świtezianka</i>? Adam Mickiewicz, <i>Świtezianka</i>	– zna cechy ballady – dostrzega w balladzie elementy epiki, liryki i dramatu – wie, czym jest punkt kulminacyjny – wie, na czym polega romantyczna wizja natury – dostrzega problem winy i kary w <i>Świteziance</i> – rozumie ludowe poczucie sprawiedliwości – zauważa nawiązania do <i>Świtezianki</i> w sztuce – tworzy proste wypowiedzi inspirowane <i>Świtezianką</i>	– omawia cechy ballady – wie, na czym polega synkretyczny charakter ballady – wskazuje punkt kulminacyjny w <i>Świteziance</i> – wyjaśnia romantyczną wizję natury – przedstawia problem winy i kary w <i>Świteziance</i> – omawia ludowe poczucie sprawiedliwości – interpretuje dzieła sztuki nawiązujące do <i>Świtezianki</i> – tworzy rozbudowane wypowiedzi inspirowane <i>Świtezianką</i>
21.	84. Pomiędzy światami LEKTUROWNIK Adam Mickiewicz, II część <i>Dziadów</i>	– zna elementy świata przedstawionego w <i>Dziadach</i> – rozpoznaje bohaterów tekstu – zna kontekst kulturowy dzieła – rozumie pojęcie dramatu romantycznego – bierze udział w inscenizacji fragmentu <i>Dziadów</i>	– omawia elementy świata przedstawionego w <i>Dziadach</i> – charakteryzuje bohaterów tekstu – wyjaśnia kontekst kulturowy dzieła – rozpoznaje w <i>Dziadach</i> cechy dramatu romantycznego – czynnie uczestniczy w inscenizacji fragmentu <i>Dziadów</i>

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
22.	85. Czym jest sprawiedliwość ludowa? LEKTUROWNIK Adam Mickiewicz, II część <i>Dziadów</i>	- formułuje pytania do tekstu - zna zasady ludowej moralności ukazane w <i>Dziadach</i> - analizuje plakat teatralny - tworzy proste wypowiedzi nawiązujące do <i>Dziadów</i>	- formułuje ciekawe pytania do tekstu - wyjaśnia zasady ludowej moralności ukazane w <i>Dziadach</i> - wnikliwie analizuje plakat teatralny - tworzy rozbudowane wypowiedzi nawiązujące do <i>Dziadów</i>
23.	17. Czy to sprawiedliwe, że miłość nie jest dla każdego? Wisława Szymborska, <i>Miłość szczęśliwa</i>	- rozpoznaje osobę mówiącą w wierszu - dostreaga obraz miłości ukazany w wierszu - zabiera głos w dyskusji na temat miłości - zna pojęcie ironii - rozumie funkcje ironii w wierszu Szymborskiej	- charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu - omawia obraz miłości ukazany w wierszu - czynnie uczestniczy w dyskusji na temat miłości - wyjaśnia pojęcie ironii - dostreaga w <i>Miłości szczęśliwej</i> ironię i wyjaśnia jej funkcje
24.	18. Widzimy, słyszymy – o głoskach i literach fonetyka	- wie, czym zajmuje się fonetyka - wie, czym są głoska, litera i sylaba - zna narządy mowy, rozumie ich wpływ na sposób wymawiania głosek - rozdziela rodzaje głosek - zna zasady poprawnej wymowy i podziału wyrazów przy przenoszeniu - zna funkcje litery <i>i</i>	- wyjaśnia, czym zajmuje się fonetyka - definiuje pojęcia <i>głoska</i>, <i>litera</i> i <i>sylaba</i> - omawia narządy mowy i ich wpływ na sposób wymawiania głosek - rozpoznaje rodzaje głosek, omawia ich cechy - stosuje zasady poprawnej wymowy i podziału wyrazów przy przenoszeniu - określa funkcje litery <i>i</i>
25.	19. Inaczej mówimy, inaczej piszemy fonetyka	- rozumie mechanizm upodobień fonetycznych - wie, na czym polegają upodobnienia wewnątrzwyrazowe i międzywyrazowe oraz utrata dźwięczności w wygłosie - rozumie mechanizm uproszczeń grup spółgłoskowych - wie, kiedy uproszczenie jest błędem - zna zasady poprawnego zapisu przedrostków	- objaśnia mechanizm upodobień fonetycznych - rozpoznaje upodobnienia wewnątrzwyrazowe i międzywyrazowe oraz utratę dźwięczności w wygłosie - wyjaśnia mechanizm uproszczeń grup spółgłoskowych - wskazuje wyrazy, w których uproszczenie grupy spółgłoskowej jest błędem - poprawnie zapisuje przedrostki

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
26.	20. Co zrobić, aby ludziom było ze sobą dobrze? Erin Stewart, <i>Blizny jak skrzydła</i> (fragmenty)	- wypowiada się na temat bohaterki - omawia postępowanie rówieśników Avy - tworzy wypowiedzi nawiązujące do tekstu - zna zasadę pisowni części <i>super-</i>	- analizuje sytuację bohaterki - ocenia zachowanie rówieśników Avy - tworzy rozbudowane wypowiedzi nawiązujące do tekstu - poprawnie zapisuje część <i>super-</i>
27.	21. Do czego potrzebny nam akcent? fonetyka	- wie, co to jest intonacja - wie, co to jest akcent wyrazowy i zdaniowy - zna reguły akcentowania w języku polskim - zna wyjątki od zasad akcentowania	- objaśnia pojęcia <i>intonacja, akcent wyrazowy i zdaniowy</i> - wypowiada się z prawidłową intonacją - poprawnie akcentuje wyrazy i zdania - prawidłowo akcentuje wyjątki
28.	22. Sprawiedliwość. Podsumowanie rozdziału II	- dysponuje wiedzą z zakresu fonetyki - wie, czym cechuje się ballada jako gatunek literacki - pisze opowiadanie twórcze	- funkcjonalnie korzysta z wiedzy z zakresu fonetyki - omawia cechy gatunkowe ballady - pisze opowiadanie twórcze zgodnie z wymogami
Rozdział III. Odpowiedzialność			
29.	23. Być odpowiedzialnym Aleksander Fredro, <i>Trzeba by</i>	- rozumie pojęcie odpowiedzialności - wie, do jakiego gatunku należy wiersz Fredry - rozpoznaje przesłanie utworu i wypowiada się na temat jego aktualności - streszcza utwór poetycki	- definiuje pojęcie odpowiedzialności - określa przynależność gatunkową wiersza Fredry - formułuje przesłanie utworu i ocenia jego aktualność - pisze streszczenie utworu poetyckiego zgodnie z wymogami
30.	24. Dlaczego Greta Thunberg się skarży? Greta Thunberg, przemówienie w trakcie szczytu klimatycznego ONZ w Katowicach w 2018 r.	- rozumie pojęcie retoryki - zna środki retoryczne i rozumie ich funkcje w tekście - rozpoznaje argumenty w przemówieniu - wyszukuje informacje na temat organizacji ekologicznych - tworzy wypowiedzi dotyczące ekologii	- objaśnia pojęcie retoryki - rozpoznaje w tekście środki retoryczne i określa ich funkcje - bada i ocenia argumenty w przemówieniu - porządkuje informacje na temat organizacji ekologicznych - tworzy rozbudowane wypowiedzi dotyczące ekologii

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
31.	25. Zabierz głos w sprawie. Jak napisać przemówienie	– rozpoznaje główną myśl przemówienia Mariana Turskiego – rozpoznaje emocje związane z wygłaszaniem mowy – wskazuje argumenty w przemówieniu Turskiego – samodzielnie formułuje argumenty	– formułuje główną myśl przemówienia Mariana Turskiego – określa emocje związane z wygłaszaniem mowy – ustosunkowuje się do argumentów użytych w przemówieniu Turskiego – poprawnie formułuje argumenty
32.	Marian Turski, <i>Auschwitz nie spadło z nieba</i> (fragmenty) sekcja <i>Mam lekkie pióro</i>	– zna cechy przemówienia i cel stosowania tej formy wypowiedzi – zna etapy pracy nad przemówieniem – dobiera argumenty – zna zwroty do słuchaczy – wie, jak wykorzystać głos i mowę ciała – pisze przemówienie	– określa cechy przemówienia i cel stosowania tej formy wypowiedzi – wydziela etapy w pracy nad przemówieniem – porządkuje argumenty – stosuje odpowiednie zwroty do słuchaczy – świadomie wykorzystuje głos i mowę ciała – pisze przemówienie zgodnie z wymogami
33.	26. Na czym polega etyka wypowiedzi? <i>Cywilizacyjno-historyczny paradoks</i> , rozmowa z prof. Janem Miodkiem (fragmenty)	– zna zasady etyki wypowiedzi – zna przejawy naruszania etyki wypowiedzi – rozumie negatywny wpływ wulgaryzmów na polszczyznę	– stosuje się do zasad etyki wypowiedzi – nie narusza etyki wypowiedzi i wskazuje jej przejawy w wypowiedziach innych osób – nie używa wulgaryzmów, wyjaśnia ich negatywny wpływ na polszczyznę
34.	27. Troska o losy ojczyzny w Reducie Ordona Adam Mickiewicz, <i>Reduta Ordona</i>	– zna genezę utworu Mickiewicza – zna okoliczności przebiegu walk – wymienia cechy żołnierzy obu stron – rozpoznaje symbolikę barw – wypowiada się na temat patriotyzmu – tworzy przemówienie nawiązujące do <i>Reduty Ordona</i>	– wyjaśnia genezę utworu Mickiewicza – omawia okoliczności przebiegu walk – charakteryzuje żołnierzy obu stron – omawia symbolikę barw – wyraża opinie na temat patriotyzmu – zgodnie z wymogami tworzy przemówienie, poprawnie nawiązuje do <i>Reduty Ordona</i>
35.	28. Poetycki opis bitwy Adam Mickiewicz, <i>Reduta Ordona</i>	– zna środki artystyczne i rozumie ich funkcje w tekście poetyckim – zna zasady recytacji wiersza – wie, jak głosowo interpretować utwór Mickiewicza	– rozpoznaje środki artystyczne w <i>Reducie Ordona</i> i określa ich funkcje – stosuje w praktyce zasady recytacji wiersza – interpretuje głosowo utwór Mickiewicza

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
36.	29. Do czego służą imiesłowcy? części mowy	– wie, że imiesłowcy są nieosobowymi formami czasownika – zna rodzaje i cechy imiesłowów przymiotnikowych i przysłówkowych – rozumie zasady tworzenia i odmiany imiesłowów – zna zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami	– wyjaśnia, że imiesłowcy są nieosobowymi formami czasownika – omawia rodzaje i cechy imiesłowów przymiotnikowych i przysłówkowych – poprawnie tworzy i odmienia imiesłowcy – stosuje w praktyce zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami
37.	30. W stronę odpowiedzialności społecznej Marta Górczyńska, <i>Polska jako kraj imigracji – kto i w jakim celu przyjeżdża do Polski</i> (fragmenty)	– wyszukuje informacje w tekście – zastanawia się nad problem migracji – wie, co to jest odpowiedzialność społeczna – zbiera informacje na temat organizacji społecznych – tworzy przemówienie – opisuje rzeźbę	– porządkuje informacje z tekstu – analizuje problem migracji – wypowiada się na temat odpowiedzialności społecznej – przedstawia informacje na temat organizacji społecznych – tworzy przemówienie zgodnie z wymogami – tworzy opis rzeźby zgodnie z wymogami
38.	86. Bogactwo treści w minimalnej formie LEKTUROWNIK Henryk Sienkiewicz, <i>Latarnik</i>	– zna cechy gatunkowe noweli – zna kompozycję noweli – rozpoznaje elementy świata przedstawionego w utworze – zna losy głównego bohatera – pisze opowiadanie nawiązujące do lektury	– określa cechy gatunkowe noweli – omawia kompozycję noweli – charakteryzuje elementy świata przedstawionego w utworze – przedstawia losy głównego bohatera – pisze opowiadanie zgodnie z wszystkimi wymogami
39.	87. Tak budzą się uśpione uczucia LEKTUROWNIK Henryk Sienkiewicz, <i>Latarnik</i>	– nazywa emocje Skawińskiego – rozumie pojęcie nostalgii – tworzy opis przeżyć wewnętrznych	– analizuje emocje Skawińskiego – odnosi do bohatera pojęcie nostalgii – tworzy wyczerpujący opis przeżyć wewnętrznych
40.	88. Los emigranta – trudny czy zwykły? LEKTUROWNIK Henryk Sienkiewicz, <i>Latarnik</i>	– rozumie pojęcie <i>bohater tragiczny</i> – przedstawia swoje stanowisko – wyszukuje informacje w tekście – wypowiada się na temat zjawiska migracji – omawia tekst ikoniczny	– odnosi do Skawińskiego pojęcie <i>bohater tragiczny</i> – uzasadnia swoje stanowisko – porządkuje informacje z tekstu – wyraża opinie na temat zjawiska migracji – analizuje tekst ikoniczny

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
41.	31. Emilia Plater oczami Adama Mickiewicza Adam Mickiewicz, <i>Śmierć Pułkownika</i>	– zna biogram Emilii Plater – rozumie pojęcia <i>gloryfikacja</i> i <i>heroizacja</i> – porównuje obraz i kadr filmowy	– zestawia biogram Emilii Plater z jej obrazem w utworze – objaśnia pojęcia <i>gloryfikacja</i> i <i>heroizacja</i> – wyciąga wnioski z porównania obrazu i kadru filmowego
42.	32. Historia w spódnicy – Krystyna Skarbek Anna Dziewit-Meller, <i>Damy, dziewczuchy, dziewczyny. Historia w spódnicy</i> (fragmenty)	– wypowiada się na temat sposobów przedstawiania bohaterskich kobiet w kulturze współczesnej – porównuje Emilię Plater z Krystyną Skarbek – wie, jak utworzyć hasło encyklopedyczne – zbiera informacje na temat podziwianej kobiety	– ocenia sposoby przedstawiania bohaterskich kobiet w kulturze współczesnej – wyciąga wnioski z porównania Emilii Plater i Krystyny Skarbek – tworzy hasło encyklopedyczne – przedstawia informacje na temat podziwianej kobiety
43.	33. Tajemnicze imiesłowy przysłówkowe składnia	– wie, czym cechuje się imiesłowy równoważnik zdania – wie, jak przekształcić zdanie w imiesłowy równoważnik zdania	– rozpoznaje imiesłowy równoważnik zdania – poprawnie przekształca zdania w imiesłowe równoważniki zdania
44.	34. Odpowiedzialność. Podsumowanie rozdziału III	– dysponuje wiedzą na temat etyki wypowiedzi oraz imiesłowych i imiesłowych równoważników zdań – zna i rozumie <i>Redutę Ordona</i> i <i>Śmierć Pułkownika</i> Adama Mickiewicza – pisze przemówienie	– funkcjonalnie korzysta z wiedzy na temat etyki wypowiedzi oraz imiesłowych i imiesłowych równoważników zdań – interpretuje <i>Redutę Ordona</i> i <i>Śmierć Pułkownika</i> Adama Mickiewicza – pisze przemówienie zgodnie z wymogami

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
II PÓŁROCZE			
Rozdział IV. Altruizm			
45.	Wspomnienie pierwszej miłości* Nicholas Sparks, <i>Jesienna miłość</i> * Materiał niezawarty w podręczniku – do decyzji nauczyciela (jeśli wybierze utwór Nicholasa Sparksa jako lekturę uzupełniającą)	– zna pojęcia <i>wspomnienie</i> i <i>melodramat</i> – wymienia elementy świata przedstawionego w utworze – wskazuje w tekście narratora – wypowiada się na temat bohatera – formułuje pytania do tekstu – streszcza utwór	– objaśnia pojęcia <i>wspomnienie</i> i <i>melodramat</i> – charakteryzuje elementy świata przedstawionego w utworze – określa zastosowany w utworze typ narracji – charakteryzuje bohatera – formułuje ciekawe pytania do tekstu – pisze streszczenie utworu zgodnie z wymogami
46.	35. Dojrzewanie do pomagania innym Nicholas Sparks, <i>Jesienna miłość</i> (fragmenty)	– rozumie pojęcie <i>altruizm</i> – objaśnia, czym są synonimy i antonimy – rozpoznaje uczucia bohaterów – wie, że tekst jest wspomnieniem – wypowiada się na temat pomagania innym	– wyjaśnia pojęcie <i>altruizm</i> – podaje synonimy i antonimy wyrazu <i>altruizm</i> – omawia uczucia bohaterów – uzasadnia, że tekst jest wspomnieniem – wyraża opinie na temat pomagania innym
47.	Przypomnijmy rozprawkę z hipotezą sekcja <i>Mam lekkie pióro</i>	– wie, czym cechuje się rozprawka – pisze rozprawkę z hipotezą	– wymienia cechy rozprawki – pisze rozwiniętą rozprawkę z hipotezą

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
48.	36. Różne oblicza altruizmu <i>Manifest e-wolontariatu</i>	– wie, czym jest manifest – rozumie współczesne przejawy altruizmu – odbiera grafikę dotyczącą altruizmu – pisze kodeks nastoletniego altruisty – zna zasady używania przedrostka e-	– określa temat i cechy manifestu – wskazuje współczesne sposoby przejawiania się altruizmu – interpretuje grafikę dotyczącą altruizmu – pisze kodeks nastoletniego altruisty zgodnie z wymogami – poprawnie używa przedrostka e-
49.	37. Co robi altruista, że zostaje bohaterem? <i>Anna Mieszkowska, Dzieci Ireny Sendlerowej (fragment)</i>	– wyszukuje informacje na temat Ireny Sendlerowej i odznaczenia, którym ją uhonorowano – formułuje pytania do bohaterki – wie, na czym polega postawa altruistyczna – pisze list z podziękowaniami	– przedstawia informacje na temat Ireny Sendlerowej i odznaczenia, którym ją uhonorowano – formułuje ciekawe pytania do bohaterki – omawia altruistyczną postawę Ireny Sendlerowej – pisze rozwinięty list z podziękowaniami
50.	38. Jak zachować grzeczność językową w wypowiedziach? <i>Marika Naskręt, Czym jest grzeczność językowa? Czy znasz jej zasady?</i>	– wie, na czym polega grzeczność językowa – zna zwroty grzecznościowe – zna zasady pisowni zaimków osobowych w korespondencji	– wyjaśnia pojęcie grzeczności językowej – poprawnie stosuje zwroty grzecznościowe – przestrzega zasad pisowni zaimków osobowych w korespondencji
51.	39. Różne normy – różne języki komunikacja językowa i kultura języka	– wie, co to jest norma językowa – odróżnia normę wzorcową od normy użytkowej	– wyjaśnia, czym jest norma językowa – wyjaśnia różnicę między normą wzorcową a normą użytkową
52.	40. Uczymy się na błędach komunikacja językowa i kultura języka	– wie, czym jest błąd językowy – zna rodzaje błędów językowych	– wyjaśnia pojęcie błędu językowego – rozpoznaje różne rodzaje błędów językowych
53.	41. Czy roboty mogą być altruistyczne? <i>Natalia Hatałska, Wiek paradoksów. Czy technologia nas ocali? (fragmenty)</i>	– rozpoznaje cechy robotów – formułuje pytania do tekstu – pisze rozprawkę z hipotezą	– ocenia cechy robotów w kontekście altruizmu – formułuje ciekawe pytania do tekstu – pisze rozwiniętą rozprawkę z hipotezą

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
54.	42. Krótko, krócej, czyli skróty i skrótowce zróżnicowanie języka	– zna pojęcia <i>skrót</i> i <i>skrótowiec</i> – odróżnia skrót od skrótowca – zna rodzaje skrótowców – zna zasady ortograficzne dotyczące pisowni skrótów – zna zasady odmiany skrótowców	– objaśnia pojęcia <i>skrót</i> i <i>skrótowiec</i> – poprawnie identyfikuje skróty i skrótowce – rozpoznaje rodzaj skrótowca – ortograficznie zapisuje skróty – poprawnie odmienia skrótowce
55.	89. Opowieść o świątecznym czasie LEKTUROWNIK Charles Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i>	– zna genezę utworu Dickensa – wymienia elementy świata przedstawionego w utworze – wypowiada się na temat bohaterów – przedstawia wydarzenia – tworzy opowiadanie nawiązujące do lektury	– objaśnia genezę utworu Dickensa – charakteryzuje elementy świata przedstawionego w utworze – charakteryzuje bohaterów – porządkuje wydarzenia – tworzy opowiadanie zgodnie z wszystkimi wymogami
56.	90. Czy charakter człowieka może się zmienić? LEKTUROWNIK Charles Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i>	– rozumie pojęcia <i>bohater statyczny</i> i <i>bohater dynamiczny</i> – dostrzega wpływ przeszłości na charakter Scrooge’a – opowiada o wartościach uznawanych przez Scrooge’a – dostrzega przemianę bohatera i zna jej przyczyny – tworzy wypowiedzi na temat przemiany Scrooge’a	– definiuje pojęcia <i>bohater statyczny</i> i <i>bohater dynamiczny</i> – analizuje wpływ przeszłości na charakter Scrooge’a – ustala hierarchię wartości uznawanych przez Scrooge’a – omawia przyczyny przemiany bohatera – tworzy rozbudowane wypowiedzi na temat przemiany Scrooge’a
57.	43. Czy potrzebujemy świąt? Jan Twardowski, <i>Dlaczego jest święto Bożego Narodzenia</i>	– zna wartości i tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia – formułuje pytania do turnieju o świętach – pisze życzenia	– omawia wartości i tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia – formułuje interesujące pytania do turnieju o świętach – pisze oryginalne życzenia
58.	44. Pod znakiem szacunku do żywności Ewa Szekalska, <i>Święta pod znakiem szacunku do żywności</i> (fragmenty)	– wie, czym jest tradycja, a czym zwyczaj – rozmawia o przyczynach marnowania jedzenia – szuka sposobów, by zapobiec marnowaniu żywności – zna budowę wyrazu <i>jadłodzielnia</i> – pisze przemówienie o szacunku do żywności	– wskazuje różnice między tradycją a zwyczajem – wyraża opinie na temat przyczyn marnowania jedzenia – proponuje, jak zapobiegać marnowaniu żywności – przeprowadza analizę słotwórczą wyrazu <i>jadłodzielnia</i> – pisze przemówienie zgodnie z wszystkimi wymogami

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
59.	45. Altruizm. Podsumowanie rozdziału IV	– dysponuje wiedzą z nauki o języku (grzeczność językowa, norma językowa, błąd językowy, skróty i skrótowce) – pisze rozprawkę z hipotezą – zna i rozumie lekturę uzupełniającą	– funkcjonalnie korzysta z wiedzy o języku (grzeczność językowa, norma językowa, błąd językowy, skróty i skrótowce) – pisze rozprawkę z hipotezą zgodnie z wymogami – interpretuje lekturę uzupełniającą
Rozdział V. Bunt			
60.	46. Bunt nastolatka a konflikty z rodzicami Dean Burnett, <i>Czy musisz cały czas gapić się w telefon?!</i>	– rozpoznaje emocje postaci – wyszukuje informacje w tekście – wie, czym są argument, kontrargument, przykład – wie, na czym polega perswazja – zna językowe środki perswazji – omawia perswazyjny charakter plakatu – tworzy proste wypowiedzi perswazyjne i argumentacyjne	– nazywa emocje postaci – porządkuje informacje z tekstu – formułuje argumenty i kontrargumenty, podaje przykłady – definiuje pojęcie perswazji – stosuje językowe środki perswazji – interpretuje plakat, uwzględniając pojęcie perswazji – tworzy rozwinięte wypowiedzi perswazyjne i argumentacyjne
61.	47. Jak to jest z tym <i>nie</i> ortografia	– zna zasady pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – zna wyjątki od zasad pisowni partykuły <i>nie</i>	– poprawnie zapisuje <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – uwzględnia wyjątki od zasad pisowni partykuły <i>nie</i>
62.	48. W jaki sposób pogodzić świat młodych ludzi ze światem dorosłych? Nancy H. Kleinbaum, <i>Stowarzyszenie Umarłych Poetów</i> (fragmenty)	– wypowiada się na temat wyboru Neila – rozpoznaje emocje bohaterów, szuka ich przyczyn – zastanawia się nad problem buntu młodych ludzi – pisze list do bohatera – zna znaczenia frazeologizmów	– wskazuje konsekwencje wyboru Neila – nazywa emocje bohaterów, określa ich przyczyny – analizuje problem buntu młodych ludzi – pisze rozwinięty list do bohatera – poprawnie stosuje frazeologizmy
63.	49. Język polski – trudny, gdyż bogaty zróżnicowanie języka	– rozpoznaje synonimy, antonimy i homonimy – odróżnia wyrazy bliskoznaczne od wyrazów pokrewnych – rozpoznaje związki frazeologiczne, zna ich znaczenia – przekształca tekst	– podaje przykłady synonimów, antonimów i homonimów – wyjaśnia różnicę między wyrazem bliskoznacznym a pokrewnym – wskazuje związki frazeologiczne, wyjaśnia ich znaczenia – twórczo przekształca tekst

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
64.	50. Przetrząść kopytem czy nie stwarzać zła? Bolesław Leśmian, <i>Dusiołek</i>	- omawia przebieg zdarzeń w utworze - charakteryzuje postaci - zna cechy gatunkowe ballady - tworzy prezentację o współczesnych Dusiołkach	- analizuje przebieg zdarzeń w utworze - odczytuje symbolikę postaci - wskazuje w tekście cechy gatunkowe ballady - tworzy oryginalną prezentację o współczesnych Dusiołkach
65.	51. Nowosłowo – o potrzebie nowych określeń zróżnicowanie języka	- rozumie pojęcie <i>neologizm</i> - wie, co odróżnia neologizmy artystyczne od obiegowych - zna różne rodzaje neologizmów obiegowych - zna funkcje neologizmów	- definiuje pojęcie <i>neologizm</i> - rozpoznaje w tekście neologizmy artystyczne i obiegowe - podaje przykłady różnych neologizmów obiegowych - objaśnia funkcje neologizmów
66.	52. Jaką moc mają słowa? komunikacja językowa i kultura języka	- zna cechy i funkcje tekstów reklamowych - wie, co to jest slogan reklamowy i czemu służy - odróżnia perswazję od manipulacji językowej - zna środki służące manipulacji	- omawia cechy i funkcje tekstów reklamowych - podaje przykłady sloganów reklamowych - wyjaśnia różnicę między perswazją a manipulacją - wskazuje w tekście środki służące manipulacji
67.	53. O pozytywnym buncie Edward Stachura, <i>Człowiek człowiekowi</i>	- dostrzega w wierszu metafory - zna funkcje środków poetyckich - rozpoznaje powtórzenie i anaforę - wypowiada się na temat relacji międzyludzkich - tworzy wypowiedzi na temat buntu - uzasadnia swoje zdanie	- wyjaśnia znaczenia metafor z wiersza - określa funkcje środków poetyckich z wiersza Stachury - podaje przykład powtórzenia i anafory - charakteryzuje obraz relacji międzyludzkich z wiersza - tworzy rozbudowane wypowiedzi na temat buntu - formułuje argumenty na uzasadnienie swojego zdania
68.	54. Dlaczego przyroda się buntuje? John Ronald Reuel Tolkien, <i>Władca Pierścieni</i> (fragmenty)	- wyszukuje informacje na temat Tolkiena - korzysta ze źródeł internetowych - zna cechy gatunkowe literatury fantasy - zna cechy i kompozycję listu otwartego - pisze opowiadanie lub list otwarty na temat ochrony lasów	- porządkuje informacje na temat Tolkiena - ocenia źródła internetowe - wskazuje cechy gatunkowe literatury fantasy - omawia cechy i kompozycję listu otwartego - pisze rozwinięte wypowiedzi (opowiadanie lub list otwarty) na temat ochrony lasów

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
69.	55. Krytycznie, czyli jak? sekcja <i>Mam lekkie pióro</i>	– zna cechy i kompozycję recenzji – zna słownictwo typowe dla recenzji – zna kryteria oceny różnych tekstów kultury – pisze recenzję	– omawia cechy i kompozycję recenzji – wskazuje słownictwo typowe dla recenzji – wymienia kryteria oceny różnych tekstów kultury – pisze rozwiniętą recenzję
70.	91. Bohaterowie <i>Syzyfowych prac</i> i ich czasy LEKTUROWNIK Stefan Żeromski, <i>Syzyfowe prace</i>	– zna cechy gatunkowe powieści – wymienia elementy świata przedstawionego – rozpoznaje elementy autobiograficzne w utworze – tworzy plan wydarzeń – sporządza notatkę na temat utworu – streszcza utwór	– omawia cechy gatunkowe powieści – charakteryzuje elementy świata przedstawionego – omawia elementy autobiograficzne w utworze – tworzy funkcjonalny plan wydarzeń – sporządza poprawną notatkę na temat utworu – streszcza utwór zgodnie z wymogami
71.	92. Powieść o dorastaniu LEKTUROWNIK Stefan Żeromski, <i>Syzyfowe prace</i>	– wie, czym cechuje się bohater dynamiczny – wypowiada się na temat bohaterów powieści – zna czynniki wpływające na dorastanie bohaterów – pisze charakterystykę postaci	– rozpoznaje cechy bohatera dynamicznego – charakteryzuje bohaterów powieści – omawia czynniki wpływające na dorastanie bohaterów – pisze rozbudowaną charakterystykę postaci
72.	93. <i>Syzyfowe prace</i> – zapis procesu rusyfikacji czy lekcja patriotyzmu? LEKTUROWNIK Stefan Żeromski, <i>Syzyfowe prace</i>	– wie, na czym polegał proces rusyfikacji – omawia postawy Polaków wobec działań zaborców – zna znaczenie tytułu powieści – formułuje pytania do tekstu – tworzy wypowiedzi nawiązujące do lektury	– omawia proces rusyfikacji – ocenia postawy Polaków wobec działań zaborców – wyjaśnia znaczenie tytułu powieści – formułuje ciekawe pytania do tekstu – tworzy wypowiedzi zgodnie z wszystkimi wymogami
73.	94. Rola szkoły w życiu dzieci i młodzieży LEKTUROWNIK Stefan Żeromski, <i>Syzyfowe prace</i>	– określa zasady obowiązujące w szkołach w zaborze rosyjskim i współcześnie – tworzy wypowiedzi nawiązujące do lektury	– porównuje zasady obowiązujące w szkołach w zaborze rosyjskim i współcześnie, formułuje wnioski – tworzy wypowiedzi zgodnie z wszystkimi wymogami

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
74.	56. Bunt. Podsumowanie rozdziału V	– dysponuje wiedzą z nauki o języku (pisownia wyrazów z partykułą <i>nie</i>, manipulacja językowa, bogactwo środków językowych) – zna pojęcia: <i>perswazja, fantasy, anafora, powtórzenie</i> – pisze list otwarty i recenzję	– funkcjonalnie korzysta z wiedzy o języku (pisownia wyrazów z partykułą <i>nie</i>, manipulacja językowa, bogactwo środków językowych) – objaśnia pojęcia: <i>perswazja, fantasy, anafora, powtórzenie</i> – pisze list otwarty i recenzję zgodnie z wymogami
Rozdział VI. Nadzieja			
75.	57. Czy nadzieja może działać cuda? <i>Moja i twoja nadzieja</i> , sł. Katarzyna Nosowska, muz. Piotr Banach (fragment)	– zna związki wyrazowe ze słowem <i>nadzieja</i>, rozumie ich znaczenie – wypowiada się na temat znaczenia nadziei w trudnych sytuacjach życiowych – zna cechy gatunkowe piosenki – tworzy opowiadanie zainspirowane zdjęciem	– poprawnie stosuje słowo <i>nadzieja</i> w związkach wyrazowych – omawia znaczenie nadziei w trudnych sytuacjach życiowych – wskazuje w tekście cechy gatunkowe piosenki – tworzy rozwinięte opowiadanie zgodnie z wymogami
76.	58. Trudno żyć bez nadziei Jan Kochanowski, <i>Pieśń IX z Ksiąg wtórych</i>	– zna podstawowe fakty z biografii Kochanowskiego – rozpoznaje pieśń wśród innych gatunków literackich – omawia model życia przedstawiony w utworze – rozumie pojęcia <i>stoicyzm</i> i <i>epikureizm</i> – rozumie znaczenie frazeologizmu <i>stoicki spokój</i>	– zna biografię Kochanowskiego – omawia cechy gatunkowe pieśni – ocenia model życia przedstawiony w utworze – objaśnia pojęcia <i>stoicyzm</i> i <i>epikureizm</i> – poprawnie stosuje frazeologizm <i>stoicki spokój</i>
77.	59. Język też się starzeje zróżnicowanie języka	– wie, co to jest archaizm – zna typy archaizmów – zna funkcje archaizmów – rozpoznaje archaizmy w utworze	– wyjaśnia, co to jest archaizm – rozróżnia typy archaizmów – omawia funkcje archaizmów – wskazuje archaizmy w utworze, określa ich funkcje

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
78.	60. Co czuje ojciec, gdy umiera córka? Jan Kochanowski, <i>Tren I</i> , <i>Tren V</i>	– zna genezę <i>Trenów</i> – nazywa emocje związane z utratą dziecka – szuka sposobów radzenia sobie ze smutkiem – rozpoznaje tren wśród innych gatunków literackich – wie, na czym polega porównanie homeryckie – dostrzega związki dzieła sztuki z tradycją antyczną – opisuje dzieło sztuki – tworzy list	– wyjaśnia genezę <i>Trenów</i> – omawia emocje związane z utratą dziecka – wskazuje sposoby radzenia sobie ze smutkiem – wymienia cechy gatunkowe trenu – wyjaśnia, na czym polega porównanie homeryckie – omawia związki dzieła sztuki z tradycją antyczną – interpretuje dzieło sztuki – tworzy opis dzieła sztuki i list zgodnie z wymogami
79.	61. Jakim dzieckiem była Urszula Kochanowska? Jan Kochanowski, <i>Tren VII</i> , <i>Tren VIII</i>	– określa cechy Urszulki – rozpoznaje środki artystyczne w trenach – wie, co to jest eufemizm – tworzy wypowiedzi nawiązujące do trenów	– charakteryzuje Urszulkę – określa funkcję środków artystycznych w trenach – rozpoznaje eufemizm w tekście, objaśnia jego znaczenie – tworzy wypowiedzi zgodnie z wszystkimi wymogami
80.	62. Manifest mających nadzieję Jerzy Liebert, <i>Nadzieja</i>	– rozumie pojęcia <i>liryka bezpośrednia</i> i <i>liryka pośrednia</i> – wie, jak rozpoznać typ liryki w tekście – wskazuje w wierszu obraz nadziei – wypowiada się na temat źródeł nadziei – wie, czym jest manifest – zna reguły zapisu słów z partykułą <i>nie</i>	– objaśnia pojęcia <i>liryka bezpośrednia</i> i <i>liryka pośrednia</i> – określa typ liryki zastosowany w wierszu – omawia obraz nadziei ukazany w wierszu – wskazuje źródła nadziei – wyjaśnia, czym jest manifest – poprawnie zapisuje słowa z partykułą <i>nie</i>
81.	63. Rozmawiać z kimś o nim samym – sztuka wywiadu <i>Chciałem napisać piosenkę o rodzącej się nadziei</i> , wywiad z Andrzejem Rozenem przeprowadzony przez Jagodę Dobrzyńską (fragmenty)	– rozpoznaje wywiad wśród innych gatunków publicystycznych – zna zasady przygotowania wywiadu – wie, co to jest lid, zna jego funkcje – rozpoznaje różne rodzaje pytań w wywiadzie – przeprowadza wywiad	– omawia cechy wywiadu jako gatunku publicystycznego – przedstawia zasady przygotowania wywiadu – wyjaśnia znaczenie i funkcje lidu – formułuje różne rodzaje pytań w wywiadzie – przeprowadza wywiad zgodnie z zasadami, uwzględniając cechy gatunkowe tej formy wypowiedzi

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
82.	64. Kolokwialnie – czyli jak? zróżnicowanie języka	– wie, co to jest kolokwializm – zna funkcje kolokwializmów – rozpoznaje kolokwializmy w wypowiedzi – wie, jak zastąpić kolokwializmy	– wyjaśnia, co to jest kolokwializm – określa funkcje kolokwializmów – wskazuje kolokwializmy w wypowiedzi – zastępuje kolokwializmy wyrazami ze słownictwa ogólnego
83.	O Domeczku i jego mieszkańcach* Melchior Wańkowicz, <i>Ziele na kraterze</i> * Materiał niezawarty w podręczniku – do decyzji nauczyciela (jeśli wybierze utwór Wańkowicza jako lekturę uzupełniającą)	– rozumie autobiograficzny charakter utworu – dostrzega zawarty w utworze system wartości – rozumie symboliczne znaczenie domu – zna funkcje humoru – wypowiada się na temat bohaterów lektury – przeprowadza wywiad z postacią z utworu	– objaśnia autobiograficzny charakter utworu – określa zawarty w utworze system wartości – wyjaśnia symboliczne znaczenie domu – wskazuje w tekście humor, określa jego funkcje – charakteryzuje bohaterów lektury – przeprowadza wywiad zgodnie z wszystkimi wymogami
84.	65. Rodzina, ach, rodzina! Melchior Wańkowicz, <i>Ziele na kraterze</i> (fragmenty)	– wypowiada się na temat relacji w rodzinie Wańkowiczów i ich sposobów wychowywania dzieci – rozpoznaje w tekście środki stylistyczne – dostrzega cechy języka utworu – dostrzega związki dzieła z gawędą	– charakteryzuje relacje w rodzinie Wańkowiczów i ich sposoby wychowywania dzieci – wskazuje środki stylistyczne w tekście, określa ich funkcję – charakteryzuje język utworu – omawia związki dzieła z gawędą
85.	66. Tego listu nigdy nie przeczytała... Melchior Wańkowicz, <i>Ziele na kraterze</i> (fragmenty)	– zna znaczenie tytułu – wyszukuje informacje w tekście – nazywa uczucia narratora – zabiera głos w dyskusji – pisze list	– interpretuje tytuł utworu – porządkuje informacje z tekstu – omawia uczucia narratora – czynnie uczestniczy w dyskusji – pisze rozwinięty list zgodnie z wymogami

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
86.	67. Język polski jak obcy? zróżnicowanie języka Michał Rusinek, <i>Receptura</i>	– wie, co to jest zapożyczenie – zna różne rodzaje zapożyczeń – rozumie funkcje zapożyczeń – zastanawia się nad przydatnością zapożyczeń – zastępuje zapożyczenia wyrazami rodzimymi – wie, co to są internacjonalizmy	– rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczenia – omawia różne rodzaje zapożyczeń – wyjaśnia funkcje zapożyczeń – ocenia przydatność zapożyczeń – poprawnie zastępuje zapożyczenia wyrazami rodzimymi – podaje przykłady internacjonalizmów
87.	95. Dlaczego Zemsta? LEKTUROWNIK Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i>	– zna okoliczności powstania utworu – wyodrębnia wydarzenia w lekturze – wie, czym są wątek główny i wątki poboczne – wskazuje motto – wie, że tytuł utworu jest ironiczny	– omawia genezę utworu – porządkuje wydarzenia z lektury – rozróżnia w utworze wątek główny i wątki poboczne – określa znaczenie i funkcje motta – rozumie ironiczną wymowę tytułu
88.	96. Jaki obraz szlachty tworzą bohaterowie Zemsty Aleksandra Fredry? LEKTUROWNIK Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i>	– gromadzi informacje na temat postaci – wie, na czym polega kontrast – wie, że nazwiska bohaterów są znaczące – zna pojęcie sarmatyzmu – tworzy wypowiedzi nawiązujące do <i>Zemsty</i>	– charakteryzuje postaci – rozpoznaje kontrast w <i>Zemście</i> – objaśnia znaczenie nazwisk bohaterów – dostrzega w utworze elementy kultury sarmackiej – tworzy wypowiedzi zgodnie z wszystkimi wymogami
89.	97. Komiczna walka o mur niezgody LEKTUROWNIK Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i>	– dostrzega w <i>Zemście</i> elementy typowe dla dramatu – zna cechy gatunkowe komedii – zna rodzaje komizmu	– omawia cechy rodzajowe <i>Zemsty</i> – wskazuje w <i>Zemście</i> cechy gatunkowe komedii – rozpoznaje rodzaje komizmu
90	68. Nadzieja. Podsumowanie rozdziału VI	– umie rozpoznać pieśń i tren – zna pojęcia <i>porównanie homeryckie</i> i <i>eufemizm</i> – dysponuje wiedzą z nauki o języku (zapożyczenia, archaizmy, kolokwializmy) – zna cechy wywiadu i zasady jego przeprowadzania – przeprowadza wywiad	– omawia cechy pieśni i trenu jako gatunków lirycznych – objaśnia pojęcia <i>porównanie homeryckie</i> i <i>eufemizm</i> – funkcjonalnie korzysta z wiedzy z nauki o języku (zapożyczenia, archaizmy, kolokwializmy) – omawia cechy wywiadu i zasady jego przeprowadzania – przeprowadza interesujący wywiad zgodnie z zasadami
Rozdział VII. Wrażliwość			

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
91.	69. Wrażliwość – dar czy przekleństwo? Jolanta Maria Berent, <i>Wrażliwość – piękno ukryte głęboko wewnątrz nas</i> (fragmenty)	– rozumie pojęcie <i>wrażliwość</i> – zna synonimy słowa <i>wrażliwość</i> – formułuje pytania do tekstu – wyszukuje w tekście informacje – pisze streszczenie – układa wskazówki	– definiuje pojęcie <i>wrażliwość</i> – podaje różne synonimy słowa <i>wrażliwość</i> – formułuje funkcjonalne pytania do tekstu – porządkuje informacje z tekstu – pisze streszczenie zgodnie z wymogami – redaguje funkcjonalne wskazówki
92.	70. Czy bycie wrażliwym oznacza bycie innym? Dorota Terakowska, <i>Tam gdzie spadają Anioły</i> (fragmenty)	– wie, co to jest estetyka – rozpoznaje motyw Piety w kulturze – wypowiada się na temat bohaterki utworu – odczytuje symbolikę kolorów	– wyjaśnia pojęcie estetyki – omawia motyw Piety w kulturze – charakteryzuje bohaterki utworu – wyjaśnia symbolikę kolorów
93.	71. Język polski lubi się rozwijać zróżnicowanie języka	– zna sposoby wzbogacania słownictwa	– funkcjonalnie korzysta z wiedzy na temat sposobów wzbogacania słownictwa
94.	72. W gąszczu „myśli nieuczesanych” Stanisław Jerzy Lec, <i>Myśli nieuczesane</i> (wybór)	– zna cechy aforyzmu – wie, na czym polega gra słów – rozumie pojęcie paradoksu – rozpoznaje problematykę utworów Leca – rozpoznaje zabiegi językowe zastosowane przez twórcę – wypowiada się na temat roli tytułu	– omawia cechy aforyzmu – rozpoznaje w tekście grę słów – podaje przykład paradoksu – określa problematykę utworów Leca – wskazuje funkcję zabiegów językowych zastosowanych przez twórcę – interpretuje tytuł
95.	73. Tęsknota w <i>Mojej piosnce (II)</i> Cyprian Norwid, <i>Moja piosnka (II)</i>	– zna kontekst biograficzny utworu – nazywa uczucia podmiotu lirycznego – dostrzega wartości ważne dla osoby mówiącej – wie, czym jest peryfraz	– omawia kontekst biograficzny utworu – rozmawia o uczuciach podmiotu lirycznego – wskazuje wartości ważne dla osoby mówiącej – podaje przykład peryfrazy

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
96.	98. W świecie Małego Księcia LEKTUROWNIK Antoine de Saint-Exupéry, <i>Mały Książę</i>	– rozpoznaje cechy baśni w utworze – wskazuje elementy świata przedstawionego – wypowiada się na temat bohatera – zna cechy dedykacji – pisze dedykację	– wskazuje cechy baśni w <i>Małym Księciu</i> – omawia elementy świata przedstawionego w utworze – charakteryzuje bohatera – omawia cechy dedykacji – pisze oryginalną dedykację
97.	99. Wędrując z Małym Księciem LEKTUROWNIK Antoine de Saint-Exupéry, <i>Mały Książę</i>	– wskazuje cechy dzieci i ludzi dorosłych – wie, kto to jest bohater poszukujący – dostrzega refleksję egzystencjalną w utworze	– omawia cechy dzieci i ludzi dorosłych – wyjaśnia pojęcie <i>bohater poszukujący</i> – odczytuje refleksję egzystencjalną zawartą w utworze
98.	100. W sprawie osławiania LEKTUROWNIK Antoine de Saint-Exupéry, <i>Mały Książę</i>	– rozumie słowo <i>osławić</i> – wyszukuje informacje w tekście – omawia postawy i emocje bohaterów – wypowiada się na temat relacji między postaciami – pisze e-mail zawierający refleksje	– definiuje słowo <i>osławić</i> – porządkuje informacje z tekstu – analizuje postawy i emocje bohaterów, formułuje wnioski – omawia relacje między postaciami – pisze e-mail zawierający pogłębione refleksje
99.	101. Symbole w Małym Księciu LEKTUROWNIK Antoine de Saint-Exupéry, <i>Mały Książę</i>	– rozumie alegoryczne znaczenie bohaterów utworu – wie, czym jest symbol – dostrzega i rozumie symbole zawarte w <i>Małym Księciu</i> – rozumie przesłanie dzieła – pisze opowiadanie	– wyjaśnia alegoryczne znaczenie bohaterów utworu – definiuje pojęcie symbolu – odczytuje znaczenia symboli zawartych w <i>Małym Księciu</i> – omawia przesłanie dzieła – pisze rozwinięte opowiadanie
100.	74. Wrażliwość podróżnika w poetyckim wspomnieniu Adam Mickiewicz, <i>Stępy akemańskie</i>	– zna kontekst biograficzny utworu – dostrzega w tekście obraz przestrzeni – wie, co to jest sonet – zna rodzaje rymów – pisze kartkę z pamiętnika i wywiad	– omawia kontekst biograficzny utworu – omawia obraz przestrzeni ukazany w tekście – wskazuje w tekście cechy gatunkowe sonetu – określa rodzaj rymów w utworze – pisze ciekawą kartkę z pamiętnika i interesujący wywiad

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
101.	75. Nazwy miejscowe też się odmieniają fleksja, ortografia	– wie, czym są nazwy miejscowe – zna zasady odmiany nazw miejscowych i nazw mieszkańców – wie, jak poprawnie zapisać nazwy miejscowe i nazwy mieszkańców	– podaje przykłady nazw miejscowych – prawidłowo odmienia nazwy miejscowe i nazwy mieszkańców – poprawnie zapisuje nazwy miejscowe i nazwy mieszkańców
102.	76. Czego mi w życiu potrzeba? Stanisław Barańczak, <i>Jeżeli porcelana, to wyłącznie taka</i>	– rozpoznaje kontekst biograficzny utworu – wyszukuje informacje w tekście – dostrzega puentę – formułuje argumenty – zna zasady przekształcania tekstu – pisze list	– omawia kontekst biograficzny utworu – porządkuje informacje z tekstu – interpretuje puentę – formułuje przekonujące argumenty – przekształca tekst – pisze ciekawy list
103.	77. Zależna czy niezależna? O co chodzi z tą mową? składnia	– odróżnia mowę zależną od mowy niezależnej – przekształca wypowiedź	– omawia różnice między mową zależną a mową niezależną – przekształca wypowiedź, dbając o poprawność zapisu
104.	78. Wielkie czyny małego chłopca Francesco D’Adamo, <i>Iqbal</i> (fragmenty)	– wyszukuje informacje w tekście – wypowiada się na temat bohatera – dostrzega w tekście powtórzenia – wyraża opinię	– porządkuje informacje z tekstu – charakteryzuje bohatera – omawia funkcje powtórzeń – wyraża przekonujące opinie
105.	79. Młodzież w akcji! kampania społeczna	– rozumie znaczenie kampanii społecznej – zna etapy przygotowania kampanii społecznej – podaje przykłady haseł kampanii społecznych – uczestniczy w przygotowaniu kampanii społecznej	– wyjaśnia znaczenie kampanii społecznej – omawia etapy przygotowania kampanii społecznej – proponuje hasło kampanii społecznej – projektuje kampanię społeczną
106.	80. Wrażliwość. Podsumowanie rozdziału VII	– zna i rozumie <i>Stepy akermarskie</i> – zna pojęcia: <i>estetyka, paradoks, peryfrazą, sonet</i> – podaje przykłady mowy zależnej i mowy niezależnej – dysponuje wiedzą z nauki o języku (sposoby wzbogacania słownictwa, nazwy miejscowe)	– interpretuje <i>Stepy akermarskie</i> – objaśnia pojęcia: <i>estetyka, paradoks, peryfrazą, sonet</i> – przekształca mowę zależną w niezależną i odwrotnie – funkcjonalnie korzysta z wiedzy z nauki o języku (sposoby wzbogacania słownictwa, nazwy miejscowe)

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Zamieńmy słowo* dla szkoły podstawowej zredagowano na podstawie propozycji wydawnictwa. Kolejność omawianych zagadnień może ulec zmianie; porządek ustala polonista uczący w danym oddziale.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny w roku szkolnym 2025/2026

***Zamieńmy słowo* 8**

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

I. KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

I.1. Czytanie utworów literackich – liryka

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 8				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
zna pojęcie <i>literatura piękna</i> , wie, że liryka jest jednym z rodzajów literackich, odróżnia utwór liryczny od innego utworu, zna podstawowe cechy utworów lirycznych, wygłasza z pamięci wskazany utwór liryczny, krótko opowiada, o czym	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> wymienia cechy poezji, czyta wiersz głośno i wyraźnie, wygłasza z pamięci wskazany utwór liryczny, zwracając uwagę na znaki przestankowe, wypowiada się na temat przeczytanego wiersza, podejmuje próbę uzasadnienia swoich wrażeń wywołanych	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> uzasadnia, dlaczego utwór należy do liryki, czyta / wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, zgodnie z tematem i stylem dzieła, określa temat wiersza, opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> wyjaśnia, na czym polega język poezji, czytając / recytując wiersz, stosuje odpowiednie tempo, intonację i modulację, dokonuje interpretacji głosowej utworu lirycznego, ciekawie opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu,	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> prezentuje informacje na temat wiersza w dowolnie wybranej formie, w tym w formie interaktywnej, samodzielnie analizuje i interpretuje utwór poetycki, stosując różne techniki uczenia się, tworzy własne przykłady

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 8**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
jest przeczytany wiersz, nazywa swoje wrażenia wywołane lekturą wiersza, wie, kto to osoba mówiąca w wierszu, wyjaśnia pojęcie <i>podmiot liryczny</i>, wie, kto to bohater liryczny, wyjaśnia pojęcie adresata / odbiorcy utworu, odróżnia podmiot liryczny od adresata, odróżnia wers od strofy (zwrotki), wyjaśnia, czym są rym, wers, refren, zna nazwy środków artystycznych: <i>epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, apostrofa, ożywienie, symbol, neologizm</i>, wymienia elementy rytmizujące: wers, strofa, rym, rytm, zna pojęcia hymnu, pieśni, fraszki, trenu,	lekturą wiersza, określa nastrój wiersza, wskazuje w wierszu wartości ważne dla poety, tworzy projekt pracy (rysunek, drama itp.) interpretującej wiersz – przekład intersemiotyczny, nazywa wyrazy wskazujące na osobę mówiącą w wierszu (podmiot liryczny) i adresata, opowiada o podmiocie lirycznym, przedstawiając jego myśli i uczucia, określa adresata wiersza, wskazuje wers ze zwrotem do adresata, wskazuje bohatera wiersza, rozpoznaje w wierszach epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, ożywienia, symbole, wskazuje w wierszu rymy, rozpoznaje elementy rytmizujące utwór, rozpoznaje hymn, pieśń, tren, fraszkę, dzieli wersy na sylaby,	wyodrębnia obrazy poetyckie, nazywa i uzasadnia swoje uczucia wywołane lekturą wiersza, przedstawia, również w formie przekładu intersemiotycznego (np. rysunek, drama itp.), jak rozumie omawiany wiersz, wskazuje cechy podmiotu lirycznego, określa cechy bohatera wiersza, porównuje i nazywa rymy w dwóch dowolnie wybranych strofach, rozpoznaje w utworach lirycznych przenośnie, uosobienia, neologizmy artystyczne, rozpoznaje refren jako element rytmizujący utwór, wymienia cechy hymnu, pieśni, trenu, fraszki, wyjaśnia, na czym polega ironia, dostrzega ironię w omawianych wierszach,	o podmiocie lirycznym, bohaterach i ich uczuciach, opisuje zachowanie bohatera wiersza i wyraża swoją opinię na ten temat, porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, opisuje adresata wiersza, wskazuje cytaty, dzięki którym nazywa uczucia wywołane lekturą wiersza, wyjaśnia, jak rozumie przesłanie wiersza, wyjaśnia znaczenie przenośne utworu lirycznego, uzasadnia własne rozumienie wiersza, rozpoznaje funkcje środków artystycznych w omawianych wierszach, odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, wskazuje w wierszu elementy rytmizujące, wskazuje cechy pieśni, trenu, fraszki w danym utworze, definiuje pojęcie ironii,	poznanych środków artystycznych, wyjaśnia funkcje środków artystycznych, omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, interpretuje wiersz i uzasadnia swoją tezę interpretacyjną, odwołując się do elementów utworu, charakteryzuje podmiot liryczny, odwołując się do treści wiersza, charakteryzuje bohatera, odwołując się do treści wiersza, porównuje podmiot liryczny z adresatem i bohaterem wiersza i przedstawia wnioski, rozpoznaje hymn, pieśń, tren, fraszkę wśród innych gatunków literackich, tworzy pytania do hipotezy interpretacyjnej, w interpretacji utworów

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 8				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
przedstawia tematykę wiersza, zna pojęcie ironii, wie, jakie jest przesłanie wiersza, nazywa wartości ważne dla podmiotu lirycznego rozpoznaje w utworach lirycznych wartości ważne dla Polaków, dostrzega w omawianych wierszach elementy historyczne, wymienia autorów utworów lirycznych wskazanych w <i>Podstawie programowej</i> .	wie, na czym polega ironia i rozumie jej funkcje w utworach lirycznych, rozpoznaje przesłanie utworu i wypowiada się na temat jego aktualności, na podstawie poznanych wierszy tworzy drabinę wartości ważnych dla Polaków na przestrzeni dziejów, wymienia wydarzenia historyczne zawarte w omawianych utworach, rozumie słowo <i>kontekst</i> i zna rodzaje kontekstów, zna elementy z życia autorów utworów lirycznych wskazanych w <i>Podstawie programowej</i> .	formułuje przesłanie utworu lirycznego i zastanawia się nad jego aktualnością, porównuje wartości ważne dla Polaków ze swoimi wartościami, dostrzega różne konteksty w omawianych utworach lirycznych, odwołuje się do biografii autora w interpretacji utworów lirycznych.	omawia znaczenie ironii w danym utworze, wyjaśnia przesłanie utworu lirycznego i ocenia jego aktualność, omawiając utwory liryczne, nawiązuje do kontekstów: historycznego, biograficznego, filozoficznego, kulturowego, dostrzega i wskazuje nawiązania biograficzne w omawianych utworach lirycznych.	lirycznych wykorzystuje odwołania do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi, w interpretacji utworów lirycznych wykorzystuje potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny, społeczny.

I.1. Czytanie utworów literackich – epika

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 8**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
wie, że epika jest jednym z rodzajów literackich, odróżnia utwór epicki od utworu lirycznego i dramatu, wymienia elementy świata przedstawionego: czas, miejsce akcji, bohaterowie, wydarzenia, rozpoznaje fikcję literacką, wskazuje elementy realistyczne (rzeczywiste) w omawianych utworach epickich, zna gatunki epickie: mit, bajka, baśń, legenda, przypowieść, opowiadanie, nowela, powieść, epopeja, wymienia tytuł jako element budowy utworu epickiego, wymienia wybrane wydarzenia tworzące akcję utworu, rozpoznaje, kim jest osoba	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> wymienia cechy utworu epickiego, opisuje wybrane elementy świata przedstawionego, wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w utworach epickich, wymienia cechy gatunkowe mitu, bajki, baśni, legendy, przypowieści, opowiadania, noweli, powieści, epopei, wyszukuje w tekście określone informacje, wskazuje tytuł jako element budowy utworu epickiego, ustala kolejność zdarzeń, nazywa rodzaj narratora i narracji, rozpoznaje rodzaje bohaterów w utworze, przedstawia wybranego bohatera, wymienia niektóre cechy bohaterów, rozpoznaje wątki poboczne,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> czyta głośno, wyrażnie, z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, rozpoznaje rodzaj literacki czytanego tekstu – epika, rozpoznaje czytany utwór jako mit, bajkę, baśń, legendę, przypowieść, opowiadanie, nowelę, powieść, epopeję, opowiada o elementach świata przedstawionego, odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych zna elementy konstrukcyjne utworu epickiego, opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły, charakteryzuje narratora utworu, określa, czy dany bohater jest główny czy drugoplanowy, wymienia większość cech bohaterów,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> analizuje elementy świata przedstawionego i wyciąga wnioski, wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi i fantastycznymi w utworach epickich, uzasadnia przynależność rodzajową utworu do epiki oraz gatunkową do mitu, bajki, baśni, legendy, przypowieści, opowiadania, noweli, powieści, epopei, rozpoznaje elementy konstrukcyjne utworu epickiego, rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, wskazuje cechy narratora w zależności od jego rodzaju, rozpoznaje rodzaj bohatera w omawianym utworze, określa relacje łączące	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> porównuje elementy świata przedstawionego różnych utworów, uzasadnia przynależność rodzajową i gatunkową utworu epickiego, podając odpowiednie przykłady, rozpoznaje funkcje elementów budowy utworu: tytułu, podtytułu, puenty, motta, dedykacji, punktu kulminacyjnego, prezentuje za pomocą narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami w utworze, porównuje narratorów w różnych utworach, charakteryzuje bohatera, również za pomocą narzędzi interaktywnych, porównuje narrację pierwszoosobową z trzecioosobową

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 8**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
wypowiadająca się w utworze epickim, rozpoznaje i wymienia bohaterów utworu, zna pojęcia: <i>narrator</i> i <i>narracja</i> , rozpoznaje w utworze wątek główny, nazywa swoje wrażenia wywołane lekturą tekstu, rozpoznaje w tekście znaczenia dosłowne, opowiada ustnie o treści utworu, zachowując kolejność zdarzeń, wie, że tekst może mieć znaczenie przenośne, wie, czym jest alegoria i symbol w utworze epickim, wymienia cechy postawy bohatera, wie, jakie jest przesłanie utworu epickiego, rozpoznaje w utworach epickich wartości ważne dla Polaków, dostrzega w omawianych	wypowiada się na temat przeczytanego utworu, wskazuje wartości ważne dla bohaterów, omawia postawę bohatera, rozpoznaje w utworze ważne informacje, tworzy projekt pracy (rysunek, drama, spektakl teatralny itp.) będącej interpretacją utworu – przekład intersemiotyczny, dostrzega przenośny sens opowieści z Biblii, rozpoznaje w tekście alegorię i symbol, rozpoznaje przesłanie utworu, na podstawie poznanych tekstów tworzy drabinę wartości ważnych dla Polaków na przestrzeni dziejów, wymienia wydarzenia historyczne zawarte w omówionych tekstach, rozumie słowo <i>kontekst</i> i zna rodzaje kontekstów w utworach epickich, zna elementy z życia autorów utworów epickich wskazanych	zbiera informacje o bohaterze, uzasadnia rodzaj narracji: pierwszoosobowej i trzecioosobowej, omawia wątek główny, określa doświadczenia bohaterów, prezentuje własne rozumienie utworu, ocenia bohaterów, rozpoznaje informacje mniej ważne w utworze, rozpoznaje fakty i opinie, odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, omawia przenośne znaczenia opowieści biblijnych, podaje przykłady alegorii i symbolu, zna przyczyny niepowodzeń bohatera, wypowiada się na temat przesłania utworu, porównuje wartości ważne dla Polaków ze swoimi wartościami, dostrzega różne konteksty	bohaterów utworu, uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do treści utworu, selekcjonuje zebrane informacje o bohaterze, odróżnia bohatera głównego od drugoplanowego, dokonuje analizy fragmentu utworu, aby określić rodzaj narracji, określa tematykę utworu, omawia wątek poboczny, porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami, odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, porównuje treść czytanych utworów z własnymi doświadczeniami, interpretuje biblijne opowieści, omawia funkcje alegorii, ocenia postawę bohatera i przyczyny jego niepowodzenia, formułuje przesłanie utworu,	i przedstawia wnioski, określa problematykę utworu i prezentuje ją w twórczy sposób, ciekawie prezentuje własną interpretację biblijnych opowieści, w interpretacji utworów epickich wykorzystuje odwołania do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi, w interpretacji utworów epickich odwołuje się do kontekstu biograficznego, wyjaśnia wpływ kontekstu historycznego i historycznoliterackiego na treść i formę utworów epickich, porównuje utwory epickie z różnych kultur i epok, uwzględniając kontekst kulturowy, filozoficzny i społeczny.

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 8				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
utworach epickich elementy historyczne, wymienia autorów utworów epickich wskazanych w <i>Podstawie programowej</i> .	w <i>Podstawie programowej</i> .	w omawianych utworach epickich, posługuje się biografią autora w interpretacji utworów epickich.	omawiając utwory epickie, nawiązuje do kontekstów, np. historycznego, biograficznego, filozoficznego, kulturowego, dostrzega i wskazuje nawiązania biograficzne w omawianych utworach epickich.	

I.1. Czytanie utworów literackich – dramat

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 8				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY DRAMATYCZNE				
zna pojęcie dramatu, wie, że dramat to jeden z rodzajów literackich, wie, że gatunki dramatu to tragedia i komedia, zna podstawowe cechy utworów dramatycznych, odróżnia utwór pisany prozą	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> wie, czym cechuje się dramat jako rodzaj literacki, zna cechy utworów dramatycznych, wie, czym cechuje się tragedia i	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> rozpoznaje dramat jako rodzaj literacki, wskazuje cechy utworów dramatycznych, wymienia cechy tragedii	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> uzasadnia, dlaczego utwór jest dramatem, omawia cechy rodzajowe dramatu i cechy gatunkowe tragedii	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> udowadnia, że utwór jest dramatem, podając odpowiednie przykłady z tekstu, określa funkcje komizmu,

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 8**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY DRAMATYCZNE				
i wierszem od dramatu, wymienia elementy świata przedstawionego w dramacie: czas, miejsce akcji, bohaterowie, wydarzenia, wie, czym się różni realizm od fantastyki w dramacie, wie, że dzieło dramatyczne ma kontekst kulturowy i biograficzny, wymienia utwory dramatyczne poznane w klasach 7 i 8, zna utwory dramatyczne z kanonu lektur obowiązkowych.	komedia, opisuje elementy świata przedstawionego w dramacie, wymienia charakterystyczne elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog, omawia elementy realistyczne i fantastyczne w dramacie, rozpoznaje rodzaje bohaterów w dramacie, zna pojęcie bohatera tragicznego i komizmu, zna etapy rozwoju akcji dramatycznej, rozumie pojęcie dramatu romantycznego, wypowiada się na temat dramatów poznanych w klasach 7 i 8, krótko opowiada, o czym jest utwór dramatyczny z kanonu lektur obowiązkowych.	i komedii, opowiada o elementach świata przedstawionego w dramacie, wskazuje akt, scenę, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog, odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych, określa rodzaj bohatera: główny i drugoplanowy, wskazuje bohatera tragicznego, ocenia bohaterów dramatu, określa, na czym polega komizm, nazywa etapy rozwoju akcji dramatycznej, rozumie kontekst kulturowy i biograficzny dramatu, rozpoznaje cechy dramatu romantycznego, prezentuje w dowolnej formie (w tym w formie interaktywnej) treść dramatów z kanonu lektur obowiązkowych.	i komedii, wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi dramatu, rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, rodzaj bohatera, określa relacje łączące bohaterów, odróżnia bohatera głównego od drugoplanowego, określa funkcje komizmu, wyjaśnia, dlaczego dana postać jest bohaterem tragicznym, omawia etapy rozwoju akcji dramatycznej, wskazuje w utworze cechy dramatu romantycznego, wyjaśnia kontekst kulturowy i biograficzny dramatów poznanych w klasach 7 i 8.	prezentuje według własnego pomysłu, z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami w dramatach z kanonu lektur obowiązkowych, określa problematykę dramatów poznanych w klasach 7 i 8 i prezentuje ją w twórczy sposób, wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w dramatach z kanonu lektur obowiązkowych, odwołując się do znajomości całej lektury.

I.1. Czytanie utworów literackich – utwory synkretyczne

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 8				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY SYNKRETYCZNE (M.IN. BALLADA)				
wie, że ballada zawiera elementy epiki, liryki i dramatu, wymienia elementy świata przedstawionego w balladzie, wie, czym jest punkt kulminacyjny w balladzie, wymienia utwory synkretyczne poznane w klasach 7 i 8, zna utwory synkretyczne z kanonu lektur obowiązkowych.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> zna cechy ballady, dostrzega w balladzie elementy epiki, liryki i dramatu, omawia elementy świata przedstawionego w balladzie; wyjaśnia, czym jest punkt kulminacyjny w balladzie, wypowiada się na temat utworów synkretycznych poznanych w klasach 7 i 8, krótko opowiada, o czym jest utwór synkretyczny z kanonu lektur obowiązkowych. dostrzega w sztuce nawiązania do poznanych utworów synkretycznych.	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> wymienia cechy ballady, wie, na czym polega synkryzm ballady, porządkuje wydarzenia ballady w sposób przyczynowo-skutkowy, ocenia dzieła sztuki nawiązujące do poznanych utworów synkretycznych, tworzy ciekawe wypowiedzi inspirowane utworami synkretycznymi z kanonu lektur obowiązkowych.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> wnikliwie omawia cechy ballady, wyjaśnia, na czym polega synkryzm danego dzieła, określa funkcje punktu kulminacyjnego w balladzie, porządkuje zebrany materiał na temat utworów synkretycznych z kanonu lektur obowiązkowych, interpretuje dzieła sztuki nawiązujące do poznanych utworów synkretycznych, tworzy rozbudowane wypowiedzi inspirowane utworami synkretycznymi.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> samodzielnie analizuje i interpretuje utwory synkretyczne z kanonu lektur obowiązkowych, prezentuje według własnego pomysłu, również interaktywnie, świat przedstawiony w poznanych utworach synkretycznych.

I.2. Odbiór tekstów kultury

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 8**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
INNE TEKSTY KULTURY				
określa tematykę poznanych tekstów kultury, wymienia elementy tekstu kultury, nazywa wrażenia wywołane tekstem kultury, dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą publicystyczną, naukową i popularnonaukową, wie, że są różne gatunki dziennikarskie, rozpoznaje wywiad, artykuł, reportaż wśród gatunków publicystycznych, wie, co to jest lid.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> wyszukuje potrzebne informacje, prezentuje elementy obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii itp., cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego, rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł, reportaż, podaje funkcje lidu, dostrzega wartości estetyczne poznanych tekstów kultury.	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> wskazuje cechy tekstów kultury, nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii, przedstawia własne rozumienie tekstu kultury, określa funkcje literatury pięknej, publicystycznej, popularnonaukowej i naukowej, określa podstawowe cechy wywiadu, artykułu, reportażu, określa znaczenie lidu.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> opowiada w kilku zdaniach o problemie rozważanym w tekście, opisuje elementy obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii, uzasadnia własne rozumienie tekstu kultury, znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych, porównuje różne dzieła, omawia funkcje lidu.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch, dokonuje przekładu intersemiotycznego, np. tworzy historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie czy fotografii, przedstawia własną interpretację dzieła sztuki.

II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

II.1. Gramatyka języka polskiego – fonetyka

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 8				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FONETYKA				
zna pojęcie <i>fonetyka</i> , zna zasady dzielenia wyrazów na głoski i sylaby, rozpoznaje samogłoski i spółgłoski, wie, że <i>i</i> w wyrazie może pełnić różne funkcje, wie, czym są upodobnienia fonetyczne, zna reguły akcentowania w języku polskim.	spełnia wymagania na ocenę <u>dopuszczającą</u> , a ponadto: rozumie, czym zajmuje się fonetyka, rozdziela rodzaje głosek, rozumie funkcje głoski <i>i</i> , rozumie, na czym polegają zjawiska fonetyczne w polszczyźnie, wymienia reguły akcentowania w języku polskim, rozpoznaje wyjątki od zasad akcentowania.	spełnia wymagania na ocenę <u>dostateczną</u> , a ponadto: poprawnie dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby, poprawnie przenosi wyrazy, określa rolę samogłoski <i>i</i> , omawia mechanizm upodobnień fonetycznych, stosuje reguły akcentowania w języku polskim oraz prawidłową intonację, wymienia wyjątki od zasad akcentowania.	spełnia wymagania na ocenę <u>dobłą</u> , a ponadto: rozpoznaje rodzaje wszystkich głosek i omawia ich cechy, rozpoznaje funkcję litery <i>i</i> w wyrazie, objaśnia mechanizm upodobnień fonetycznych, podaje ich przykłady, wypowiada się z prawidłową intonacją, prawidłowo akcentuje wyrazy i zdania oraz wyjątki.	spełnia wymagania na ocenę <u>bardzo dobrą</u> , a ponadto: rozumie i wykorzystuje wiedzę o głoskach oraz upodobnieniach do poprawnego mówienia i pisanie, świadomie i bezbłędnie akcentuje wyrazy i zdania we wszystkich swoich wypowiedziach oraz podczas czytania i recytacji.

II.1. Gramatyka języka polskiego – słowotwórstwo

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 8**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SŁOWOTWÓRSTWO				
zna pojęcia: <i>temat słowotwórczy, definicja słowotwórcza, formant, a także rodzina wyrazów, wyraz pokrewny, rdzeń, rdzenie oboczne</i> , rozpoznaje wyraz podstawowy i wyrazy pochodne, wie, jakie znaczenia są nadawane wyrazom przez formanty, wie, czym są wyrazy złożone i zna podstawowe zasady ich pisowni.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> wie, czym zajmuje się słowotwórstwo, odróżnia wyraz podstawowy od wyrazu pochodnego, próbuje przeprowadzać analizę słowotwórczą wyrazu, rozpoznaje znaczenia nadawane wyrazom przez formanty, rozpoznaje wyrazy pokrewne, rozpoznaje wyrazy złożone, zna zasady tworzenia i pisowni wyrazów złożonych.	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> wyjaśnia, czym są wyrazy podstawowe i pochodne, przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazu, wyjaśnia funkcję formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, podaje przykłady kategorii znaczeniowych wyrazów, rozpoznaje rodzinę wyrazów, wskazuje rdzeń i oboczności, omawia zasady tworzenia wyrazów złożonych i objaśnia ich pisownię.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> poprawnie przeprowadza analizy słowotwórcze, rozpoznaje rodzaj formantu w wyrazie, omawia znaczeniotwórczą funkcję formantów, podaje przykłady wyrazów należących do jednej rodziny, przedstawia na wykresie zależności między wyrazami pokrewnymi, tworzy wyrazy złożone stosuje w praktyce zasady pisowni wyrazów złożonych.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> świadomie stosuje w swoich wypowiedziach: wyrazy podstawowe i pochodne, wyrazy należące do różnych kategorii znaczeniowych, wyrazy pokrewne i wyrazy złożone, bezbłędnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazu.

II.1. Gramatyka języka polskiego – fleksja

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 8				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FLEKSJA				
odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, wie, że imiesłowy przymiotnikowy i przysłówkowy są nieosobowymi formami czasownika, zna zasady tworzenia i odmiany imiesłów, zna podstawowe zasady pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy oraz wyjątki od tych zasad, zna wybrane zasady zapisu nazw miejscowych i nazw mieszkańców, zna zasady odmiany imion i nazwisk w języku polskim.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> rozpoznaje nieosobowe formy czasownika: formy zakończone na <i>-no</i> , <i>-to</i> , bezokoliczniki, imiesłowy, podaje końcówki imiesłów, wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłów, wie, jak odróżnić imiesłów od przymiotnika, tworzy imiesłowy z partykułą <i>nie</i> , zna zasady pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, wymienia zasady odmiany i zapisu nazw miejscowych, nazw mieszkańców oraz imion i nazwisk.	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> rozpoznaje, z jaką częścią mowy ma do czynienia, określa formę fleksyjną wyrazu, wskazuje imiesłów w zdaniu i określa jego rodzaj, wymienia wyjątki od zasad pisowni partykuły <i>nie</i> , rozpoznaje nazwy miejscowe, stosuje zasady odmiany i zapisu nazw miejscowych i nazw mieszkańców, poprawnie odmienia imiona i nazwiska..	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> tworzy wskazane formy fleksyjne wyrazów, przekształca wskazane czasowniki na konstrukcje z imiesłowami, bezbłędnie zapisuje <i>nie</i> z różnymi częściami mowy uwzględnienia wyjątki od zasad pisowni partykuły <i>nie</i> , podaje własne przykłady nazw miejscowych, bezbłędnie odmienia i zapisuje nazwy miejscowe, nazwy mieszkańców oraz imiona i nazwiska, wyjaśnia pochodzenie imion i nazwisk.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> poprawnie używa imiesłów, wskazuje i poprawia błędy fleksyjne, redaguje tekst z użyciem partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, poprawia błędy swoje i innych w zapisie <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, w tym z wyjątkami, koryguje błędy swoje i innych w odmianie i zapisie nazw miejscowych, nazw mieszkańców oraz imion i nazwisk.

II.1. Gramatyka języka polskiego – składnia

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 8**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SKŁADNIA				
wie, że w polskiej składni istnieją równoważniki zdania, zdania pojedyncze i złożone (współrzędnie, podrzędnie i wielokrotnie) oraz wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania, próbuje przekształcać równoważnik w zdanie pojedyncze, a następnie w zdanie złożone oraz w wypowiedzenie z imiesłowowym równoważnikiem zdania, zna zasady interpunkcji w zdaniach wielokrotnie złożonych, rozumie różnicę między mową zależną a niezależną.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> rozróżnia równoważniki zdań, zdania pojedyncze, złożone (współrzędnie, podrzędnie i wielokrotnie) oraz wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania, zna typy zdań złożonych, tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone ze zdań pojedynczych, stosuje zasady interpunkcji w zdaniach wielokrotnie złożonych, odróżnia mowę zależną od mowy niezależnej i umie wskazać je w tekście	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> rozpoznaje w tekście równoważniki zdań, zdania pojedyncze, złożone (współrzędnie, podrzędnie i wielokrotnie) oraz wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania, przekształca wypowiedzenia zbudowane z różnego rodzaju zdań złożonych, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie, uzupełnia zdania wyliczeniami i wtrąceniami z zachowaniem zasad interpunkcji.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> układa równoważniki zdań, zdania pojedyncze, złożone (współrzędnie, podrzędnie i wielokrotnie) oraz wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania, zachowując poprawną interpunkcję, odpowiednio nazywa wypowiedzenia składowe zdań wielokrotnie złożonych, stosuje imiesłowowy równoważnik zdania w swoich wypowiedziach, przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach zdanie, równoważnik zdania, imiesłowowy równoważnik zdania oraz wypowiedzenia wielokrotnie złożone, wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłowowego równoważnika zdania oraz składnią zdania złożonego, przeprowadza analizę składniową zdań wielokrotnie złożonych, redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej.

II.2. Zróżnicowanie języka

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 8**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA				
zna pojęcia: <i>synonim, antonim, homonim, wyraz wieloznaczny, neologizm, archaizm, kolokwializm, zapożyczenie, związek frazeologiczny</i> , wie, czym jest słownictwo wartościujące, rozróżnia synonim od antonimu i homonimu, a archaizm od neologizmu, dostrzega archaizmy w utworze, dostrzega kolokwializmy w wypowiedzi i próbuje je zastąpić wyrazami ze słownictwa ogólnego, wie, że zapożyczenie można zastąpić wyrazem rodzimym, odróżnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu, wie, że zasób słownictwa jest stale wzbogacany, wie, co to jest styl językowy,	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> rozumie pojęcia: <i>synonim, antonim, homonim, wyraz wieloznaczny, neologizm, archaizm, kolokwializm, zapożyczenie, związek frazeologiczny</i> , wskazuje synonimy, antonimy, homonimy i frazeologizmy, zna znaczenie wybranych związków frazeologicznych, zna rodzaje i funkcje archaizmów, neologizmów i zapożyczeń, zastępuje kolokwializmy wyrazami ze słownictwa ogólnego, a zapożyczenia – wyrazami rodzimymi, tworzy wyrazy o szerszym zakresie lub bogatszej treści, rozpoznaje zdrobnienia i zgrubienia, zna sposoby wzbogacania słownictwa, rozpoznaje różnice między językiem mówionym	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> podaje przykłady synonimów, antonimów i homonimów, wskazuje związki frazeologiczne w utworze, rozumie ich znaczenie, podaje przykłady archaizmów i neologizmów, zdrobnień, zgrubień, związków frazeologicznych i określa ich funkcje w tekście, omawia funkcje kolokwializmów i słownictwa wartościującego, wymienia różne rodzaje zapożyczeń, wyjaśnia ich funkcje i omawia ich przydatność, rozpoznaje i omawia wyznaczniki stylu językowego, rozpoznaje cechy stylu w czytanim tekście, omawia różne rodzaje stylów językowych.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> tworzy synonimy oraz antonimy konkretnych słów, wyjaśnia różnicę między archaizmem a neologizmem oraz zdrobnieniem a zgrubieniem, poprawnie używa frazeologizmów w swoich wypowiedziach, interpretuje tekst, biorąc pod uwagę znaczenie i funkcję archaizmów, neologizmów, kolokwializmów, stosuje różne sposoby wzbogacania słownictwa, wskazuje w tekście środki charakterystyczne dla różnych stylów językowych, podaje przykłady tekstów pisanych różnymi stylami.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> funkcjonalnie wykorzystuje zdobyte wiadomości, urozmaica język swojej wypowiedzi, świadomie stosuje neologizmy w swoich wypowiedziach, świadomie używa kolokwializmów i archaizmów w celu stylizacji tekstu, na bieżąco wzbogaca swoje słownictwo, koryguje błędy swoje i innych, tworzy prace w odpowiednim stylu językowym.

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 8				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA				
zna różne rodzaje stylów językowych.	a pisanym, oficjalnym a nieoficjalnym, rozpoznaje różne rodzaje stylów językowych, zna środki językowe charakterystyczne dla różnych stylów.			

II.3. Komunikacja językowa i kultura języka

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 8				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
KOMUNIKACJA JĘZYKOWA I KULTURA JĘZYKA				
zna zasady pisowni, wie, że istnieje norma wzorcowa i norma użytkowa, wie, że istnieją różne rodzaje błędów językowych, rozpoznaje teksty reklamowe, wskazuje slogany reklamowe,	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> wie, co to jest norma językowa i błąd językowy, wymienia rodzaje błędów, odróżnia normę wzorcową od normy użytkowej, zna cechy i funkcje tekstów reklamowych, wie, czym jest slogan,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> wyjaśnia różnicę między normą wzorcową a normą użytkową, omawia różne rodzaje błędów językowych, przekształca wypowiedzi tak, by usunąć błędy, określa cechy i funkcje	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> na przykładach wyjaśnia różnicę między normą wzorcową a użytkową, w praktyce rozpoznaje i eliminuje różne rodzaje błędów językowych, podaje przykłady sloganów reklamowych,	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> poprawia błędy w pracach swoich oraz kolegów / koleżanek, na co dzień wykorzystuje wiedzę o komunikacji językowej i kulturze języka, świadomie posługuje się perswazją,

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 8				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
KOMUNIKACJA JĘZYKOWA I KULTURA JĘZYKA				
wie, że w języku istnieje perswazja, dostrzega manipulację językową, zna zasady dyskusowania, stara się zabierać głos w dyskusji, formułuje argumenty.	odróżnia perswazję od manipulacji, rozpoznaje środki służące manipulacji językowej, zna znaczenie języka ciała w komunikacji, zna środki retoryczne stosowane w dyskusji, podaje przykłady słownictwa modnego, wyraża opinię na temat zjawisk językowych i ochrony polszczyzny.	tekstów reklamowych, wskazuje różnicę między perswazją a manipulacją, ocenia zasady dyskusowania, przedstawia argumenty w dyskusji, stosuje środki retoryczne, wyjaśnia, na czym polega kultura języka, podaje przykłady mody językowej.	wskazuje w tekście środki służące manipulacji, stosuje w praktyce zasady dyskusowania, poprawnie stosuje środki retoryczne, zastępuje słownictwo modne synonimami, uzasadnia opinię na temat zjawisk językowych i ochrony polszczyzny.	nie poddaje się manipulacji językowej ani jej nie używa, zna różne odmiany dyskusji, bierze udział w debacie.

II.4. Ortografia i interpunkcja

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 8				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA				
zna reguły polskiej ortografii, zna zasady interpunkcji w zdaniach oraz sposoby przytaczania cudzej wypowiedzi.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> rozumie, że na ortografię wpływa związek między formami fleksyjnymi oraz wyrazami pokrewnymi, rozpoznaje reguły ortograficzne, stosuje zasady poprawnej pisowni i interpunkcji.	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> wie, co łączy ortografię z tradycją, rozumie, że pisownia odzwierciedla zmiany, które kiedyś zaszły w języku, objaśnia reguły ortograficzne i interpunkcyjne.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> w praktyce stosuje się do zasad polskiej ortografii i interpunkcji.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> poprawia błędy ortograficzne i interpunkcyjne w pracach swoich oraz kolegów / koleżanek.

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 8				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ROZPRAWKA, OPOWIADANIE TWÓRCZE, PRZEMÓWIENIE, CV, LIST MOTYWACYJNY, PODANIE				
wie, czym jest rozprawka, zna pojęcia <i>teza</i> i <i>argument</i> , wie, że argumenty należy hierarchizować, wie, że argument powinien być uzasadniony i zawierać odwołanie do przykładu,	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> wymienia elementy kompozycyjne rozprawki, formułuje tezę, wie, czym jest argument, odróżnia przykład od	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> wymienia cechy rozprawki, odróżnia tezę od hipotezy, odróżnia argument od kontrargumentu, ilustruje argument przykładem,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> stawia ciekawe / oryginalne hipotezy, formułuje kontrargumenty, hierarchizuje argumenty, zgadza się z cudzym poglądem	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> samodzielnie pisze spójną i rozwiniętą rozprawkę z tezą oraz hipotezą, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 8**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ROZPRAWKA, OPOWIADANIE TWÓRCZE, PRZEMÓWIENIE, CV, LIST MOTYWACYJNY, PODANIE				
wie, czym jest plan kompozycyjny, zna cechy przemówienia i cel tej formy wypowiedzi, zna rodzaje argumentów, zna zwroty do słuchaczy, wie, że w przemówieniu wykorzystuje się głos i mowę ciała, odróżnia opowiadanie twórcze od odtwórczego, zna typy narracji, wie, że opowiadanie trzeba odpowiednio skomponować, zna pojęcia retrospekcji i puenty, pod kierunkiem nauczyciela i / lub w grupie pisze rozprawkę z tezą, opowiadanie twórcze oraz proste przemówienie, zna pojęcie spójności tekstu, zna wybrane kryteria oceny różnych form wypowiedzi, wie, czym są teksty	argumentu, wie, na czym polega hierarchizacja argumentów, wie, co to jest wniosek, zna zasady tworzenia planu kompozycyjnego zna etapy pracy nad przemówieniem, dobiera argumenty i zwroty do słuchaczy, wie, jak wykorzystać głos i mowę ciała, rozdziela typy narracji, wie, na czym polega trójdzielna kompozycja opowiadania, rozprawki, przemówienia, rozumie znaczenie retrospekcji i puenty, pisze rozprawkę z tezą, opowiadanie twórcze i przemówienie, zna środki językowe nadające tekstowi spójność, przekształca tekst tak, by tworzył logiczną całość, rozpoznaje w tekstach wnioskowanie, wymienia kryteria oceny	próbuję uporządkować wywód, pracuję nad planem kompozycyjnym, podejmuje próbę wnioskowania, pisze rozprawkę z hipotezą oraz przemówienie, w którym odpiera przewidywany kontrargument, uzasadnia dobór argumentów, stosuje odpowiednie zwroty do słuchaczy, wskazuje różnice między opowiadaniem twórczym a odtwórczym, stosuje różne typy narracji w opowiadaniu, stosuje akapity dla oznaczenia głównych elementów kompozycyjnych tekstu, stosuje w opowiadaniu retrospekcję i puentę, dba o spójność tworzonego tekstu, stosuje środki językowe nadające tekstowi spójność, ocenia różne formy	lub z nim polemizuję, rzeczowo uzasadniając własne zdanie, formułuję wnioski, porządkuję wywód argumentacyjny, sporządza plan kompozycyjny, funkcjonalnie korzysta ze zwrotów do słuchaczy, używa środków retorycznych, świadomie wykorzystuje głos i mowę ciała, stosuje w opowiadaniu sześć elementów urozmaicenia stylu, rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych, pisze rozwiniętą rozprawkę z tezą i hipotezą, ciekawe rozbudowane przemówienie i opowiadanie twórcze, omawia zasady tworzenia konkretnych tekstów użytkowych, tworzy tekst jako logiczną	wypowiedzi, samodzielnie pisze spójne przemówienie, używając różnych środków retorycznych i różnych rodzajów argumentów, publicznie wygłasza swoje przemówienie, samodzielnie pisze spójne rozwinięte i ciekawe opowiadanie twórcze, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi, koryguje własne i cudze błędy związane z tworzeniem form wypowiedzi, tworzy bezbłędnie pisma użytkowe.

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 8				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ROZPRAWKA, OPOWIADANIE TWÓRCZE, PRZEMÓWIENIE, CV, LIST MOTYWACYJNY, PODANIE				
użytkowe, wie, czemu służą CV i list motywacyjny.	różnych form wypowiedzi, odróżnia podanie od innych form użytkowych, zna elementy kompozycyjne CV i listu motywacyjnego.	wypowiedzi, stosując poznane kryteria, wyjaśnia, czym są CV, list motywacyjny i podanie, umie napisać wskazany tekst użytkowy.	całość, pisze podanie zgodnie z wszelkimi wymogami tej formy wypowiedzi, poprawnie tworzy dokumenty aplikacyjne.	

PLAN WYNIKOWY. KLASA 8 – ROK SZKOLNY 2025/2026 I PÓŁROCZE

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
1.	Poznajemy nasz nowy podręcznik podręcznik <i>Zamieńmy słowo</i> , klasa 8	- orientuje się w budowie podręcznika - rozpoznaje lekcje literackie, językowe i kulturowe - zna lektury obowiązkowe i uzupełniające - zna zasady korzystania z podręcznika	- spełnia wymagania podstawowe - funkcjonalnie korzysta ze spisu treści i indeksu - funkcjonalnie korzysta z informacji w ramach - wyraża opinię na temat doboru tekstów kultury
Rozdział I. Równowaga			

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
2.	1.* Pięknie napisać o pięknie Leopold Staff, <i>Wysokie drzewa</i> * Numeracja lekcji odpowiada numerom scenariuszy w publikacji <i>Zamierzmy słowo. Poradnik nauczyciela</i> dla klasy 8	– zna pojęcia <i>równowaga</i> i <i>harmonia</i> – wie, czym różni się temat i problem utworu – wie, na czym polega kompozycja klamrowa – zna pojęcie <i>literatura piękna</i> – zna pojęcie <i>synestezja</i> – zna części kompozycyjne opisu pejzażu – wskazuje zastosowane środki artystyczne – tworzy opis obrazu	– definiuje pojęcia <i>równowaga</i> i <i>harmonia</i> – formułuje temat i problem utworu – określa funkcję kompozycji klamrowej – wyjaśnia, czym cechuje się literatura piękna – wyjaśnia, na czym polega synestezja – opisuje pejzaż – omawia funkcje zastosowanych środków artystycznych – tworzy opis obrazu z zastosowaniem terminów związanych z malarstwem
3.	2. W trosce o równowagę wewnętrzną Jostein Gaarder, <i>Świat Zofii</i> (fragmenty)	– zna pojęcie <i>filozofia</i> – wie, czym cechuje się stoicyzm – rozpoznaje informacje w tekście – zna cechy notatki – dokonuje wyboru poglądu filozoficznego – zna zasady życiowe człowieka zachowującego równowagę wewnętrzną	– wie, czym zajmuje się filozofia jako dziedzina nauki – wyjaśnia, czym cechuje się stoicyzm – wskazuje informacje w tekście – tworzy notatkę – uzasadnia wybór poglądu filozoficznego – tworzy kodeks zasad życiowych człowieka zachowującego równowagę wewnętrzną
4.	3. Jakie wartości pozwalają osiągnąć równowagę w życiu? Jan Kochanowski, <i>Fraszki</i> (<i>O żywocie ludzkim, Na dom w Czarnolesie, Na zdrowie, Na lipę</i>)	– zna podstawowe fakty z biografii Jana Kochanowskiego – korzysta z różnych źródeł informacji na temat życia Jana Kochanowskiego – zna pojęcie <i>fraszka</i> – zna pojęcie <i>fraszka epigramatyczna</i> – zna pojęcie humanizm – rozpoznaje adresata utworu – wskazuje podmiot liryczny – nazywa wartości ważne dla podmiotu lirycznego – wskazuje i nazywa zastosowane środki artystyczne – prezentuje wyniki pracy – z pomocą tworzy notatkę	– przedstawia biografię Jana Kochanowskiego – porównuje różne źródła informacji na temat życia Jana Kochanowskiego – wyjaśnia, czym cechuje się fraszka jako gatunek literacki – wyjaśnia, czym cechuje się fraszka epigramatyczna – wyjaśnia, czym cechuje się humanizm – omawia adresata utworu – charakteryzuje podmiot liryczny – omawia wartości ważne dla podmiotu lirycznego – omawia funkcje zastosowanych środków artystycznych – funkcjonalnie prezentuje wyniki pracy – samodzielnie tworzy notatkę

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
5.	Części mowy odmienne i nieodmienne – powtórzenie wiadomości* * Materiał na s. 368– 370 podręcznika – do decyzji nauczyciela	– rozpoznaje różne części mowy odmienne i nieodmienne, nazywa je	– określa funkcje różnych części mowy
6.	6. Czy równowaga w różnorodności jest możliwa? Sarah Crossan, <i>Kasierka</i> (fragmenty)	– zna pojęcie <i>stereotyp</i> – wskazuje problemy związane z emigracją – nazywa cechy bohatera – nazywa emocje bohatera – zna różne rodzaje literackie – zna pojęcie <i>wiersz wolny</i> – wie, na czym polega synkretyzm – formułuje własną opinię	– wyjaśnia, na czym polega stereotyp – omawia problemy związane z emigracją – charakteryzuje bohatera – wypowiada się na temat emocji bohatera – wskazuje w tekście cechy różnych rodzajów literackich – wyjaśnia, co cechuje wiersz wolny – wskazuje w tekście synkretyzm – uzasadnia własną opinię
7.	7. Czy umiem napisać ciekawe opowiadanie? tworzenie wypowiedzi	– zna istotne elementy opowiadania (narracja, kompozycja, retrospekcja, punkt kulminacyjny, puenta, tytuł, zwrot akcji) – przekształca tekst zgodnie ze wskazówkami – z pomocą tworzy opowiadanie na wskazany temat – wypowiada się na temat tekstu	– stosuje w praktyce istotne elementy opowiadania (narracja, kompozycja, retrospekcja, punkt kulminacyjny, puenta, tytuł, zwrot akcji) – przekształca tekst – samodzielnie tworzy opowiadanie na wskazany temat – stosuje elementy twórcze – ocenia tekst
8.	9. Dbam o spójność tekstu sekcja <i>Mam lekkie pióro</i>	– wie, na czym polega pokrewieństwo wyrazów – zna pojęcie spójności tekstu – zna środki językowe nadające spójność tekstowi – przekształca tekst tak, by tworzył logiczną całość – rozpoznaje wnioskowanie – rozpoznaje synonimy	– podaje wyrazy pokrewne – dba o spójność tworzonego tekstu – stosuje środki językowe nadające spójność tekstowi – tworzy tekst jako logiczną całość – formułuje wnioski – wskazuje synonimy

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
9.	10. Ile treści kryje wyraz? zróżnicowanie języka	- definiuje pojęcia <i>treść wyrazu</i> i <i>zakres znaczeniowy wyrazu</i> - rozdrażnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu	- wyjaśnia pojęcia <i>treść wyrazu</i> i <i>zakres znaczeniowy wyrazu</i> - omawia treść i zakres znaczeniowy wyrazu
10.	11. Równowaga. Podsumowanie rozdziału I	- zna treść tekstów występujących w rozdziale - zna terminy omawiane w rozdziale - tworzy teksty w formach wypowiedzi omawianych w rozdziale - zna materiał językowy omawiany w rozdziale	- zna problematykę tekstów występujących w rozdziale - definiuje terminy występujące w rozdziale - tworzy ciekawe teksty w formach wypowiedzi omawianych w rozdziale - omawia materiał językowy przywoływany w rozdziale
Rozdział II. Tradycja			
11.	77. Litwo! Ojczyzno moja! – co budzi zachwył Adama Mickiewicza? LEKTUROWNIK Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i>	- zna podstawowe wydarzenia z życia Adama Mickiewicza - wyszukuje informacje w tekście i innych źródłach - czyta ze zrozumieniem inwokację - rozpoznaje narratora w tekście - wskazuje i nazywa środki artystyczne zastosowane w tekście - rozpoznaje przerwutnię - rozpoznaje kontekst historyczny i biograficzny - porządkuje informacje	- zna biografię Adama Mickiewicza - omawia informacje zaczerpnięte z tekstu i innych źródeł - interpretuje inwokację - omawia kreację narratora w tekście - omawia funkcje zastosowanych w tekście środków artystycznych - omawia funkcję przerwutni - wykorzystuje do interpretacji kontekst historyczny i biograficzny - hierarchizuje informacje

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
12.	78. Zapraszamy do Soplicowa LEKTUROWNIK Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i>	– dostrzega informacje zawarte w tytule i podtytule – nazywa czas i miejsce akcji – dostrzega elementy świata przedstawionego w utworze – dostrzega na podstawie ilustracji główne wątki utworu – dostrzega wątki poboczne – dostrzega i nazywa bohatera zbiorowego – porządkuje informacje o bohaterach – dostrzega relacje między bohaterami – pod kierunkiem tworzy ilustracje do książki I – układa opowiadanie – układa tekst reklamowy	– analizuje tytuł i podtytuł – omawia czas i miejsce akcji – omawia elementy świata przedstawionego – omawia główne wątki utworu – omawia wątki poboczne – omawia bohatera zbiorowego – charakteryzuje bohaterów – omawia relacje między bohaterami – tworzy oryginalną ilustrację do książki I – układa opowiadanie twórcze – układa tekst reklamowy z wykorzystaniem odpowiednich środków językowych
13.	79. Zamek, miłość, zbrodnia i przebaczenie LEKTUROWNIK Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i>	– wyszukuje informacje na temat bohatera – rozpoznaje postawę bohatera – dostrzega przemianę bohatera – przy pomocy interpretuje grafikę – układa proste teksty prasowe – z pomocą pisze rozprawkę	– porządkuje informacje na temat bohatera – omawia postawę bohatera – omawia przyczyny przemiany bohatera – interpretuje grafikę – układa teksty prasowe – pisze rozprawkę
14.	80. Co w Soplicowie sądzą na temat tradycji? LEKTUROWNIK Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i>	– zna pojęcie <i>kultura szlachecka</i> – wskazuje tradycje szlacheckie w tekście i utworze popularnonaukowym – formułuje opinie na temat zwyczajów szlacheckich – układa zaproszenie – opowiada, jak powinien postępować młody szlachcic	– wyjaśnia, co cechuje kulturę szlachecką – porównuje opis tradycji szlacheckich w utworze i tekście popularnonaukowym – uzasadnia swoje opinie na temat zwyczajów szlacheckich – układa zaproszenie z zachowaniem wszystkich cech tej formy wypowiedzi – układa kodeks postępowania młodego szlachcica

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
15.	81. Kobięce sekrety w <i>Panu Tadeuszu</i> LEKTUROWNIK Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i>	– dostrzega elementy przedstawione na ilustracjach – formułuje opinie na podstawie tekstów kultury – omawia cechy bohaterów – formułuje swoje stanowisko – wskazuje motywy charakterystyczne dla dzieła	– porównuje ilustracje – uzasadnia opinie sformułowane na podstawie tekstów kultury – charakteryzuje bohaterów – uzasadnia swoje stanowisko – omawia motywy charakterystyczne dla dzieła
16.	82. Muzyczna lekcja historii LEKTUROWNIK Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i>	– wydobywa informacje o wydarzeniach historycznych – uzupełnia tekst właściwymi informacjami – dostrzega rolę <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> w utworze – dostrzega rolę przymiotnika <i>ostatni</i> – wymienia wydarzenia historyczne wspomniane w utworze – wie, jakie znaczenia wnosi przedrostek <i>-arcy</i>	– omawia informacje o wydarzeniach historycznych – dopełnia funkcjonalnie tekst właściwymi informacjami – omawia rolę <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> w utworze – omawia funkcję przymiotnika <i>ostatni</i> – omawia wydarzenia historyczne wspomniane w utworze – omawia funkcję przedrostka <i>-arcy</i>
17.	83. Epicki <i>Pan Tadeusz</i> LEKTUROWNIK Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i>	– zna pojęcie <i>epicki</i> – wyszukuje informacje w wywiadzie – wie, co to jest epopeja – wie, co to jest epopeja narodowa – formułuje opinię na temat adaptacji filmowej – pod kierunkiem tworzy notatkę – pod kierunkiem układa recenzję – rozpoznaje treść i zakres znaczeniowy wyrazów	– definiuje pojęcie <i>epicki</i> – porządkuje informacje z wywiadu – wyjaśnia, co to jest epopeja – wyjaśnia, co to jest epopeja narodowa – uzasadnia opinię na temat adaptacji filmowej – tworzy funkcjonalną notatkę – układa recenzję – omawia treść i zakres znaczeniowy wyrazów

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
18.	12. Ogórki i grzyby – do czego potrzebna nam tradycja? Joanna Puchalska, <i>Dziedziczki Soplicowa</i> (fragmenty)	– uzupełnia tekst czasownikami we właściwej formie – zna pojęcia <i>obyczaj, tradycja</i> – wie, czego dotyczy tradycja kulinarna – wie, gdzie leżą Kresy Wschodnie – wyszukuje informacje w tekście – porównuje teksty – formułuje opinię na temat tradycji – zbiera materiały do książki kucharskiej	– uzupełnia tekst czasownikami we właściwej formie, określa te formy – wyjaśnia, co to jest obyczaj, tradycja – wyjaśnia, czego dotyczy tradycja kulinarna – wypowiada się na temat Kresów Wschodnich – porządkuje informacje z tekstu – wyciąga wnioski z porównania tekstów – uzasadnia opinię na temat tradycji – tworzy książkę kucharską
19.	13. O Kowalskim i Nowaku, czyli odmiana imion i nazwisk w języku polskim fleksja, ortografia	– zna zasady odmiany imion i nazwisk – zna pochodzenie niektórych nazwisk – zna poprawne formy imion i nazwisk	– stosuje zasady odmiany imion i nazwisk – wyjaśnia pochodzenie niektórych nazwisk – stosuje poprawne formy imion i nazwisk
20.	14. Tradycje znane i nieznane Józef Ignacy Kraszewski, <i>Stara baśń</i> (fragmenty)	– wyszukuje informacje na temat dawnych świąt słowiańskich – wie, co to jest tradycja – określa czas akcji – wymienia elementy świata przedstawionego – wie, na czym polega rytuał – dostrzega symbolikę ognia – wskazuje archaizmy – zna zasady pisowni świąt i zwyczajów – zna różne typy narracji – z pomocą tworzy fragment komiksu – pisze zaproszenie – pisze opowiadanie	– porządkuje informacje na temat dawnych świąt słowiańskich – omawia przejawy tradycji – omawia czas akcji – omawia elementy świata przedstawionego – omawia rytuały opisane w utworze – wyjaśnia znaczenia symboliki ognia – omawia funkcje archaizmów – stosuje w praktyce zasady pisowni nazw świąt i zwyczajów – omawia narrację w utworze – tworzy fragment komiksu – pisze zaproszenie, zachowując wszystkie wyznaczniki tej formy wypowiedzi – pisze twórcze opowiadanie

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
21.	15. Kiedy tradycje mogą zanikać? Jan Kochanowski, <i>Pieśń świętojańska o Sobótce</i> (fragmenty)	– zestawia synonimy z różnymi tradycjami – zna cechy pieśni – zna pojęcie <i>sielanka</i> – wskazuje elementy przedstawieniowe obrazu – dostrzega elementy tradycji słowiańskiej w utworze renesansowym – ocenia rolę tradycji w życiu człowieka – tworzy plan – z pomocą tworzy wypowiedź argumentacyjną	– wyjaśnia związek synonimów z różnymi tradycjami – omawia cechy pieśni – omawia cechy sielanki – interpretuje obraz – omawia elementy tradycji słowiańskiej w utworze renesansowym – uzasadnia swoją ocenę roli tradycji w życiu człowieka – pisze twórczy plan – tworzy wypowiedź argumentacyjną
22.	16. Co łączy ortografię z tradycją? ortografia	– zna podstawowe zasady polskiej ortografii – ma świadomość słuszności i potrzeby stosowania reguł ortograficznych – prezentuje wyniki pracy	– stosuje w praktyce podstawowe zasady polskiej ortografii – uzasadnia słuszność i potrzebę stosowania reguł ortograficznych – w atrakcyjny sposób prezentuje wyniki pracy
23.	17. Rzecz o rzeczy Julian Tuwim, <i>Rzecz Czarnoleska</i>	– wie, co to jest tradycja literacka – rozpoznaje główne motywy w wierszu – rozpoznaje animizację – wie, że wyraz <i>rzecz</i> ma różne znaczenia – zestawia różne wizerunki Jana Kochanowskiego – wie, że są dzieła zrywające z tradycją literacką – formułuje opinię – wie, że od nazw miejscowości można tworzyć przymiotniki – tworzy ilustrację do wiersza	– wyjaśnia, co to jest tradycja literacka – omawia główne motywy w wierszu – określa funkcję animizacji – stosuje wyraz <i>rzecz</i> w różnych znaczeniach – omawia różne wizerunki Jana Kochanowskiego – omawia dzieła zrywające z tradycją literacką – uzasadnia opinię – tworzy przymiotnik od nazwy miejscowości – tworzy oryginalną ilustrację do wiersza

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
24.	18. O tradycji rycerskiej w kulturze Andrzej Sapkowski, <i>Świat króla Artura</i> (fragmenty)	– wie, co składa się na tradycję rycerską – nazywa wartości rycerskie – wie, czym był kodeks rycerski – wie, czym był Okrągły Stół – układa plan wydarzeń – wyszukuje nawiązania do tradycji rycerskiej – wskazuje elementy przedstawieniowe rzeźby – z uwagą ogląda miniaturę średniowieczną – układa prosty dialog dotyczący kodeksu rycerskiego – formułuje opinię na temat aktualności zasad kodeksu rycerskiego	– omawia wyznaczniki tradycji rycerskiej – omawia wartości rycerskie – wymienia zasady kodeksu rycerskiego – wypowiada się na temat Okrągłego Stołu – na podstawie planu opowiada historię – omawia nawiązania do tradycji rycerskiej – interpretuje rzeźbę – odczytuje symbolikę miniatury średniowiecznej – układa dialog dotyczący kodeksu rycerskiego – uzasadnia opinię na temat aktualności kodeksu rycerskiego
25.	20. Sprawdzam, czy potrafię napisać rozprawkę sekcja <i>Mam lekkie pióro</i>	– zna strukturę rozprawki (teza, hipoteza, argument, kontrargument, przykład, wniosek, wniosek częściowy) – ma świadomość funkcji akapitów – dobiera argumenty i kontrargumenty – z pomocą tworzy rozprawkę – ocenia stworzoną rozprawkę	– omawia strukturę rozprawki (teza, hipoteza, argument, kontrargument, przykład, wniosek, wniosek częściowy) – stosuje akapity – funkcjonalnie dobiera argumenty i kontrargumenty – tworzy rozprawkę – uzasadnia ocenę stworzonej rozprawki
26.	21. Tradycja. Podsumowanie rozdziału II	– zna treść tekstów występujących w rozdziale – zna terminy omawiane w rozdziale – tworzy teksty w formach wypowiedzi omawianych w rozdziale – zna materiał językowy omawiany w rozdziale	– zna problematykę tekstów występujących w rozdziale – definiuje terminy występujące w rozdziale – tworzy ciekawe teksty w formach wypowiedzi omawianych w rozdziale – omawia materiał językowy przywoływany w rozdziale
Rozdział III. Szacunek			

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
27.	84. Ile historii, ile fikcji? <i>Quo vadis</i> jako powieść historyczna LEKTUROWNIK Henryk Sienkiewicz, <i>Quo vadis</i> (fragmenty)	– wie, co to jest geneza utworu – określa czas i miejsce wydarzeń – wymienia elementy świata przedstawionego – rozpoznaje narratora – wymienia grupy społeczne – zbiera informacje na temat wybranego miejsca w Rzymie – wie, czym cechuje się powieść historyczna – zna zasady odmiany rzeczowników z zakończeniem <i>-anin</i>	– omawia genezę powieści – omawia czas i miejsce wydarzeń – omawia elementy świata przedstawionego – charakteryzuje narratora – omawia grupy społeczne – porządkuje informacje na temat wybranego miejsca w Rzymie – omawia cechy powieści historycznej – stosuje zasady odmiany rzeczowników z zakończeniem <i>-anin</i>
28.	85. Wierność wartościom w <i>Quo vadis</i> LEKTUROWNIK Henryk Sienkiewicz, <i>Quo vadis</i> (fragmenty)	– wymienia postaci – zna cechy religii starożytnych Rzymian – dostrzega konflikt wartości pogan i chrześcijan – zna zasady pisowni nazw mieszkańców – z pomocą układa notatkę – dostrzega elementy przedstawieniowe obrazu	– charakteryzuje postaci – omawia cechy religii starożytnych Rzymian – omawia konflikt wartości pogan i chrześcijan – stosuje w praktyce zasady pisowni nazw mieszkańców – układa notatkę – interpretuje obraz
29.	88. O roli artysty w życiu społecznym LEKTUROWNIK Henryk Sienkiewicz, <i>Quo vadis</i> (fragmenty)	– wypowiada się na temat bohatera – wyszukuje informacje w tekście – wskazuje określenia o charakterze wartościującym – dostrzega elementy współczesnego dzieła plastycznego – formułuje opinię na temat roli artysty w życiu społecznym – wypowiada się na temat postaci Nerona – z pomocą tworzy rozprawkę	– charakteryzuje bohatera – porządkuje informacje z tekstu – omawia określenia o charakterze wartościującym – interpretuje współczesne dzieło plastyczne – uzasadnia opinię na temat roli artysty w życiu społecznym – ocenia postać Nerona – tworzy rozprawkę

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
30.	22. Co świadczy o szacunku do człowieka? Roksana Jędrzejewska-Wróbel, <i>Stan splątania</i> (fragmenty)	– dostrzega sposoby wyrażania szacunku za pomocą języka ciała – zna zasady obowiązujące bohaterów w szkole – wypowiada się na temat zachowania dyrektora – cytuje odpowiednie fragmenty – formułuje opinię na temat szacunku w szkole – wskazuje powtórzenia i wyliczenia – rozpoznaje typ narracji	– omawia sposoby wyrażania szacunku za pomocą języka ciała – omawia zasady obowiązujące bohaterów w szkole – ocenia zachowanie dyrektora – omawia cytowane fragmenty – uzasadnia opinię na temat szacunku w szkole – omawia funkcję wyliczeń i powtórzeń – omawia funkcję narracji
31.	23. Co się dzieje, gdy zabraknie szacunku Stanisław Lem, <i>Jak Mikromił i Gigacyan ucieczkę mgławic wszczęli</i> (fragmenty)	– z pomocą dokonuje przekładu intersemiotycznego pojęcia szacunku – dostrzega elementy ilustracji związanych z twórczością Stanisława Lema – wypowiada się na temat bohaterów – poprawnie stosuje związki frazeologiczne – zna pojęcie <i>fantastyka naukowa</i> – określa przynależność gatunkową tekstu Lema – z pomocą przekształca tekst tak, by nie uraził adresata – prezentuje swoje stanowisko – rozpoznaje elementy komizmu – formułuje pytania do bohatera – z pomocą układa przemówienie – układa opowiadanie	– dokonuje przekładu intersemiotycznego pojęcia szacunku – interpretuje ilustracje związane z twórczością Stanisława Lema – charakteryzuje bohaterów – wyjaśnia znaczenia związków frazeologicznych – wyjaśnia, na czym polega fantastyka naukowa – uzasadnia przynależność gatunkową tekstu Lema – przekształca tekst tak, by nie uraził adresata – uzasadnia swoje stanowisko – omawia elementy komizmu – formułuje funkcjonalne pytania do bohatera – układa przemówienie – układa twórcze opowiadanie

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
32.	Typy wypowiedzi – powtórzenie wiadomości* składnia * Materiał na s. 371– 374 podręcznika – do decyzji nauczyciela.	– wie, co to jest równoważnik zdania – wie, jak jest zbudowane zdanie pojedyncze – zna typy zdań współrzędnie złożonych – zna typy zdań podrzędnie złożonych	– rozpoznaje równoważniki zdania – rozpoznaje zdanie pojedyncze – rozpoznaje typy zdań współrzędnie złożonych – rozpoznaje typy zdań podrzędnie złożonych
33.	24. Jak złożyć, by było poprawnie. Wypowiedzenia wielokrotnie złożone składnia	– wie, co to jest zdanie wielokrotnie złożone – tworzy zdania wielokrotnie złożone ze zdań pojedynczych – zna zasady interpunkcji	– rozpoznaje zdanie wielokrotnie złożone – buduje zdania wielokrotnie złożone ze zdań pojedynczych i złożonych współrzędnie bądź podrzędnie – stosuje zasady interpunkcji
34.	25. Praca nad wzajemnym szacunkiem Mark Twain, <i>Pamiętniki Adama i Ewy</i> (fragmenty)	– wydobywa wydarzenia z tekstu – wypowiada się na temat bohaterów – opowiada o postaciach – wskazuje elementy świata przedstawionego – zna pojęcie <i>pamiętnik</i> – rozpoznaje wypowiedzi świadczące o braku szacunku – dostrzega elementy przedstawieniowe obrazu	– porządkuje wydarzenia – porównuje bohaterów – charakteryzuje postaci – omawia elementy świata przedstawionego – wskazuje w omawianym tekście cechy pamiętnika – komentuje wypowiedzi świadczące o braku szacunku – interpretuje obraz
35.	26. Leszek Kołakowski o szacunku do siebie Leszek Kołakowski, <i>Jak Gyom został starszym panem</i> (fragmenty)	– formułuje opinie – wypowiada się na temat postaci – wydobywa wydarzenia – dokonuje samooceny – omawia postawę bohatera – omawia świat przedstawiony –	– uzasadnia opinie – charakteryzuje postaci – porządkuje wydarzenia – dokonuje samooceny i wiąże wskazane cechy z postaciami literackimi – ocenia postawę bohatera – komentuje sposób prezentacji świata przedstawionego

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
36.	27. Czy mieć styl to zawsze znaczy być modnym? zróznicowanie języka	– wie, co to jest styl językowy – zna różne rodzaje stylów – zna środki językowe charakterystyczne dla różnych stylów – pod kierunkiem tworzy grę planszową	– omawia wyznaczniki stylu językowego – omawia różne rodzaje stylów – wskazuje w tekście środki językowe charakterystyczne dla różnych stylów – tworzy grę planszową
37.	28. Rozpoznaję artykuł wśród innych form wypowiedzi <i>Moje „JA”</i>	– wie, czym cechuje się artykuł – zna rolę tytułu – wie, co to jest lid – rozpoznaje śródtytuły – zna pojęcie <i>publicystyka</i> – wyszukuje informacje w tekście – wskazuje w tekście kolokwializmy – układa zakończenie tekstu / artykułu na wskazany temat – przygotowuje prezentację multimedialną na temat współczesnego dziennikarstwa – formułuje opinię	– rozpoznaje artykuł wśród innych form wypowiedzi – omawia rolę tytułu – omawia funkcję lidu – omawia funkcję śródtytułów – odróżnia publicystykę od literatury pięknej – porządkuje informacje z tekstu – określa funkcje kolokwializmów – układa ciekawe zakończenie tekstu / artykułu na wskazany temat – przygotowuje ciekawą prezentację multimedialną na temat współczesnego dziennikarstwa – uzasadnia opinię argumentami
38.	29. Nie dyskryminujmy – szanujmy! <i>Janina Bąk, Dzień dobry, dzieci, na dzisiejszej lekcji się podyskryminujemy</i> (fragment)	– zna pojęcia dyskryminacji i szacunku – wyszukuje informacje w tekście – relacjonuje przebieg eksperymentu – tworzy plakat na temat szacunku	– wyjaśnia pojęcia dyskryminacji i szacunku – porządkuje informacje z tekstu – formułuje wnioski na podstawie przebiegu eksperymentu – tworzy ciekawy plakat na temat szacunku
39.	30. Jaką pracę powinien wykonać człowiek słaby? <i>Czesław Miłosz, To jasne</i>	– omawia fotografie – wskazuje podmiot liryczny – interpretuje tekst – wie, że słowo <i>mizeria</i> ma wiele znaczeń – wie, czemu służą przypisy do tekstu – pisze rozprawkę	– wskazuje, co łączy fotografie – charakteryzuje podmiot liryczny – formułuje wnioski wynikające z tekstu wiersza – wyjaśnia różne znaczenia słowa <i>mizeria</i> – układa przypisy do tekstu – pisze ciekawą rozprawkę

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
40.	31. Piszemy podanie sekcja <i>Mam lekkie pióro</i>	– wie, co to jest podanie – formułuje argumenty – pisze podanie	– wyróżnia podanie spośród innych form użytkowych – formułuje przekonujące argumenty – pisze podanie zgodnie z wszelkimi wymogami tej formy wypowiedzi
41.	32. Szacunek. Podsumowanie rozdziału III	– zna treść tekstów występujących w rozdziale – zna terminy omawiane w rozdziale – tworzy teksty w formach wypowiedzi omawianych w rozdziale – zna materiał językowy omawiany w rozdziale	– zna problematykę tekstów występujących w rozdziale – definiuje terminy występujące w rozdziale – tworzy ciekawe teksty w formach wypowiedzi omawianych w rozdziale – omawia materiał językowy przywoływany w rozdziale
II PÓŁROCZE Rozdział IV. Wierność			
42.	33. Dlaczego warto być wiernym, gdy dąży się do celu? J.R.R. Tolkien, <i>Władca Pierścieni</i> (fragmenty)	– wie, że słowo <i>wierny</i> ma wiele znaczeń – wskazuje słowa kluczowe – układa notatkę – analizuje sytuację bohatera – formułuje argumenty na poparcie tezy – wie, co to jest parafraza – parafrazuje tekst – układa opis przeżyć wewnętrznych	– wyjaśnia na przykładach wieloznaczność słowa <i>wierny</i>, – objaśnia słowa kluczowe – układa funkcjonalną notatkę – analizuje sytuację bohatera z uwzględnieniem jego rozterek – formułuje przekonujące argumenty na poparcie tezy – tworzy parafrazę – twórczo parafrazuje tekst – układa twórczy opis przeżyć wewnętrznych
43.	34. Wypowiedzenia wielokrotnie złożone lubią interpunkcję składnia, interpunkcja	– zna zasady interpunkcji w wypowiedziach wielokrotnie złożonych – tworzy zdania wielokrotnie złożone z zachowaniem zasad interpunkcyjnych	– stosuje w praktyce zasady interpunkcji w wypowiedziach wielokrotnie złożonych – tworzy poprawne interpunkcyjnie zdania wielokrotnie złożone

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
44.	35. O tekstach literackich i nieliterackich Sławomir Filipek, <i>Canis lupus familiaris. Symbolika psa w historii, sztuce i literaturze</i> – zarys problematyki (fragment) Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Z psem</i> (fragmenty) Dorota Terakowska, <i>Epitafium na śmierć psa</i> (fragmenty)	– wie, co to jest piśmiennictwo – zna różne odmiany piśmiennictwa: literatura piękna, publicystyka, literatura naukowa i popularnonaukowa – rozpoznaje styl tekstu – rozpoznaje środki językowe – formułuje opinię na temat stopnia przystępności wypowiedzi – odróżnia w tekście opinie od informacji – układa tekst o wskazanym charakterze	– wyjaśnia, co to jest piśmiennictwo – omawia różne odmiany piśmiennictwa: literatura piękna, publicystyka, literatura naukowa i popularnonaukowa – omawia styl tekstu – omawia funkcje środków językowych – uzasadnia opinię na temat stopnia przystępności wypowiedzi – wyjaśnia, czym jest opinia, a czym informacja w tekście – układa twórczy tekst o wskazanym charakterze
45.	36. O młodych ludziach w tragicznym czasie wojny Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Pokolenie</i> Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Elegia o... [chłopcu polskim]</i>	– zna podstawowe fakty z biografii Krzysztofa Kamila Baczyńskiego – zna pojęcie <i>pokolenie Kolumbów</i> – wie, że pokolenie Kolumbów było tragiczne – dostrzega elementy przedstawieniowe grafiki Baczyńskiego – rozpoznaje podmiot liryczny – rozpoznaje adresata – nazywa emocje podmiotu lirycznego i adresata – rozpoznaje środki artystyczne – dostrzega symbolikę barw – tworzy tekst na temat młodych ludzi walczących w czasie II wojny światowej – wie, co to jest elegia	– zna biografię Krzysztofa Kamila Baczyńskiego – wypowiada się na temat pokolenia Kolumbów – wyjaśnia, na czym polega tragizm pokolenia Kolumbów – interpretuje grafikę Baczyńskiego – charakteryzuje podmiot liryczny – charakteryzuje adresata – wypowiada się na temat emocji podmiotu lirycznego i adresata – określa funkcje środków artystycznych – wyjaśnia symbolikę barw – tworzy interesujący tekst na temat młodych ludzi walczących w czasie II wojny światowej – wyjaśnia, co to jest elegia

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
46.	89. O czasach bohaterstwa i grozy LEKTUROWNIK Aleksander Kamiński, <i>Kamienie na szaniec</i>	– wie, co to są synonimy – zna podstawowe fakty z biografii Aleksandra Kamińskiego – tworzy notatkę – formułuje pytania do tekstu – wie, co to jest literatura faktu – zna genezę <i>Kamieni na szaniec</i> – wskazuje słownictwo wartościujące – układa tekst na okładkę utworu Kamińskiego	– stosuje synonimy – zna biografię Aleksandra Kamińskiego – tworzy funkcjonalną notatkę – formułuje funkcjonalne pytania do tekstu – rozpoznaje literaturę faktu – wypowiada się na temat genezy <i>Kamieni na szaniec</i> – omawia słownictwo wartościujące – układa interesujący tekst na okładkę utworu Kamińskiego
47.	90. Do czego zobowiązuje szlachectwo LEKTUROWNIK Aleksander Kamiński, <i>Kamienie na szaniec</i>	– określa czas i miejsce akcji – wskazuje elementy okupacyjnej rzeczywistości – wypowiada się na temat bohaterów – omawia system wartości bohaterów – wie, co to jest pseudonim – zna zasady pisowni pseudonimów – przedstawia swoje stanowisko – przedstawia argumenty – układa opowiadanie	– wypowiada się na temat czasu i miejsca akcji – wypowiada się na temat okupacyjnej rzeczywistości – charakteryzuje bohaterów – ocenia system wartości bohaterów – wymienia pseudonimy bohaterów – stosuje w praktyce zasady pisowni pseudonimów – uzasadnia swoje stanowisko – przedstawia przekonujące argumenty – układa twórcze opowiadanie
48.	91. Czyny, które rozeszły się echem po kraju LEKTUROWNIK Aleksander Kamiński, <i>Kamienie na szaniec</i>	– podaje definicję terminu <i>represja</i> – poprawnie stosuje związki frazeologiczne – zbiera informacje – zna pojęcia <i>dywersja</i> i <i>sabotaż</i> – omawia działania dywersyjne i sabotażowe – streszcza tekst – układa rozprawkę	– podaje definicję i antonimy słowa <i>represja</i> – wyjaśnia znaczenia związków frazeologicznych – porządkuje informacje – podaje przykłady dywersji i sabotażu – ocenia działania dywersyjne i sabotażowe, wskazuje ich konsekwencje – streszcza tekst, zachowując wszystkie cechy tej formy wypowiedzi – układa ciekawą rozprawkę

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
49.	92. Zwycięstwo czy porażka? O akcji pod Arsenalem LEKTUROWNIK Aleksander Kamiński, <i>Kamienie na szaniec</i>	- wyszukuje informacje w tekście - korzysta z różnych źródeł informacji - opowiada o akcji pod Arsenalem - sporządza plan wydarzeń - układa sprawozdanie - wskazuje przyczyny zainteresowania tym epizodem wśród różnych twórców	- porządkuje informacje z tekstu - porządkuje informacje z różnych źródeł - ocenia akcję pod Arsenalem - sporządza rozwinięty plan wydarzeń - układa sprawozdanie, zachowując wszystkie cechy tej formy wypowiedzi - omawia przyczyny zainteresowania tym epizodem wśród różnych twórców
50.	93. Na czym polega piękne życie? LEKTUROWNIK Aleksander Kamiński, <i>Kamienie na szaniec</i>	- wyszukuje informacje w tekście - dodręga metaforyczne sensy sformułowań - wypowiada się na temat funkcjonowania miłości w czasach wojny - dodręga związki tytułu z wierszem Juliusza Słowackiego - podaje argumenty - z pomocą formuluje przepis	- porządkuje informacje z tekstu - wyjaśnia metaforyczne sensy sformułowań - omawia motyw miłości w czasach wojny - interpretuje związki tytułu z wierszem Juliusza Słowackiego - podaje funkcjonalne argumenty - formuluje przepis
51.	37. O powstańczej codzienności Miron Białoszewski, <i>Pamiętnik z powstania warszawskiego</i> (fragmenty)	- zbiera informacje na temat powstania warszawskiego - zna zasady pisowni nazw wydarzeń historycznych - czyta tekst ze zrozumieniem - formuluje opinię na temat dzieła - wie, czemu służą przypisy do tekstu - wskazuje specyficzne cechy języka tekstu - tworzy proste słuchowisko lub inscenizację na podstawie tekstu - dodręga elementy murali - wyszukuje informacje w tekście popularnonaukowym	- porządkuje informacje na temat powstania warszawskiego - stosuje w praktyce zasady pisowni nazw wydarzeń historycznych - czyta tekst z odpowiednią intonacją - uzasadnia opinię na temat dzieła - formuluje przypisy do tekstu - analizuje język tekstu - tworzy ciekawe słuchowisko lub inscenizację na podstawie tekstu - interpretuje murale - porządkuje informacje z tekstu popularnonaukowego

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
52.	38. Popularnonaukowe ujęcie wierności styl popularnonaukowy	– wskazuje cechy stylu popularnonaukowego – wyszukuje informacje w tekście – wskazuje środki artystyczne charakterystyczne dla stylu popularnonaukowego – przygotowuje się do przeprowadzenia sondy – dostrzega wnioski	– omawia cechy stylu popularnonaukowego – porządkuje informacje z tekstu – omawia środki artystyczne charakterystyczne dla stylu popularnonaukowego – przeprowadza sondę, omawia jej rezultaty – formułuje wnioski
53.	39. Wierność przekonaniom Michał Matejczuk, <i>Bez wyjaśnień</i> Definicja sytuacji lirycznej – na s. 86 podręcznika	– formułuje opinię na podstawie ilustracji – dostrzega sytuację liryczną w wierszu – rozpoznaje adresata – rozpoznaje intencję wypowiedzi – rozpoznaje sensy zawarte w tytule wiersza – pod kierunkiem przygotowuje prezentację multimedialną – pisze rozprawkę – pisze zaproszenie	– uzasadnia opinię na podstawie ilustracji – omawia sytuację liryczną w wierszu – wypowiada się na temat adresata – omawia intencję wypowiedzi – interpretuje tytuł wiersza – przygotowuje prezentację multimedialną – pisze ciekawą rozprawkę – pisze zaproszenie zgodne z wszystkimi wymogami tej formy wypowiedzi
54.	40. Wierność w tłumaczeniu i przekładzie <i>Tłumaczenie a przekład – na czym polega różnica?</i> (fragmenty)	– wie, co to jest przekład i tłumaczenie – wyszukuje informacje w tekście – wskazuje w tekście cech artykułu – prezentuje swoje stanowisko – wie, co to jest podcast – układa prosty dialog	– wyjaśnia, co to jest przekład i tłumaczenie – porządkuje informacje z tekstu – omawia w tekście cechy artykułu – uzasadnia swoje stanowisko – tworzy scenariusz podcastu – układa dialog

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
55.	41. Sztuka stawiania granic Przemek Staroń, <i>Czy mam prawo powiedzieć nie? Czyli o zatrzymywaniu lecących pocisków</i> (fragmenty)	– wie, co to jest synonim – wyszukuje informacje w tekście – wie, co to jest algorytm – dostrzega zastosowane formy czasowników – zna cechy literatury popularnonaukowej – parafrazuje tekst – przygotowuje argumenty – wie, co to jest scenariusz – dobiera przykłady z lektur obowiązkowych	– podaje synonimy – porządkuje informacje z tekstu – tworzy algorytm – omawia funkcje zastosowanych form czasowników – wskazuje w tekście cechy literatury popularnonaukowej – parafrazuje tekst z zastosowaniem zdań wielokrotnie złożonych – prezentuje argumenty – omawia cechy scenariusza – omawia przykłady z lektur obowiązkowych
56.	42. Wierność. Podsumowanie rozdziału IV	– zna treść tekstów występujących w rozdziale – zna terminy omawiane w rozdziale – tworzy teksty w formach wypowiedzi omawianych w rozdziale – zna materiał językowy omawiany w rozdziale	– zna problematykę tekstów występujących w rozdziale – definiuje terminy występujące w rozdziale – tworzy ciekawe teksty w formach wypowiedzi omawianych w rozdziale – omawia materiał językowy przywoływany w rozdziale
Rozdział V. Praca			
57.	43. Czy literat to też zawód? Tadeusz Różewicz, <i>zawód: literat</i>	– wie, co to jest treść wyrazu i zakres znaczeniowy wyrazu – formułuje pytania do wiersza – wyjaśnia, co to jest rzeczownik odczasownikowy – formułuje wnioski na temat pracy pisarza – rozbudowuje tekst – zna cechy rodzajów literackich – układa tekst o zaletach pracy pisarza – omawia elementy przedstawieniowe obrazu	– określa treść wyrazu i zakres znaczeniowy wyrazów – formułuje funkcjonalne pytania do wiersza – wskazuje rzeczowniki odczasownikowe – uzasadnia swoje stanowisko – twórczo rozbudowuje tekst – omawia cechy rodzajów literackich – układa ciekawy tekst o zaletach pracy pisarza – interpretuje obraz

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
58.	44. Szkoła ponadpodstawowa a preferencje zawodowe <i>Wybierz szkołę optymalną dla siebie</i> , wywiad z dr. Jakubem Jerzym Czarkowskim przeprowadzony przez Olę Siewko (fragmenty)	- wyszukuje informacje w tekście - formułuje pytania - streszcza wywiad - wyraża swoją opinię - tworzy ankietę - przy pomocy opracowuje informator o wybranej szkole - wie, co to jest frazeologizm	- porządkuje informacje z tekstu - formułuje ciekawe pytania - streszcza wywiad, zachowując wszystkie wyznaczniki streszczenia - uzasadnia swoją opinię - prezentuje wyniki ankiety - opracowuje informator o wybranej szkole - wyjaśnia znaczenia frazeologizmów
59.	45. Być reporterem, a może – reportażyście? Melchior Wańkowicz, <i>Nasza kamienica</i> (fragment)* Katarzyna Stańczyk, <i>Reporter a reportażyście</i> (fragmenty) * Nauczyciel może wykorzystać inny, wybrany przez siebie reportaż, aby wskazać cechy tego gatunku.	- rozdziela pojęcia <i>reporter</i> i <i>reportażyście</i> - wie, co to jest reportaż - wie, co to jest fotoreportaż - zna podstawowe fakty z życia Melchiora Wańkowicza - rozpoznaje elementy świata przedstawionego w tekście - rozpoznaje narratora - przedstawia mieszkańców kamienicy - wyszukuje informacje - rozpoznaje środki artystyczne zastosowane w tekście - zna zasady pisowni tytułów czasopism, książek i ich fragmentów - układa ogłoszenie - pisze podanie	- wyjaśnia pojęcia <i>reporter</i> i <i>reportażyście</i> - wyjaśnia, co to jest reportaż - wyjaśnia, co to jest fotoreportaż - zna biografię Melchiora Wańkowicza - omawia elementy świata przedstawionego w tekście - omawia kreację narratora - charakteryzuje mieszkańców kamienicy - porządkuje informacje - omawia funkcję środków artystycznych zastosowanych w tekście - stosuje w praktyce zasady pisowni tytułów czasopism, książek i ich fragmentów - układa ogłoszenie zgodnie z wszystkimi wymogami tej formy wypowiedzi - pisze podanie, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
60.	48. Czym są prace miłości? Agatha Christie, <i>Dwanaście prac Herkulesa</i> (fragmenty)	– charakteryzuje Herkulesa – wyszukuje w tekście informacje na temat Poirota – formułuje wnioski – porównuje bohatera literackiego z mitologicznym – układa opowiadanie o współczesnej pracy Herkulesa – wie, co to jest dedukcja – tworzy plakat	– analizuje postępowanie Herkulesa – porządkuje informacje na temat Poirota – uzasadnia wnioski – wyciąga wnioski z porównania bohatera literackiego z mitologicznym – układa ciekawe opowiadanie o współczesnej pracy Herkulesa – wyjaśnia, co to jest dedukcja – tworzy ciekawy plakat
61.	49. Praca źródłem wiedzy o naturze człowieka Dorota Terakowska, <i>Córka Czarownic</i> (fragmenty)	– wie, że słowo <i>natura</i> ma różne znaczenia – rozpoznaje elementy świata przedstawionego w tekście – rozpoznaje miejsce akcji – rozpoznaje wielkie litery w zapisie nazw w tekście – wypowiada się na temat bohaterki – opisuje pracę – pisze list otwarty – pisze opowiadanie o bohaterce – formułuje argumenty	– posługuje się słowem <i>natura</i> w różnych znaczeniach – omawia elementy świata przedstawionego w tekście – omawia miejsce akcji – omawia funkcję wielkich liter w zapisie nazw w tekście – charakteryzuje bohaterkę – wypowiada się na temat pracy – pisze interesujący list otwarty – pisze ciekawe opowiadanie o bohaterce – uzasadnia argumenty
62.	50. Reklamuję siebie – nauka tworzenia pism użytkowych sekcja <i>Mam lekkie pióro</i>	– wie, czym są CV i list motywacyjny – wie, co to są kompetencje miękkie – z pomocą pisze CV i list motywacyjny	– wyjaśnia, czym są CV i list motywacyjny – podaje przykłady kompetencji miękkich – tworzy CV i list motywacyjny, zachowując wszystkie cechy tych form wypowiedzi

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
63.	51. Pomysł na siebie, czyli czy warto być youtuberem Remigiusz Maciaszek, Michał Wojtas, <i>Cały ten Rock</i> (fragmenty)	- definiuje neologizmy związane z internetem - wyszukuje informacje w tekście - formułuje wnioski - wie, co to jest antonim - formułuje swoje stanowisko - wskazuje cechy języka youtuberów - projektuje treści vloga	- odmienia neologizmy związane z internetem - porządkuje informacje z tekstu - uzasadnia wnioski - podaje antonim słowa <i>introwertyk</i> - uzasadnia swoje stanowisko - podaje przykłady języka youtuberów - przedstawia treści vloga
64.	52. Zawód: felietonista Sylwia Chutnik, <i>Co robić, żeby nie robić?</i> (fragmenty)	- układa prostą notatkę na podstawie tekstu - przywołuje cytaty z tekstu - wie, na czym polega streszczenie - dostrzega w tekście ironię - prezentuje własne stanowisko - tworzy wypowiedź	- układa notatkę na podstawie tekstu - komentuje cytaty z tekstu - wyjaśnia, na czym polega streszczenie - wskazuje przykład ironii w tekście - uzasadnia własne stanowisko - prezentuje efekty pracy
65.	53. Praca. Podsumowanie rozdziału V	- zna treść tekstów występujących w rozdziale - zna terminy omawiane w rozdziale - tworzy teksty w formach wypowiedzi omawianych w rozdziale - zna materiał językowy omawiany w rozdziale	- zna problematykę tekstów występujących w rozdziale - definiuje terminy występujące w rozdziale - tworzy ciekawe teksty w formach wypowiedzi omawianych w rozdziale - omawia materiał językowy przywoływany w rozdziale
Rozdział VI. Relacje			
66.	54. W poszukiwaniu bliskości Halina Poświatowska, *** [bądź przy mnie blisko]	- zna pojęcia <i>wiersz stroficzny</i>, <i>wiersz stychiczny</i>, <i>wiersz biały</i> - zna język ciała - rozpoznaje podmiot liryczny - rozpoznaje adresata - stopniuje przysłówki - formułuje argumenty - układa list	- rozpoznaje wiersz stroficzny, stychiczny, biały - przedstawia relacje międzyludzkie za pomocą języka ciała - charakteryzuje podmiot liryczny - określa relacje podmiotu lirycznego z adresatem - stosuje stopniowane przysłówki w zdaniach - potwierdza argumenty przykładami z literatury - układa ciekawy list

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
67.	55. Dlaczego relacje z ludźmi są ważne? Rashmi Sirdeshpande, <i>Dobre wieści czyli dlaczego świat wcale nie jest taki zły</i> (fragmenty)	– formułuje opinie – wyszukuje informacje w tekście – wskazuje tezę – podejmuje samodzielną pracę – formułuje swoje stanowisko	– potwierdza opinie przykładami – porządkuje informacje z tekstu – wskazuje argumenty – przedstawia wyniki pracy – uzasadnia swoje stanowisko
68.	56. Komunikacja w relacjach komunikacja językowa i kultura języka Magda Skotnicka, <i>Żyrafa i szakal</i> (fragmenty)	– zna pojęcia <i>komunikacja werbalna</i> i <i>komunikacja niewerbalna</i> – podaje zasady podtrzymujące relacje – wie, co to jest hejt – wyszukuje informacje w tekście – z pomocą przekształca wypowiedź w taki sposób, by służyła budowaniu relacji – wie, co to jest parafraza – planuje kampanię przeciwko mowie nienawiści	– wyjaśnia pojęcia <i>komunikacja werbalna</i> i <i>komunikacja niewerbalna</i> – podaje przykłady zachowań niszczących dobre relacje – wyjaśnia, co to jest hejt – porządkuje informacje z tekstu – przekształca wypowiedź w taki sposób, by służyła budowaniu relacji – rozpoznaje parafrazę – przedstawia założenia kampanii przeciwko mowie nienawiści
69.	57. Dlaczego tak trudno rozmawiać o śmierci? Éric-Emmanuel Schmitt, <i>Oskar i pani Róża</i> (fragmenty)	– wie, co to jest związek frazeologiczny – wypowiada się na temat bohatera – omawia relacje bohatera z innymi postaciami – formułuje opinię na wskazany temat – formułuje wnioski na temat relacji bohatera z rodzicami – dostrzega elementy przedstawieniowe plakatu	– stosuje związki frazeologiczne – charakteryzuje bohatera – charakteryzuje relacje bohatera z innymi postaciami – uzasadnia opinię – uzasadnia wnioski – interpretuje plakat

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
70.	60. Kulturalna wymiana poglądów kluczem do dobrych relacji komunikacja językowa i kultura języka	– wie, na czym polega dyskusja – zna zasady dyskutowania – zna znaczenie języka ciała w komunikacji – wypowiada się na temat zasad dyskutowania – zna środki retoryczne stosowane w dyskusji – stara się zabierać głos w dyskusji – formułuje argumenty – wie, co to jest debata oksfordzka	– zna odmiany dyskusji – stosuje w praktyce zasady dyskutowania – omawia znaczenie języka ciała w komunikacji – ocenia zasady dyskutowania – stosuje w praktyce środki retoryczne w dyskusji – zabiera głos w dyskusji – przedstawia argumenty – bierze udział w debacie oksfordzkiej
71.	61. Gorzka droga do szacunku Barbara Kosmowska, <i>Szacun i gorzka czekolada</i> (fragmenty)	– omawia elementy przedstawieniowe ilustracji – nadaje tytuł ilustracji – wypowiada się na temat narratorki i bohaterki – formułuje wnioski na podstawie tekstu – wie, że sformułowanie <i>gorzka droga do szacunku</i> ma znaczenie przenośne – określa typ narracji – układa rozprawkę – tworzy opis wydarzeń – planuje wyzwanie polegające na robieniu dla siebie czegoś miłego – pisze ogłoszenie – formułuje argumenty	– opisuje ilustrację – dopisuje wypowiedź do ilustracji – charakteryzuje narratorkę i bohaterki – omawia wnioski – wyjaśnia przenośne znaczenie sformułowania <i>gorzka droga do szacunku</i> – ustala wpływ typu narracji na kreację bohaterki – pisze ciekawą rozprawkę – tworzy opis wydarzeń z punktu widzenia jednej z uczestniczek – opowiada o wyzwaniu, polegającym na robieniu dla siebie czegoś miłego – pisze ogłoszenie, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi – uzasadnia argumenty

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
72.	62. Sposób na szczęście Norman V. Peale, <i>Jak tworzyć własne szczęście</i> (fragmenty)	– wie, że emotikony wyrażają emocje – wyszukuje informacje w tekście – formułuje wnioski na podstawie tekstu – przedstawia swoje stanowisko – wie, co to jest mowa zależna i niezależna – przeprowadza sondę na temat szczęścia – dokonuje przekładu intersemiotycznego	– nazywa emocje wyrażane za pomocą emotikonów – porządkuje informacje z tekstu – uzasadnia wnioski – uzasadnia swoje stanowisko – rozpoznaje mowę zależną i niezależną, przekształca wypowiedzi – omawia wyniki sondy – dokonuje ciekawego przekładu intersemiotycznego
73.	63. Człowiek wśród ludzi Ewa Lipska, <i>Tak samo</i>	– określa temat utworu – wypowiada się na temat tytułu – przedstawia swoje stanowisko – wypowiada się na temat człowieka na podstawie tekstu – zna osobiwość występującą w odmianie wyrazu <i>człowiek</i> – pisze rozprawkę	– określa problematykę utworu – interpretuje tytuł – uzasadnia swoje stanowisko cytataми z wiersza – charakteryzuje człowieka na podstawie tekstu – odmienia poprawnie rzeczownik <i>człowiek</i> – pisze ciekawą rozprawkę
74.	64. Relacje. Podsumowanie rozdziału VI	– zna treść tekstów występujących w rozdziale – zna terminy omawiane w rozdziale – tworzy teksty w formach wypowiedzi omawianych w rozdziale – zna materiał językowy omawiany w rozdziale	– zna problematykę tekstów występujących w rozdziale – definiuje terminy występujące w rozdziale – tworzy ciekawe teksty w formach wypowiedzi omawianych w rozdziale – omawia materiał językowy przywoływany w rozdziale
Rozdział VII. Rozwój			

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
75.	65. Wzrost i rozwój jako podstawa życia Urszula Zajączkowska, <i>Patyki, badyle</i> (fragmenty)	– wie, co to są związki wyrazowe – rozpoznaje osobę wypowiadającą się w tekście – wyszukuje informacje w tekście – formułuje wnioski na podstawie ilustracji – formułuje opinię – formułuje główną myśl tekstu – pisze rozprawkę – układa pytania do wywiadu	– tworzy związki wyrazowe – charakteryzuje osobę wypowiadającą się w tekście – porządkuje informacje z tekstu – uzasadnia wnioski na podstawie ilustracji – uzasadnia opinię – komentuje główną myśl tekstu – pisze ciekawą rozprawkę – układa wywiad
76.	66. Co zrobić, aby otrzymać szóstkę z życia? Linn Skåber, <i>Szóstki z życia</i>	– nazywa uczucia związane z sytuacją oceniania – wypowiada się na temat budowy tekstu – formułuje wnioski – z pomocą przygotowuje prezentację multimedialną – wie, co to jest wypalenie zawodowe – układa wypowiedź wzorowaną na tekście	– wypowiada się na temat uczuć związanych z sytuacją oceniania – analizuje budowę tekstu – uzasadnia wnioski – przygotowuje ciekawą prezentację multimedialną – wyjaśnia, co to jest wypalenie zawodowe – układa ciekawą wypowiedź wzorowaną na tekście
77.	67. Czytanie rozwija <i>„Iga challenge”</i> . Rozmowa z Igą Świątek o tym, co lubi czytać, wywiad przeprowadzony przez Wojciecha Szota (fragmenty)	– wypowiada się na temat żartu rysunkowego – wyszukuje informacje w tekście – wypowiada się na temat osoby udzielającej wywiadu – formułuje pytania – wypowiada się na temat wpływu czytelnictwa na rozwój człowieka – formułuje wnioski – układa odpowiedzi na pytania wywiadu – wypowiada się na temat wyboru książki	– interpretuje żart rysunkowy – porządkuje informacje z tekstu – charakteryzuje osobę udzielającą wywiadu – hierarchizuje pytania – analizuje wpływ czytelnictwa na rozwój człowieka – uzasadnia wnioski – układa ciekawe odpowiedzi na pytania wywiadu – uzasadnia wybór książki

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
78.	68. I porażki wspierają rozwój człowieka Ernest Hemingway, <i>Stary człowiek i morze</i> (fragmenty)	– określa tematykę tekstu – wypowiada się na temat postaci – wypowiada się na temat sytuacji bohatera – rozpoznaje wspólne cechy czasowników w tekście – opowiada o przedstawionym w utworze poławie marlina – rozpoznaje różnice między opowiadaniem a nowelą – formułuje stanowisko – układa opowiadanie – wypowiada się na temat okładek do utworów Ernesta Hemingwaya	– omawia tematykę tekstu – charakteryzuje bohaterów – analizuje sytuację bohatera – analizuje czasowniki w tekście – ocenia przedstawiony w utworze połów marlina – wyjaśnia różnice między opowiadaniem a nowelą – uzasadnia swoje stanowisko argumentami – układa ciekawe opowiadanie – ocenia okładki do utworów Ernesta Hemingwaya
79.	Bogactwo języka i jego odmiany – powtórzenie wiadomości* różnicowanie języka * Materiał na s. 364– 365 podręcznika – do decyzji nauczyciela	– rozpoznaje różnice między językiem mówionym a pisany, oficjalnym a nieoficjalnym – rozpoznaje synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne, archaizmy, neologizmy, słownictwo wartościujące – wie, co to są związki frazeologiczne – rozpoznaje zdrobnienia i zgrubienia	– wyjaśnia różnice między językiem mówionym a pisany, oficjalnym a nieoficjalnym – wyjaśnia, na czym polegają synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne, archaizmy, neologizmy, słownictwo wartościujące – wyjaśnia, na czym polegają związki frazeologiczne – wyjaśnia, na czym polegają zdrobnienia i zgrubienia
80.	69. Cechy dobrego stylu różnicowanie języka	– zna cechy dobrego stylu – rozpoznaje różne konstrukcje składniowe – prezentuje stanowisko – układa tekst – stosuje związki frazeologiczne	– omawia cechy dobrego stylu – omawia funkcje różnych konstrukcji składniowych – uzasadnia stanowisko – układa ciekawy tekst – wyjaśnia znaczenie zastosowanych związków frazeologicznych

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
81.	70. Czy da się przewidzieć przyszłość człowieka? Olga Tokarczuk, <i>Góra Wszystkich Świętych</i> (fragmenty)	– formułuje opinię – określa narrację i narratora – charakteryzuje bohaterkę – przygotowuje doświadczenie badawcze – układa rozprawkę i opowiadanie – wie, co to feminatywy	– uzasadnia opinię – charakteryzuje narrację i narratora – ocenia postawę bohaterki – przeprowadza doświadczenie badawcze – układa ciekawą rozprawkę i ciekawe opowiadanie – wyjaśnia, co to są feminatywy
82.	71. Jaką siłę mają marzenia? Bob Thomas, <i>Walt Disney. Fenomen sukcesu</i> (fragmenty)	– wyszukuje informacje w tekście – wie, czym się różni biografia od autobiografii – wypowiada się na temat tytułu – wie, na czym polega debata – tworzy wyraz pochodny – wie, na czym polega animacja – wie, jak stworzyć ilustrację przy pomocy AI – formułuje opinię na temat przyszłości animacji – układa opowiadanie – tworzy film animowany	– porządkuje wydarzenia z tekstu – wyjaśnia, czym się różni biografia od autobiografii – interpretuje tytuł – bierze udział w debacie – analizuje budowę wyrazu pochodnego – przygotowuje animację – tworzy ilustrację przy pomocy AI, prezentuje wyniki pracy – uzasadnia swoją opinię na temat przyszłości animacji – układa ciekawe opowiadanie – prezentuje film animowany
83.	72. Wykorzystaj cały swój potencjał! Max Ehrmann, <i>Dezyderata</i>	– rozpoznaje adresata tekstu – rozpoznaje formy czasownikowe – wie, co to są synonimy – rozpoznaje wartości – wybiera cytaty – formułuje opinie na temat <i>Dezyderatów</i> – pod kierunkiem dokonuje przekładu intersemiotycznego – pisze pracę inspirowaną utworem – interpretuje obraz	– określa adresata tekstu – określa wpływ form czasownikowych na charakter wypowiedzi – podaje synonimy – określa hierarchię wartości – komentuje cytaty – uzasadnia opinię na temat <i>Dezyderatów</i> – dokonuje przekładu intersemiotycznego – pisze ciekawą pracę inspirowaną utworem – interpretuje obraz w kontekście utworu

Lp.	Temat lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
		Uczeń	Uczeń
84.	73. Rozwój a doskonałość Wisława Szymborska, <i>Cebula</i> Marlena Stradomska, <i>Syndrom oszusta – co nie pozwala uwierzyć w siebie?</i> (fragmenty)	– rozpoznaje osobę mówiącą w utworze – rozpoznaje sytuację liryczną w wierszu <i>Cebula</i> – rozpoznaje bohaterów lirycznych – rozpoznaje neologizmy – rozpoznaje szanse i zagrożenia związane z dążeniem do doskonałości (analiza SWOT) – formułuje opinię – układa rozprawkę i inny tekst związane z dążeniem do doskonałości – odróżnia argument od przykładu	– charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu – omawia sytuację liryczną w wierszu <i>Cebula</i> – analizuje kreację bohaterów lirycznych – omawia funkcję neologizmów – omawia szanse i zagrożenia związane z dążeniem do doskonałości (analiza SWOT), prezentuje wyniki pracy – uzasadnia opinię – układa ciekawą rozprawkę i inny tekst związane z dążeniem do doskonałości – wskazuje argument i przykład
85.	74. Jak rozwijać umiejętności językowe komunikacja językowa i kultura języka	– wie, co to jest kultura języka – zna pojęcie <i>moda językowa</i> – zna poprawne sformułowania i formy – wie, co to jest błąd językowy – podaje przykłady słownictwa modnego – wyraża opinię na temat zjawisk językowych i ochrony polszczyzny – proponuje kandydata na Ambasadora Polszczyzny	– wyjaśnia, na czym polega kultura języka – omawia zjawisko mody językowej – stosuje w praktyce poprawne sformułowania i formy – przekształca wypowiedzi tak, by usunąć błędy językowe – zastępuje słownictwo modne synonimami – uzasadnia opinię na temat zjawisk językowych i ochrony polszczyzny – uzasadnia wybór kandydata na Ambasadora Polszczyzny
86.	75. Rozwój. Podsumowanie rozdziału VII	– zna treść tekstów występujących w rozdziale – zna terminy omawiane w rozdziale – tworzy teksty w formach wypowiedzi omawianych w rozdziale – zna materiał językowy omawiany w rozdziale	– zna problematykę tekstów występujących w rozdziale – definiuje terminy występujące w rozdziale – tworzy ciekawe teksty w formach wypowiedzi omawianych w rozdziale – omawia materiał językowy przywoływany w rozdziale

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Zamieńmy słowo* dla szkoły podstawowej zredagowano na podstawie propozycji wydawnictwa. Kolejność omawianych zagadnień może ulec zmianie; porządek ustala polonista uczący w danym oddziale.